

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 6

Wskazywanie. Polityka. Polityka.

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu

SPÓŁKA AKCYJNA

Zarząd w Warszawie, Wilcza 9a
Biuro Sprzedaży w Łodzi.
Łódź, Pierackiego 5, tel. 219-76

Fabryka w Tomaszowie Mazowieckim

Przędza sztucznego jedwabiu
wiskozowego, sztuczna słom-
ka, sztuczne włosie. Przędziwo
wiskozowe „Textra“, „Lintex“
i „Argona“. Przezroczysty
papier wiskozowy „Tomofan“.

❖ ❖ Sól glauberska ❖ ❖

Wielka Nagroda Państwowa i Wielki Medal
Złoty na P. W. K. w Poznaniu 1929 r.

Wielka Nagroda na Wystawie Międzyna-
rodowej w Leodjum 1930 r.

808

Towarzystwo Zakładów Chemicznych „STREM“, S. A.

Zarząd: Warszawa, ul. Mazowiecka 7, telef.: 635-36, 584-30

Fabryki:

w Strzemieszycach, Łodzi, Tarchominie i Lwowie

Klej kostny i skórnny w najwyższym gatunku,
specjalny klej malarski do wszelkich robót ma-
larskich, specjalny klej kartonazowy do wszel-
kich robót kartonazowych, plastokol — klej do
fabrykacji gumy, żelatyna techniczna, żelatyna
do fabrykacji kapsulek, Spumol — środek prze-
ciwko pienieniu kleju, gliceryna farmaceutyczna
chemicznie czysta, gliceryna techniczna i dy-
namitowa, oleina, stearyna, steracid do mie-
szanek gumowych, stearynian cynku techniczny
i kosmetyczny, stearynian magnezu, glinu i wap-
nia, mączki kostne nawozowe.

Odnaczenia: Dyplom Honorowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu na
Wystawie Sanitarnej-Higienicznej w Warszawie w 1927 r. Wielki Medal
Złoty na P. W. K. w Poznaniu w 1929 r. Dyplom Honorowy Minister-
stwa Przemysłu i Handlu w Poznaniu w 1929 r.

805

BIURO SPRZEDAŻY WYROBÓW FABRYK JUTOWYCH

S-Ka z ogr. odp.

WARSZAWA, SZKOLNA 2 m. 5
TELEFONY: 546-65, -66, -67
ADR. TEL. „CENTROJUTA“

POLECA WSZELKIE WYROBY JUTOWE

807

Sierszańskie Zakłady Górnicze, Sp. Akc.

polecają ze swej kopalni „ARTUR“ w Sierszy

WĘGIEL KAMIENNY

dla celów przemysłowych i potrzeb domowych

Węgiel mechanicznie sortowany i płukany, wybitnie eko-
nomiczny i najtańszy do opału domowego. 5800 kaloryj.

Poczta i telegr.: Siersza koło Trzebini

Stacja kolejowa: Siersza Wodna. Telefon: Trzebinia 9.

Własne tory przemysłowe

Reprezentacja kopalni: Towarzystwo Handlowo-Węglowe Holzer i S-ka
Kraków, ul. Św. Krzyża 5

803

BANK

M I E S I Ę C Z N I K
POŚWIĘCONY BANKOWOŚCI I
ZAGADNIENIOM FINANSOWYM

ADRES REDAKCJI
i ADMINISTRACJI
WARSZAWA
NOWY ŚWIAT 7.
KONTO P.K.O. 2777

ZAWIERA

artykuły, sprawozdania, kronikę, przegląd
bibliografji i prasy z zakresu pieniądza
i kredytu, organizacji i techniki bankowej

PODAJE:

systematyczny przegląd i oświetlenie wszyst-
kich wydarzeń i zagadnień, mających zwią-
zek z bankowością i rynkiem pieniężno-
kapitałowym w Polsce i z a g r a n i c ą

PRENUMERATA:

ROCZNA WYNOŚI zł 18, PÓŁROCZ. zł 9
NUMER POJEDYŃCZY zł 1'50
DLA PRACOWNIKÓW BANKOWYCH
PRENUMERATA ROCZNA zł 12
PÓŁROCZNA zł 6

POLSKI SAMOCHÓD

dostosowany specjalnie do warunków polskich, budowany w Polsce,
rękami polskiego robotnika, z polskich materiałów.

PRODUKT WYTWÓRNI SAMOCHODOWEJ PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW INŻYNIERJI

„POLSKI FIAT“ Modele osobowe o małym i średnim litrażu, lekkie ciężarówki i furgony.

Modele półciężarowe do 2½ tonny oraz autobusowe do 20 osób.

Modele specjalne: ciągniki, polewaczki, wozy strażackie, miejskie i t. p.

„POLSKI SAURER“ Samochody ciężarowe i autobusy z najbardziej ekonomicznym silnikiem świata syst. Diesel.

Specjalnie wzmocnione i przystosowane na warunki polskie.

„P. Z. INŻ.“ Motocykle jedno i dwucylindrowe, polskiej konstrukcji do jazdy solo i z wózkiem.

Południowo-Wschodnia Wystawa

we Wrocławiu

7 ÷ 10 maja 1936 r.

jest placówką pielęgnowania handlu polsko-niemieckiego

Przemysł niemiecki wystawia: Maszyny i przybory rolnicze, urządzenia do wytwórni rolniczo-przemysłowych, nawozy, wytwory budowy maszyn wogóle, instalacje siły, narzędzia i maszyny narzędziowe, środki transportowe, samochody osobowe i ciężarowe, urządzenia do zaopatrywania w wodę, urządzenia sanitarne i przeciwpożarnicze, wyroby elektrotechniczne, przybory radiowe, materiały budowlane, urządzenia osadnicze, przybory biurowe

Liczny udział południowo-wschodnich państw europejskich

WYWÓZ WYTWORÓW ROLNYCH DO NIEMIEC

Legitymacje targowe oraz ulgowe bilety jazdy we wszystkich biurach podróży

Skład główny: **Polskie Biuro Podróży ORBIS** Warszawa, ul. Ossolińskich 8

Dalsze informacje u: **Breslauer Messe und Ausstellungsgesellschaft** Breslau 16

W

tych imponujących zakładach przemysłowych,

znajdujących się w Warszawie, powstają znane w całym kraju ze swej dobroci wyroby Schichta. Teoretycy i praktycy, chemicy i technicy pracują od dziesiątków lat nad utrzymaniem wysokiego gatunku wyrobów. Nic więc dziwnego, że nazwa Schicht jest symbolem towarów pierwszej jakości. Kto nie zna rozpowszechnionych od dziesiątków lat produktów:

★
MYDŁO JELEŃ
RADION
LUX
VIM

★

SCHICHT-LEVER S. A. WARSZAWA

GIESCHE, SPÓŁKA AKCYJNA

WĘGIEL KAMIENNY.

CYNK: surowy, rafinowany, elektrolityczny, prasowany, **BLACHA CYNKOWA.**

KADM, OŁÓW, WYROBY OŁOWIANE, KWAS SIARKOWY, OLEUM.

WYSOKOWARTOŚCIOWE WYROBY SZAMOTOWE:

CEGLA WYMIARÓW NORMALNYCH I KSZTAŁTOWA półkwaśna, neutralna, zasadowa, wysokozasadowa, kwasoodporna, izolacyjna dla cegielń, wapienników, cementowni, szklarni, przemysłu metalurgicznego, cukrowniczego, naftowego, chemicznego.

PORCELANA:

STOŁOWA: biała i dekorowana, **APTECZNA I LABORATORYJNA, ELEKTROTECHNICZNA:** instalacyjna, jak: izolatory, rolki, tulejki, fajki, rozetki sufitowe i t. p. **MONTAŻOWA,** jak: gniazda, wyłączniki, oprawki, bezpieczniki, armatury hermetyczne i t. p. **IZOLATORY** do wysokiego napięcia do 35 000 V.

KATOWICE

UL. PODGÓRNA Nr. 4

STAL NARZĘDZIOWA, WĘGLISTA, STOPOWA i SZYBKOTNĄCA

wysokowartościowa o największej sprawności dla wszelkiego rodzaju narzędzi tnących.

STAL KONSTRUKCYJNA, WĘGLISTA i STOPOWA

dla najbardziej odpowiedzialnych konstrukcji a mianowicie: do budowy samolotów, samochodów, silników oraz wszelkiego rodzaju ustrojów maszynowych.

S T A L R E S O R O W A

Krzemowa, manganowa, oraz specjalna na najbardziej narażone ustroje sprężynujące.

STAL NIERDZEWNA i KWASOODPORN A

C Z Ę Ś C I K U T E

Odkucia surowe ze stali węglistej i chromoniklowej do silników samochodowych i lotniczych, do podwozi samochodowych oraz dla innych celów jakoto: wały proste, kołnierzone, wykorbione, krzyżulce, korbowody, tarcze i pierścienie do turbin, części okrętowe, części maszyn i narzędzi górniczych, części młotów, oraz bloki z naszych stali specjalnych na matryce i t. p.

C Z Ę Ś C I P R A S O W A N E

Ramy samochodowe, oraz inne części tłoczone i prasowane z blachy stalowej.

O D L E W Y S T A L O W E

ze stali węglistej, stopowej, kwasoodpornej i ognioodpornej z elektrycznego pieca o najwyższej jakości dla różnych celów.

Starachowice

ZARZĄD: Warszawa, ul. Warecka 15
ZAKŁADY: Poczta Starachowice
Województwo Kieleckie

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
MIĘDZYNARODOWE POŁOŻENIE GOSPODARCZE — DR. T. LYCHOWSKI	459	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	472
KRONIKA GOSPODARCZA:		PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZYM	474
Kongres Rzemiosła Chrześcijańskiego — Wł. Gindrich		Komisje szacunkowe do ustalania wartości majątku osób praw- nych — S. Baudoin de Courtenay	
GÓRNICZTWO I PRZEMYSŁ:		KRONIKA TYGODNIOWA:	
GÓRNICZTWO WĘGLOWE	464	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	475
PRZEMYSŁ NAFTOWY	466	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	475
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	466	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
ROLNICTWO	467	PIENIĄDZ I KREDYT	475
Zwolnienia i ulgi w opłatach stemplowych, związane z akcją od- dłużeniową — H. Ol.		Działalność Banku Akceptacyjnego w roku 1935 — S. Ż.	
HANDEL:		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	477
HANDEL ZAGRANICZNY	468	Z BANKU POLSKIEGO	479
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	469	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
RYNEK AKCYJNY	470	POŁOŻENIE GOSPODARKI FRANCUSKIEJ — DR. ROMAN	
CŁO ORAZ REGLAMENTACJA	470	BATTAGLIA	480
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	471	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Zniesienie taryfy konkurencyjnej dla przewozów samocho- dowych — M. S.		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	483

MIĘDZYNARODOWE POŁOŻENIE GOSPODARCZE

STATYSTYKI gospodarstw poszczególnych kra-
jów świata zamknęły naogół już swe wyliczenia
za rok 1935. Mamy je w większości przed sobą.
Możemy zatem na podstawie tych „papierowych” da-
nych spróbować wytworzyć sobie pojęcie o sytuacji
gospodarczej na kuli ziemskiej na przełomie lat 1935
i 1936. Dobrze jest od czasu do czasu przekontrolo-
wać w ten sposób impresje i odcinkowe sprawozdania,
jakie z biegiem zjawisk gospodarczych usiłuje sobie
każdy obserwator stosunków gospodarczych świata
na własny użytek wytworzyć. Zwłaszcza, że jeśli sa-
me liczby statystyczne nie obrazują, być może, nie-
jednokrotnie istoty rzeczy i nie oddają w pełni po-
łożenia gospodarczego poszczególnych krajów—tak,
jak ono w rzeczywistości się przedstawia—dają one w każ-
dym razie obraz tendencji, jakie przeważają—czy to
w gospodarstwie światowym, czy w łonie poszczegół-

nych organizmów gospodarczych świata. A to już sta-
nowi niejednokrotnie bardzo wiele.

To, co nazywamy „communis opinio doctorum”,
czyli zdanie obserwatorów gospodarczych konjunktury
światowej, wypowiedziało się o obecnej sytuacji
gospodarczej świata niejednokrotnie—i niejednokrotnie
było przez nas cytowane na tem miejscu. Według te-
go zdania, ostatnie kilkanaście miesięcy przyniosły
dalsze zaakcentowanie się tych tendencji, jakie w go-
spodarstwie światowym dawały się zaobserwować już
od kilku lat, a mianowicie powstanie szeregu niesko-
ordynowanych nawzajem ze sobą izolowanych kon-
junktur „poszczególnych gospodarstw narodowych —
konjunktur, opierających się nieomal wyłącznie czy to
na samej izolacji danego organizmu gospodarczego od
wpływów obrotu międzynarodowego, czy to na re-
fleksach nieuporządkowanych stosunków gospodarczych

poza granicami danego organizmu, czy wreszcie—na zjawiskach zgoła pozagospodarczych, jak zbrojenia, wewnętrzna sytuacja polityczna w poszczególnych krajach i t. d. i t. d. W tem nieskoordynowaniu poszczególnych „ożywień” konjunkturalnych widzi owa communis opinio powód, dla którego niesposób owych wzrostów konjunktury utożsamiać ze wzrostem konjunktury ogólnoświatowej. Co więcej, wielu obserwatorów stwierdza, iż wzrosty te opóźniają jeszcze moment ogólnoświatowego ożywienia, wprowadzając do gospodarstwa światowego usztywnienia i przerosty, bez których poprawa konjunktury ogólnoświatowej byłaby łatwiejsza. Odmienność polityki gospodarczej, stosowanej przez poszczególne kraje dla zwalczania u siebie skutków depresji, nie pozwala na przeprowadzenie jakiegokolwiek akcji skoordynowanej. Odmienność ta ma znów za przyczynę różnorodność sytuacji faktycznych, w jakich znalazły się poszczególne kraje w okresie kryzysu, różne rozmiary środków, jakie mogły zastosować w walce ze skutkami depresji, a przedewszystkiem owo przeświadczenie u każdego z nich, iż w walce tej jest zdane na swoje tylko siły i od automatyzmu międzynarodowych procesów gospodarczych żadnej nieomal pomocy spodziewać się nie może. Stąd właśnie—odmienność kształtowania się linii konjunkturalnych w poszczególnych organizmach gospodarczych świata. Przejdźmy to raz jeszcze, posiłkując się ostatnio ogłoszonymi liczbami.

Produkcja światowa (przemysłowa) miała w 1935 r. w dalszym ciągu tendencję wzrastającą, o ile będziemy uważali za nią sumę arytmetyczną produkcji w poszczególnych organizmach gospodarczych. Innymi słowy, organizmów, wykazujących wzrost produkcji, było w ub. r. znacznie więcej niż tych, które wykazywały stabilizację czy spadek produkcji. Niemniej jednak wzrost ten był bardzo nierównomierny. Jeśli przyjmiemy za 100 wysokość produkcji przemysłowej w poszczególnych państwach w roku 1932, a więc w roku, który uważamy jest (i słusznie) za „dno” właściwego kryzysu światowego, to wzrost konjunkturalny w tym zakresie w ciągu ostatnich 3 lat będzie w poszczególnych krajach wysoce nierównomierny. Dla Niemiec np. (gdzie spadek produkcji w latach deflacji był szczególnie wielki) indeks za 1934 r. wynosił 150, za 1935 r. zaś 176'6. W ciągu 3 lat zatem niemieckie „nakręcanie konjunktury” zwiększyło rozmiary produkcji przemysłowej Rzeszy o przeszło trzy czwarte. Dla Włoch nie mamy, niestety, danych za 1935 r., ale 1934 r. wykazał indeks 121 z tendencją bardzo silnie wznoszącą. Z innych krajów, prowadzących politykę ścisłych ograniczeń dewizowych, takie Węgry np. wykazują za 1934 r. indeks 127, za 1935 r.—143. Z krajów dewaluacyjnych najwyższy wzrost pokryzysowej konjunktury wykazuje Finlandja (1934 r.—140, 1935 r.—150) oraz Stany Zjednoczone, które, zmniejszwszy w okresie 1929÷1932 swą produkcję przemysłową prawie o 50%, zdołały w ciągu następnych 2 lat podnieść ją o 23'5%, a w ciągu 1935 r.—do 140% poziomu z 1932 r. Do tegoż tempa zbliżają się kraje skandynawskie, z których Danja wykazuje (ciągle przy poziomie produkcji w 1932 r. = 100) indeks 115 w 1934 r. i 133 w 1935 r., a Szwecja osiągnęła 126 już w 1934 r. Wolniej natomiast zaznacza się wzrost poziomu produkcji w W. Brytanji, która wykazuje w 1934 r. indeks 113, a w 1935 r.—121. Inna rzecz, że depresja w latach 1929÷1932 zdołała w tym kraju obniżyć indeks ten zaledwie o 17%—tak, że wzrost

w ciągu następnych 3 lat o 21% uznać trzeba za bardzo wysoki.

Wreszcie—kraje o walucie złotej, działającej nieskrępowanie. Francja wykazuje w stosunku do poziomu swej produkcji w 1932 r. lekki wzrost w 1934 r. (indeks 103), ale w 1935 r.—ponowny spadek do 97'9, Szwajcaria—konsekwentny spadek w obu latach (1934 r.—indeks 97, 1935 r.—93), wreszcie Belgja, która w 1934 r. przy walucie złotej osiągnęła w stosunku do 1932 r. indeks 105, zdołała w 1935 r. po dewaluacji podwyższyć go do 112.

W tej różnorodności poziomów, wahających się, jak widać, od 176'6 (Niemcy) do 93 (Szwajcaria), Polska zachowuje miejsce, zbliżone co do tempa wzrostu pozornie do W. Brytanji (indeks 1934 r.—117, 1935 r.—123). Nie należy, oczywiście, wyciągać z tego zbyt pochopnych wniosków. O ile produkcja brytyjska straciła w okresie depresji 17% swego rozmiaru, produkcja polska straciła—46%. Toteż rozmiary wzrostu ich nie są porównywalne.

Już z porównania indeksu wzrostu produkcji przemysłowej w poszczególnych krajach widać, iż twierdzenie o nieistnieniu w gospodarstwie światowym jakiegokolwiek jednej, powszechnej konjunktury zwykłej jest całkowicie uzasadnione. Niemożliwością jest przecież udowodnić, iż normalne jest, aby w ciągu tegoż samego okresu czasu w Niemczech produkcja przemysłowa wzrastała o przeszło $\frac{3}{4}$, podczas gdy w sąsiadujących z niemi Francji czy Szwajcarii—spadała. Ale nie dość na tem. Bliższa analiza wykazuje, iż w samych Niemczech produkcja w poszczególnych dziedzinach przemysłu wzrosła zupełnie nierównomiernie. Zgrubsza biorąc, mianowicie, produkcja środków wytwórczych doszła w 1935 r. do 290% rozmiarów z 1932 r., podczas gdy produkcja środków spożycia zaledwie do niecałych 133%. Mamy tu widoczny wpływ zbrojeń, który najlepiej uwidoczni się, skoro stwierdzimy, iż metalurgia niemiecka w ciągu omawianych 3 lat rozwinęła swą produkcję do przeszło 280% poziomu z 1932 r., przemysł motorowych środków komunikacji—do 460% tego poziomu, a przemysł włókienniczy—do zaledwie 112% tego poziomu. We Francji—mimo spadku ogólnego indeksu produkcji—indeks produkcji metalurgji wykazuje w przeciągu ostatnich 3 lat wzrost o ok. 15%, w przemyśle samochodowym—spadek, w przemyśle włókienniczym zaś—w przeciwieństwie do wójennego nakręcania konjunktury niemieckiej—również wzrost o kilka procent. Wpływ zbrojeń widoczny jest również na przemyśle brytyjskim, który, zwiększając przeciętnie swą produkcję o nieco więcej niż $\frac{1}{5}$ w stosunku do 1932 r., wykazuje w 1935 r. nieomal podwojony rozmiar produkcji w zakresie surówki odlewniczej i stali. Czechosłowacka produkcja stali zwiększyła się w jednym tylko 1935 r. w stosunku do 1934 r. o ok. 25%. W Stanach Zjednoczonych w ciągu ostatnich 3 lat produkcja włókiennicza wzrosła o ok. 25%, produkcja żelaza i stali—o przeszło 150%, a produkcja samochodów—o prawie 190%.

Widać z powyższych przytoczonych liczb, jak bardzo brak obecnej „konjunkturze” światowej charakteru organicznego. Rozpiętość pomiędzy poszczególnymi krajami i rozpiętość pomiędzy poszczególnymi dziedzinami produkcji w jednym kraju upoważnia bezstronnego obserwatora do stwierdzenia, iż właściwie o poprawie sytuacji gospodarczej świata niema co w tej chwili mówić.

Uwidacznia się to m. in. i w dziedzinie bezrobocia. W ostatnim trzyleciu bezrobocie niewątpliwie „naogół” w skali światowej spadło. Ale spadek ten jest znów niesłychanie nierównomierny. Przedewszystkiem we Francji, Holandji, Szwajcarji bezrobocie wzrosło—i to w sumie od grudnia 1932 r. do grudnia 1935 r. o ok. 320 tys. bezrobotnych. Co więcej, taki kraj, jak Czechosłowacja, nieprowadząca przeciw polityki waluty złotej, wykazuje w tymże okresie wzrost bezrobocia o nieomal 50 tys. głów. Kraje dewaluacyjne wykazują spadek bezrobocia, przyczem w W. Brytanji wyraża się on w omawianym okresie liczbą ok. 586 tys. osób, która jednak staje się niewielką wobec istniejącego jeszcze w grudniu ub. r. bezrobocia całkowitego w wysokości prawie 1·6 miljn. i częściowego w wysokości powyżej 200 tys. osób. Szacunek bezrobocia w Stanach Zjedn., dokonany przez tamtejszy Departament Pracy, wykazuje, iż mimo całej poprawy w produkcji liczba bezrobotnych w ostatnim trzyleciu stale się zwiększała (ogólny wzrost od grudnia 1932 r. do grudnia 1935 r.—powyżej 400 tys.), dochodząc do olbrzymiej liczby 11·4 miljn. osób.

Największy sukces w dziedzinie zwalczania bezrobocia wykazały niewątpliwie Niemcy. W przeciągu ostatnich 3 lat spadło ono w Rzeszy z przeszło 5·7 miljn. na 2·5 miljn. osób. Niemniej jednak charakterystyczne jest tempo tego spadku. W okresie 1932÷1934, kiedy produkcja niemiecka wzrosła o 50%, bezrobocie spadło o 3 170 tys.; w 1935 r., kiedy wzrost produkcji wyniósł dalsze jeszcze 26%, bezrobocie zmniejszyło się już tylko o niecałe 100 tys. Mimo wszelkich wpływów politycznych, jakie w Niemczech przemawiały za zatrudnieniem jaknajwiększej liczby rąk roboczych—jednostronność rozwoju produkcji sprawiła, iż mimo zwiększania objętości produkcji bezrobocie przestaje spadać. Znów przyczynek do anormalności i sztuczności całej poprawy konjunkturalnej świata.

Wszystkie powyżej podkreślone rozbieżności w rozwoju gospodarczym poszczególnych krajów mogły istnieć tylko dlatego, że, jak wspominaliśmy na wstępie, izolacja jednych organizmów gospodarczych od drugich bynajmniej się nie zmniejszyła. Jednym ze źródeł izolacji tej (ale i jednym z jej skutków) jest zupełne zamieszanie, panujące w dziedzinie cen. Wprawdzie następuje pod tym względem powolna i stopniowa poprawa, ale—tak, jak dotąd ona wygląda—daleko jeszcze do jakiegokolwiek uporządkowania tej dziedziny.

W sumie, opierając się na obliczeniach berlińskiego Urzędu Statystycznego, ceny „światowe” uległy w 1935 r. po raz pierwszy od początku depresji wyższe. O ile, mianowicie, przyjęć przeciętne ceny „światowe” w okresie 1925÷1929 za 100, to indeks ich za 1934 r. wyrzążyłby się liczbą 35·8, indeks zaś za 1935 r. wyniósłby 36·4. Poprawa jest bardzo nikła—niemniej jednak istnieje. Nie jest ona jednak powszechna. Niektóre dziedziny towarowe utrzymały swój dawny poziom cen, inne zaś wykazały nawet dalszy spadek. Zboża (przy tej samej bazie indeksowej) wykazały od 1934 r. do 1935 r. wyżkę z 30·8 na 32·8, nabiał i tłuszcze zwierzęce—z 30·1 na 35·3, nasiona oleiste—z 29·4 na 33·9, metale żelazne—z 38·7 na 42·7, surowce włókiennicze—z 31·4 na 31·9, skóry—z 28·0 na 29·6. Utrzymały albo nieznacznie obniżyły swe ceny takie grupy towarowe, jak: cukier, kawa, kakao i t. d., dalej—żelazo i stal, węgiel i koks, produkty naftowe i kauczuk (po silnej wyżce w latach 1932—

1934 i jeszcze silniejszym, bo sięgającym przeszło 90% spadku cen w stosunku do bazy aż do 1932 r.). Wyraźnie spadły natomiast ceny mięsa (z 50·1 na 48·2) i drewna (z 49·5 na 44·5).

Te wahania nie przeczą jednak najważniejszemu faktowi, iż spadek cen światowych został zdecydowanie w ciągu ostatnich 2 lat zahamowany i następuje w nich conajmniej stabilizacja. Tyle—o ile ograniczymy się do uwag w skali ogólnoświatowej. Natomiast zgoła inaczej znów przedstawia się sytuacja, o ile brać będziemy ceny w złocie, utrzymujące się obecnie w poszczególnych krajach. Tutaj różnorodność jest bardzo znaczna.

Ceny w krajach o walucie złotej—raczej spadają. W stosunku do roku 1932 (bierzemy go za punkt wyjścia z uwagi na fakt, iż od tego roku rozpoczyna się wzrost cen w krajach dewaluacyjnych) ceny francuskie w 1935 r. były niższe o prawie 14·5%, ceny holenderskie—o ok. 5%, a ceny szwajcarskie—o ok. 6·5%. Odpowiednia niżka w Polsce sięga 15%. Natomiast ceny w krajach dewaluacyjnych mają tendencję zwykłą—oczywiście, w pieniądzu papierowym. Poniżej dewaluacja we wspomnianych krajach obniżyła jednym zamachem ich poziom cen w złocie bardzo znacznie, tworząc wskutek tego rozpiętość pomiędzy poziomami cen w złocie krajów o walucie złotej i krajów dewaluacyjnych, obie wspomniane tendencje, t. j. spadek cen w krajach „złoty” i wzrost cen w krajach dewaluacyjnych, zmierzają razem do niezmiernie pożądanego zjawiska—znielowania wspomnianej rozpiętości, co stałoby się podstawą dla powszechnej stabilizacji walutowej. Tak wyglądałoby teoretycznie. W rzeczywistości jednak oba te procesy są nad wyraz powolne. Ceny w krajach dewaluacyjnych, liczone w złocie, wahają się w 1935 r. przeciętnie jeszcze na poziomie wskaźników 43—48 (przy 1928 r. = 100), podczas gdy ceny w krajach złotych trzymają się uporczywie na poziomach 54—62 tej samej bazy obliczeniowej i, co gorsza, w szeregu krajów (Holandja, Szwajcarja) nie wykazują już w ub. r. dalszego spadku. Zamykanie tych nożyc zatem idzie z wielką trudnością, jakkolwiek powyższe obliczenia mają raczej charakter wyznaczania tendencji dynamicznych, a nie określania bezwzględniego poziomu cen.

W krajach, „nakręcających konjunkturę” w sposób sztuczny, poziom cen poszedł, oczywiście, bardzo wyraźnie w górę, jakkolwiek jednocześnie w wielu wypadkach wartość pieniądza uległa deprecjacji poza granicami tych krajów. W Niemczech np. przeciętny wskaźnik cen przy powyżej podanej bazie wyniósł za 1935 r. prawie 73. Poziom cen włoskich jest wobec nieogłaszania statystyk nieomal nie do obliczenia, ale wiadomo dobrze, że jest wysoki. Ceny węgierskie skończyły w 1935 r. o przeszło 12% w górę, ceny rumuńskie—o ok. 18%, tureckie—o ok. 10%. Tendencje są, jak widać—w zależności od polityki gospodarczej, prowadzonej przez poszczególne państwa—jednakowe.

Przy tego rodzaju rozpiętościach—utrzymywanych bądź przez ograniczenia w swobodnym obrocie dewizowym, bądź przez obniżenie cen w złocie przez spadek waluty—wymiana międzynarodowa nie może, rzecz prosta, wzrosnąć. Jeśli chodzi o jej wartość, to zahamowanie spadku cen światowych w ub. r. doprowadziło do tego, iż w ciągu II półrocza dał się zauważyć bardzo lekki jej wzrost, nierokujący zresztą w tej chwili wyraźnej trwałości. Jeśli chodzi o Europę, to rok ubiegły przyniósł dalsze skurczenie się obrotów

jej—zarówno po stronie przywozu, jak i wywozu, jakkolwiek już w bardzo nieznacznym stopniu (powyżej 2% w przywozie i ok. 0,7% w wywozie). Natomiast w samej wymianie wewnętrzno-europejskiej zasły dość interesujące przesunięcia. Wzrósł, mianowicie, przywóz 13 krajów, które zdewaluowały swój pieniądź—z zł 31,6 miljard. w 1934 r. na zł 32,2 miljard. w ub. r., spadły natomiast przywozy 4 krajów „złotych” (z zł 15 miljard. na zł 14 miljard.) oraz 7 krajów, stosujących ostrą reglamentację dewizową (z zł 12,8 miljard. na zł 11,8 miljard.). Co do wywozu, to kraje dewaluacyjne utrzymały w ub. r. swój poziom z 1934 r. (ok. zł 22,4 miljard.), kraje „złote” wykazały dalszy spadek wywozu (z zł 11,2 miljard. na zł 10,1 miljard.), kraje o reglamentacji dewizowej zaś wzmogły swój wywóz z zł 11,6 miljard. w 1934 r. na zł 12,1 miljard. w ub. r. Jeśli zatem chodzi o bilanse handlowe, to kraje dewaluacyjne powiększyły nieco swe saldo ujemne—przez wzrost przywozu, kraje „złote” ujawniły toż samo zjawisko—przy równoczesnym spadku i przywozu i wywozu, kraje „dewizowe” zaś zmniejszyły przywóz i zwiększyły wywóz, uzyskując w sumie saldo dodatnie—zamiast wieloletniego salda ujemnego, które je zmusiło do zastosowania owych ostrych ograniczeń dewizowych. To ostatnie zjawisko, o ile zdołałoby się utrzymać, oznaczałoby powolny powrót do równowagi bilansów płatniczych w krajach, gdzie bilanse te zostały naskutek kryzysu zachwiane, a więc—fakt w znacznej mierze pożądany.

W powyższym obliczeniu—oprócz Z. S. R. R., który zwiększył w ub. r. swój przywóz i silnie obniżył wywóz, brak z większych krajów Włoch, gdzie zaprzestano od jesieni ub. r. ogłaszać statystyki. Z tych też powodów trudno jest ustalić, jak odbiły się i odbijają się na obrocie międzynarodowym sankcje antywłoskie. Faktem jest skądinąd jednak, że przygotowania wojenne Włoch miały duży wpływ na obroty zagraniczne niektórych krajów w ub. r. Wpływ ten wyraził się przede wszystkim w zwiększeniu wywozu tych krajów do Włoch—widocznie jeszcze przed sankcjami. Przykładowo w porównaniu z 1934 r. wzrosły w 1935 r. wywozy do Włoch: w Niemczech—z RM 246 miljard. na RM 278,3 miljard., w Austrii—z 91,3 na 127,3 miljard. szyl., w Belgii—z 348,7 na 442,2 miljard. fr. belg., w Stanach Zjedn.—z 64,6 na 72,5 miljard. dol., we Francji—z 552 na 583 miljard. fr., na Węgrzech—z 33,7 na 60,8 miljard. pengő, w Rumunii—z 1057 na 2672 miljard. lei. Zważywszy, iż największe zmiany wykazują tu kraje, któreśmy zaliczyli poprzednio do grupy państw, reglamentujących ostro obrót dewizowy, trzeba stwierdzić, iż w podniesionym przez nas poprzednio fakcie poprawy bilansów handlowych tych krajów gospodarka wojenna Włoch odegrała poważną rolę.

O wiele ważniejsza, rzecz prosta, jest rola, którą wojna w Afryce odegrała w całokształcie sytuacji gospodarczej Europy, a którą scharakteryzować można w syntezie jako zwiększenie owego „kryzysu zaufania”, stanowiącego stale jeden z kapitalnych powodów niemożności skoordynowania wysiłków wszystkich krajów dla dojścia do jakiegoś wspólnego rozwiązania trudności międzynarodowego obrotu, co byłoby równoznaczne z rozwiązaniem istoty obecnego meta-kryzysu.

Ten „kryzys zaufania” trwa nadal, wyrażając się w bardzo długim szeregu faktów zewnętrznych. Należy tu będą takie zjawiska, jak zastój w zagranicznych emisjach kapitałowych w krajach wierzycielskich (w 1935 r. w W. Brytanji na £ 236 miljard. emisji

przypadło na zagranicę £ 252 tys., w Szwajcarii—na 3,5 miljard. fr. szwajc. nic, w Stanach Zjedn.—na przeszło \$ 1,4 miljard. również nic), jak—dalej—wahania w zakresie przyływu i odpływu złota (w 1935 r. Francja straciła kruszcu tego za przeszło 12,3 miljard. fr., Stany Zjedn. zyskały go za powyżej \$ 1,740 miljard., W. Brytanja zyskała za £ 70 miljard., Szwajcarya straciła za 707 miljard. fr. szwajc., Holandia—za prawie 300 miljard. guld. i t. d., i t. d.). Tego rodzaju niepokój w ruchach kapitałów „błędnych” w ciągu jednego tylko roku najlepiej charakteryzuje ów ogólny niepokój, panujący w interesach międzynarodowych. W dalszym ciągu też rozpiętości pomiędzy ceną pieniądza w poszczególnych krajach są olbrzymie. Podczas gdy w Anglii dyskonto pierwszorzędного papieru 3-miesięcznego kosztowało w 1935 r. przeciętnie 0,56% ÷ 0,63%, a w Stanach Zjedn. dyskonto 90-dniowego akceptu bankowego—przeciętnie 0,13%, to już we Francji czy w Holandji dyskonto papierów 1—3-miesięcznych wypadało powyżej 3%, w Czechosłowacji—prawie 4%, w Polsce—przeciętnie 7,75%, a w Rumunii, Jugosławii czy Bułgarii powyżej 8%. Podczas gdy przeciętne kursy 421 akcji na giełdach amerykańskich wykazały w 1935 r. w stosunku do 1934 r. wzrost o prawie 8%, to we Francji indeks 300 akcji francuskich obsunął się w tym samym czasie o ok. 4%, w Holandji indeks wszystkich notowanych akcji—o ok. 3%, a w Szwajcarii indeks akcji—o 11%.

Spróbujmy zreasumować sytuację. Ryzykujemy twierdzenie, że brak dotychczas wyraźnych danych, aby ta odcinkowa poprawa—która niewątpliwie ujawnia się w sytuacji już nie tylko poszczególnych krajów, ale i tego, co zwykliśmy nazywać „rynkiem światowym” (poziom cen artykułów, posiadających ceny światowe, obrót międzynarodowy i t. d.), była zjawiskiem istotnie trwałym. Zbyt wiele jest dotychczas zapór na linii rozwojowej światowej konjunktury, aby można było twierdzić, iż z owych izolowanych „konjunktur” narodowych może wyłonić się stopniowo wielka konjunktura ogólnoswiatowa. Zwłaszcza, iż w olbrzymiej swej części niemożność rozwiązania obecnego meta-kryzysu leży w sferze pozagospodarczej. Pomijamy już całkowicie polityczne akcenty, nadawane sytuacji gospodarczej przez zatarg afrykański i trudności gwarantowania bezpieczeństwa w Europie. Ale rzecz w tem, iż szereg zjawisk pozornie gospodarczych znajduje się w tej chwili na płaszczyźnie rozwiązania, która z właściwą gospodarczą płaszczyzną nie ma nic wspólnego. Weźmy chociażby zagadnienie waluty złotej we Francji i rolę, jaką niepewność co do przyszłego rozwoju stosunków w tej dziedzinie odgrywa w całokształcie gospodarczych stosunków świata. Nikt nie może przypuścić, aby ta czy inna decyzja co do sytuacji waluty francuskiej miała być podyktowana przesłankami ściśle gospodarczymi. Będzie ona niewątpliwie wypadkową całego szeregu zupełnie różnorodnych składników. W tych warunkach „kryzys zaufania”, jaki panuje w businessie międzynarodowym, musi być w dużej mierze uznany za uzasadniony. A w tym leży w gruncie rzeczy cały klucz problemu.

Na tle ogólnej sytuacji gospodarczej świata w 1935 r. Polska zajmowała niewątpliwie stanowisko odosobnione—i to odosobnione raczej w korzystnym znaczeniu tego słowa. Porównyując nasze liczby konjunktury, dotyczące się zarówno produkcji (jeden kraj o walucie złotej, wykazujący jej wzrost), jak i obrotów zagra-

nicznych (również wzrost przywozu w przeciwieństwie do innych krajów „złoty”), jak wreszcie i cen, stwierdzić trzeba, iż wychodzimy powoli z depresji — jedyni bez jakichkolwiek sztucznych manipulacji czy to w zakresie kursu waluty czy to w dziedzinie mechanicznego „nakręcania” konjunktury. Chodzi teraz o to, czy

wzrost naszej konjunktury potrafi się w b. r. przyspieszyć, i czy przyspieszenie takie zostanie wytrzymane od strony równowagi bilansu płatniczego, który — naszym zdaniem — stanowi w obecnej sytuacji punkt szczególnej wagi.

Dr. T. Łychowski

KRONIKA GOSPODARCZA

KONGRES RZEMIOSŁA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

W dn. 19 i 20 kwietnia b. r. chrześcijańskie rzemiosło polskie przeżyło swe piękne dni. Pierwszy dzień poświęcony był uczczeniu pamięci bohaterskiej insurekcji mieszczaństwa warszawskiego w roku 1794, a etapami uroczystości było wmurowanie tablicy pamiątkowej ku czci Józefa Sierakowskiego oraz odsłonięcie pomnika Jana Kilińskiego na pl. Krasińskich. W uroczystościach wziął udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Rząd, przedstawiciele Sejmu i Senatu, generalicji, sfer samorządowych i gospodarczych, przedstawicielstwo rzemiosła polskiego we Francji, reprezentacja rzemiosła niemieckiego, przybyła z Wrocławia, oraz tłumy rzemieślników, w liczbie około 20 tysięcy osób, przybyłych z wszystkich krańców Rzeczypospolitej. Pojedyncze fragmenty uroczystości organizowali: w imieniu m. st. Warszawy Prezydent Stefan Starzyński, imieniem rzemiosła Prezes Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan w Rzeczypospolitej Polskiej Pos. Antoni Snopczyński.

Po odsłonięciu pomnika rozwinął się wśród tysiąca kilkuset sztandarów cechowych barwny pochód, w którym udział wzięły oddziały armji, przysposobienia wojskowego, młodzież szkolna i rzemiosło, uszeregowane według województw i cechów. Atrakcją, nieznaną dotąd Warszawie, była rewja kilkudziesięciu platform, na których plastycznie demonstrowano warsztaty rzemieślnicze w czasie pracy.

Tegoż dnia odbyła się w sali Rady Miejskiej uroczysta Akademia pod przewodnictwem Prezydenta Miasta, który wygłosił referat, obrzucający czyn Kilińskiego na tle ówczesnej epoki; postać Kilińskiego, jako radnego miejskiego, jest ściśle związana z losami miasta. Następnie poświęcił prelegent kilka uwag aktualnej roli gospodarczej rzemiosła, jego sile produkcyjnej i liczebnej. Po Prezydencie Starzyńskim przemawiał znawca epoki Prof. Tokarz, który scharakteryzował Kilińskiego jako bohatera narodowego i czołowego przywódcę insurekcji mieszczaństwa warszawskiego.

W dniu następnym odbył się w Filharmonji Warszawskiej I Ogólnopolski Kongres Rzemiosła Chrześcijańskiego, który swą obecnością zaszczycił Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Rząd reprezentował Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Górecki. Przybyli ponadto PP. Wiceministrowie: Doleżał i Sokołowski, Dyrektor Departamentu Kandel, Naczelnik K. Sokołowski, oraz przedstawiciele innych resortów gospodarczych i Ministerstwa W. R. i Ośw. Publ. Sejm reprezentowany był przez P. Marszałka Cara, Senat przez P. Wicemarszałka Barańskiego, władze miejskie przez P. Prezydenta Starzyńskiego.

Inauguracyjne przemówienie wygłosił P. Prezes Snopczyński, który, nawiązując do uroczystości poprzedniego dnia, scharakteryzował na wstępie proces konsolidacji rzemiosła chrześcijańskiego, dokonany w ostatnich latach. W okresie tym powstaje Związek Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan w Rzeczypospolitej Polskiej, jako naczelna organizacja rzemiosła chrześcijańskiego, jednocząca stowarzyszenia rzemieślnicze wszystkich połaci kraju. Dzięki powstaniu Związku dotychczasowe rozdrobnienie organizacyjne rzemiosła zostało usunięte, a proces unifikacyjny pozwala na ześrodkowanie sił rzemiosła. Przechodząc do zagadnień populacyjnych, mówca stwierdza, iż w warunkach obecnych ruch ludnościowy musi iść w kierunku od wsi do mia-

sta, a rzemiosło jest tym czynnikiem, który zdolny jest w poważnej mierze wchłonąć nadmiar ludności wiejskiej. Kwestją ogromnego znaczenia jest fakt, że rzemiosło reprezentuje w stu procentach kapitał krajowy. Zadaniem Kongresu nie jest żądanie od Rządu jakiejś specjalnej pomocy czy subwencji, pragnie on tylko, aby polityka podatkowa i kredytowa była skorygowana na korzyść rzemiosła bez uszczerbku dla Skarbu Państwa. Rzemiosło musi domagać się przeprowadzenia wyraźnej linii demarkacyjnej zakresu działania wielkiego przemysłu fabrycznego z jednej strony, a średniego przemysłu i rzemiosła z drugiej. Zdaniem mówcy, drobny i średni przemysł oraz rzemiosło powinny tworzyć jednolity odłam życia gospodarczego. Pod koniec prezentowania Prezes Snopczyński wzywa do wzmoczenia tempa pracy oraz unowocześnienia metod produkcji.

Skolei zabrał głos Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Górecki

Pan Minister Górecki nawiązał do dni uroczystych, które poprzedziły Zjazd, a które miały na celu uświetnienie pamięci bohatera narodowego i przewodnika rzemiosła polskiego Pułk. Jana Kilińskiego. Wspominał o niezmiernie ciekawych, a tak licznie zebranych eksponatach cechowych, zgromadzonych na wystawie cechowej w Resursie Obywatelskiej, które, a zwłaszcza starodawne pergaminy i dokumenty z podpisami królów polskich, świadczą o wielowiekowej tradycji obywatelskiej i patriotycznej rzemiosła i mieszczaństwa polskiego.

Uroczystości niedzielne z okazji odsłonięcia pomnika Jana Kilińskiego pozwoliły stwierdzić, że rzemiosło polskie, którego przedstawiciele tak licznie zjechali do stolicy ze wszystkich zakątków Polski, by uczcić swego bohatera, jest istotnie w Polsce siłą, której dynamika nie może być niedoceniona. Jeżeli jedną z przyczyn słabości dawnej Rzeczypospolitej było niewątpliwie niedoceniecie wartości rzemiosła, a w szczególności stanu średniego, co wpływało z niechętnego stosunku szlachty do łockia i warsztatu rzemieślniczego, to stwierdzić należy, że stosunek ten pokutuje, niestety, w społeczeństwie polskim i do dzisiaj. Z poglądem tym należy raz na zawsze skończyć, tak jak to uczyniły już dawno państwa zachodnie, które swój dobrobyt i swoją potęgę zawdzięczają przedewszystkiem oparciu się na stanie mieszczańskim, na przemyśle i na handlu.

Świadomość konieczności zmiany nastawienia w tej kwestji społeczeństwa polskiego utwierdza się coraz bardziej w jaknajszerszych warstwach. Prawdziwie pociesającym objawem pod tym względem jest fakt, że i samo rzemiosło coraz bardziej uświadamia sobie swoją wartość społeczną i gospodarczą. Nie dalej jak podczas niedzielnej defilady rzemiosła przed Panem Prezydentem Rzeczypospolitej z prawdziwą satysfakcją oglądaliśmy jeden z niesionych transparentów, który głosił hasło niewstydzania się miary i łockia. Hasło to powinno się stać hasłem powszechnym nie tylko przedstawicieli polskiego rzemiosła i handlu, ale całego społeczeństwa wogóle.

Jeśli wiek dziewiętnasty był wiekiem pary, industrializacji produkcji na wielką skalę i nasuwał wówczas przypuszczenie, że nadszedł kres rzemiosła i drobnych warsztatów produkcyjnych, to właśnie czasy obecne, czasy kryzysu i autarkji gospodarczej we wszystkich nieoma,

państwach na świecie, wysunęły znowu na plan pierwszy znaczenie przemysłu drobnego i rzemiosła, tej szarej piechoty, która w walce z kryzysem potrafiła nie tylko swój stan posiadania utrzymać, ale zdołała go nawet znacznie rozszerzyć.

Jest rzeczą słuszną i sprawiedliwą, by społeczeństwo całe uznało wartość i doniosłość rzemiosła i jego znaczenie społeczne i gospodarcze dla Państwa, ale też i społeczeństwo ma prawo domagać się od rzemiosła, by wyteżyło wszystkie swe siły dla podniesienia tego swojego znaczenia w społeczeństwie. Droga, ku temu wiodąca, będzie niewątpliwie przede wszystkim szanowanie godności własnego stanu i podniesienie jej na właściwy poziom przez słowność, przez akuratność, punktualność w dotrzymywaniu terminów dostawy i przez jakość wyrobów.

Rozpatrując porządek obrad Kongresu, Pan Minister stwierdza z wielkim zadowoleniem, że Kongres bynajmniej nie ma zamiaru domagać się od Rządu specjalnej pomocy czy nowych kredytów, lub subwencji, a chce obradować przede wszystkim nad takimi sprawami, które mają na celu usunięcie tych wszystkich przeszkód, jakie leżą na drodze rozwoju rzemiosła, a które przez odpowiedzialną ingerencję Min. Przemysłu i Handlu oraz całego Rządu dadzą się niewątpliwie w przyszłości zwalczyć. Za to Pan Minister organizatorom Kongresu dziękuje, zapewniając zebranych o życzliwości Rządu i swojej własnej dla stanu rzemieślniczego, którego rozwój i wzmocnienie uważa za jedno z najglówniejszych zadań polskiej gospodarczej racji stanu.

Po przemówieniu Pana Ministra witali Zjazd PP.: Bogusław Herse — imieniem Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego i Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, T. Leśniewski — imieniem Izby Rolniczej w Warszawie, Prezes Mierzejewski — imieniem Związku Centralnego Kupiectwa Detalicznego, Fibieger — imieniem rzemiosła niemieckiego, Prezes Rozkasz — imieniem Związku Kupców i Rzemieślników Polskich we Francji, Prezes Sierakowski — w imieniu Związku Izb Rzemieślniczych R. P. oraz Prezes Mark — imieniem Izby Rzemieślniczej w Warszawie. Po przemówieniach powitalnych przewodniczący Kongresu Pos. Snopczyński zakomunikował zebranym, że Pan Minister Gen. Górecki przyjął członkostwo honorowe Związku Rzemieślników Chrześcijan oraz Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan, co obecni wśród gorącego entuzjazmu przyjęli do wiadomości.

Następnie zostały wygłoszone 4 referaty: o szkolnictwie zawodowym referował Prezes Pos. Jahoda-Zółtowski, o ustawodawstwie rzemieślniczym — Prezes Kopczyński, o organizacji rzemiosła chrześcijańskiego — Prezes Sobczak i o organizacjach czeladniczych — Prezes Zieliński.

Po tej części obrad Kongres został podzielony na komisje ogólne i branżowe. Komisji ogólnych było 5, a mianowicie: organizacji rzemieślniczych, ustawodawstwa rzemieślniczego, szkolnictwa i wychowania młodzieży, obciążeń publicznych oraz spraw czeladniczych. Po ukończeniu obrad komisyjnych plenarne posiedzenie wieczorne Kongresu przyjęło następujące rezolucje, wysunięte jako tezy referentów:

I. Komisja Organizacji Rzemieślniczych. — Kongres wzywa ogół rzemiosła do przystępowania do związków rzemieślników chrześcijan; na terenie każdego powiatu winien być zorganizowany powiatowy Związek Rzemieślników Chrześcijan, do którego winny należeć chrześcijańskie cechy i stowarzyszenia. Kongres zaleca, aby w tych miejscowościach, w których istnieje więcej niż 2 chrześcijańskie stowarzyszenia rzemieślnicze — łączyły się one w jeden lokalny Związek Rzemieślników Chrześcijan.

II. Komisja Ustawodawstwa Rzemieślniczego. — Za rzemiosło uważa się wszelkie zatrudnienia zarobkowe lub przedsiębiorstwa, wykonywane samoistnie i zawodowo: a) wytwarzające i przetwarzające — o ile praca wykonywana jest bez pomocy silników mechanicznych, lub gdy praca wykonywana jest przy pomocy silników mechanicznych, o ile prowadzone są one w średnim lub małym rozmiarze, oraz b) usługowe o charakterze rękodzielniczym. Nie są rzemiosłem te przedsiębiorstwa przemysłowe, prowadzone w średnim lub małym rozmiarze, w których pracę wykonują w przeważającej mierze maszyny automatyczne.

Wykonywanie rzemiosła jest wolne i dozwolone każdemu z wyjątkiem: a) rzemiosł koncesjonowanych, które wykonywać można po wykazaniu się dowodami uzdolnienia zawodowego i po uzyskaniu koncesji oraz b) rzemiosł zreglamentowanych, które wykonywać można po wykazaniu się posiadaniem dowodu uzdolnienia zawodowego.

III. Komisja Szkolnictwa i Wychowania Młodzieży. — Kongres stanął na stanowisku, że projekt nowelizacji § 116 prawa przemysłowego w sprawie bezpłatnego zatrudnienia terminatorów i zakazu pobierania wynagrodzenia za naukę, złożony do łaski marszałkowskiej przez Posła Snopczyńskiego, jest wyrazem dążeń całego rzemiosła chrześcijańskiego. Kongres zwraca się do Rządu o zapewnienie podstaw finansowych szkolnictwu dokształcającemu zawodowemu oraz o opiekę nad Instytutem Rzemieślniczym Naukowym im. Marszałka Piłsudskiego.

IV. Komisja Obciążeń Publicznych. — Rezolucje tego działu zmierzają: do ścisłego unormowania współpracy między instytucjami samorządu gospodarczego rzemiosła i władzami skarbowymi; do zwiększenia liczby pracowników w warsztatach rzemieślniczych oraz w zakładach handlowych, należących do tych warsztatów — do czasu znówelizowania taryfy świadectw przemysłowych; do obniżenia stawki podatku przemysłowego od obrotu do norm, wskazanych przez samorząd rzemiosła; do uskutecznienia wymiaru podatku przemysłowego w ten sposób, aby nie pociągano do podatku płatników, zwolnionych od podatku przemysłowego od obrotu; do ustalenia norm średniej dochodowości w ścisłym porozumieniu z izbami rzemieślniczymi; do znówelizowania taryfy świadectw przemysłowych z tem, aby liczba pracowników nie była decydującym czynnikiem przy określaniu kategorii świadectwa przemysłowego; do przeprowadzenia reformy ustawodawstwa podatkowego, przy współdziałaniu samorządu gospodarczego, w tym kierunku, aby płatnik przynajmniej w I kwartale roku podatkowego wiedział, jakie podatki i w jakiej wysokości przypadają do zapłacenia w ciągu danego roku podatkowego.

V. Komisja Spraw Czeladniczych. — Kongres uważa za celowe, aby w poszczególnych instancjach samorządu gospodarczego rzemiosła założone zostały autonomiczne oddziały czeladnicze. Kongres uważa za pożądane, aby opiekę nad chałupnikami zlecić samorządowi gospodarczemu rzemiosła, a to w uwzględnieniu, iż w wydziałach czeladniczych reprezentowani byłiby tem samym również i chałupnicy. Kongres prosi Rząd o przedsięwzięcie energicznych kroków, zmierzających do zlikwidowania niewolnictwa ekonomicznego w postaci chałupników, oraz apeluje, aby przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i prywatne, prowadzone sposobem fabrycznym, zatrudniały przede wszystkim prawidłowo wyuczonych i wyzwolonych czeladników rzemieślniczych

Wł Gindrich

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W MARCU 1936 R. — Sezonowe osłabienie zbytu węgla w kraju w marcu przy niezmiennym eksporcie przyczyniło się do zmniejszenia wydobycia, które — pomimo większej o 1 liczby dni roboczych w marcu (26) w porównaniu

z lutym — zmalało o 5%, natężenie zaś produkcji, czyli dzienne wydobycie, spadło w stopniu wyższym, bo o ok. 8%, i wynosiło ok. 83 tys. t. W przemyśle kłasiarskim przy zwiększonej produkcji nastąpił spadek zbytu ogólnego. Produkcja brykietów, po znacznym osłabieniu w lutym, w marcu poprawiła się, natomiast zbył brykietów nadal kształtował się niekorzystnie.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w marcu — według danych tymczasowych — w poszczególnych rejonach wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 617	940	514	730
Dąbrowski	405	269	86	366
Krakowski	125	108	—	98
Razem:	2 147	1 317	600	1 194
Luty 1936	2 260	1 391	602	1 194
Marzec 1935	2 247	1 250	803	1 663

Z danych tego zestawienia wynika, że wydobyte węgla kamiennego w marcu w stosunku do lutego zmalało o 113 tys. t, a w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. r. — o 100 tys. t. Znaczny przytem należy, że spadek wydobywania objął w znacznie silniejszym stopniu rej. dąbrowski i krakowski, niż rej. śląski. Przeciętne dzienne wydobywanie wynosiło ok. 83 tys. t — wobec 90 tys. t w lutym, a zatem zmalało o ok. 7 tys. t.

Ogólny zbyt węgla kamiennego w marcu — przy 26 dniach roboczych — zmalał o 76 tys. t w porównaniu z lutym b. r. Ponieważ eksport utrzymał się niemal na niezmiennym poziomie, a zbyt krajowy zmalał — przeto w stosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło pewne przesunięcie na korzyść wywozu: w ten sposób udział zbytu krajowego w ogólnym zbyciu zmalał do 68,70%, a udział eksportu wzrósł do 31,30%; odpowiednie liczby dla lutego wynosiły: 69,79% i 30,21%.

Zbyt krajowy węgla kamiennego w marcu w stosunku do lutego zmalał o 74 tys. t, czyli o 5,32%, przewyższając o 67 tys. t, czyli o 5,36%, zbyt w marcu 1935 r. Udział poszczególnych grup odbiorców w marcu w porównaniu z lutym b. r. przedstawia się następująco:

	L u t y		M a r z e c	
	tys. tonn	%	tys. tonn	%
Przemysł	709	50,97	742	56,34
Koleje żelazne	237	17,04	225	17,08
Pozostali odbiorcy (przeważnie węgiel dla opalu domowego)	445	31,99	350	26,58
Razem:	1 391	100,00	1 317	100,00

Spadek zbytu węgla na rynku wewnętrznym został spowodowany głównie sezonowym zmniejszeniem zbytu węgla opałowego, oraz — chociaż w znacznie mniejszym stopniu — osłabieniem dostaw kolejowych, natomiast odbiór węgla ze strony przemysłu — wskutek sezonowego ożywienia szeregu gałęzi — uległ pewnej poprawie. Odbiór węgla ze strony przemysłu wzrósł o 33 tys. t (4,65%). Na ten wzrost wpłynęło głównie zwiększone zapotrzebowanie ze strony przemysłów: cementowego, ceramicznego łącznie z cegielniami i wapienikami, w następstwie poważniejszego ożywienia ruchu inwestycyjno-budowlanego. Również — chociaż w znacznie mniejszych rozmiarach — wzrósł odbiór węgla ze strony przemysłu hutniczo-żelaznego, oraz dostawy węgla dla koksarni. Pewne osłabienie odbioru węgla cechował przemysł chemiczny, solny, a najpoważniej — rolnictwo łącznie z jego przemysłami przetwórczymi. Pozostałe gałęzie produkcji w marcu w porównaniu z lutym naogół nie wykazują poważniejszych odchyżeń w odbiorze węgla.

Eksport³⁾ węgla kamiennego w marcu — pomimo większej o 1 liczby dni roboczych (26) — zmalał w porównaniu z lutym o 2 tys. t (0,33%) i wynosił zaledwie 600 tys. t, a zatem był o 203 tys. t mniejszy w porównaniu z analogicznym miesiącem 1935 r.

Zapasy węgla za zwalach kopalnianych w miesiącu sprawozdawczym nie uległy naogół zmianie i wynosiły 1 194 tys. t, natomiast zapasy poszczególnych rejonów uległy nieznacznym przesunięciom, mianowicie: w rej. śląskim nieco wzrosły, w rej. dąbrowskim i krakowskim zmalały.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego w marcu, zmalała o 1 222; spadek załogi robotniczej nastąpił we wszystkich rejonach, w najsilniejszym stopniu — w rej. dąbrowskim, w nieco słabszym stopniu — w rej. śląskim, podczas gdy w rej. krakowskim stan załogi robotniczej w marcu utrzymał się mn. w. na poziomie poprzedniego miesiąca. Dane, dotyczące liczby robotników w poszczególnych rejonach węglowych, ilustruje poniższe zestawienie:

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalni i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalni, na deputaty oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

³⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 15/1936, str. 413.

Rejony	Luty	Marzec
Śląski	44 392	44 044
Dąbrowski	18 247	17 399
Krakowski	6 066	6 040
Razem:	68 705	67 483

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego fob Gdynia/Gdańsk nie wykazały poważniejszych odchyżeń w stosunku do poprzedniego miesiąca — prócz Francji, gdzie zaobserwowano poważniejszą haussą na węgiel w związku z zarysowującym się konfliktem robotniczym we francuskim górnictwie węglowym.

Frachty morskie na przewóz węgla utrzymały się mn. w. n. a poziomie ubiegłego miesiąca. Za statek ok. 3 000 t płacono — w sh: Sztokholm, Göteborg 4/-, Kopenhaga, Aarhus 4/3, Tromsø, Oslo 5/3, Bergen, Drondjem 5/9, Stavanger 5/6, Helsingfors 5/3, Ryga 3/9, Reval 4/-, Rouen fr. 25, Bordeaux 27,50, Nantes 28,50, Nice sh 10/3, Rotterdam, Amsterdam 4/9, Antwerpja 4/-, Barcelona 10/-, Algier/Bona, Phillippeville, Sfaxa-Oran, Malta 9/9, Wenecja 9/3, Livorno-Spezja 9/3, Livorno-Savona 9/3, Buenos Aires 10/-, Rio de Janeiro 10/-, porty Jugosławji 9/9.

Produkcja koksu wynosiła w marcu 130 tys. t — wobec 120 tys. t w lutym, a zatem wzrosła o 10 tys. t (8,33%); natężenie produkcji, t. j. przeciętna dzienna wytwórczość, nieco wzrosło — mimo większej o 2 liczby dni roboczych — i wynosiło 4 191 tys. t — wobec 4 154 tys. t w lutym. Ogólny zbyt koksu wynosił w marcu 117 tys. t — wobec 130 tys. t w lutym, a zatem zmalał o 13 tys. t (10%). Spadek zbytu ogólnego został wywołany zmniejszeniem zbytu na rynek wewnętrzny, gdyż eksport utrzymał się na niezmiennym poziomie. Z ogólnego zbytu 117 tys. t — na zbyt krajowy przypadało w marcu 88 tys. t wobec 101 tys. t w lutym, a zatem o 13 tys. t (12,87%) mniej, eksport zaś, jak już powyżej wspomniano, nie uległ zmianie. Spadek zbytu koksu na rynku krajowym został spowodowany zmniejszonym odbiorem koksu głównie na cele opalu domowego, gdyż zapotrzebowanie ze strony przemysłu nie uległo poważniejszej zmianie. Ponieważ ogólny zbyt koksu łącznie z zużyciem własnym koksarni był nieco mniejszy od produkcji, przeto zapasy koksu na koniec okresu sprawozdawczego wzrosły. Załoga robotnicza koksarni w marcu obejmowała 2 079 robotników.

Produkcja brykietów w marcu wzrosła o 1 tys. t i wynosiła 10 tys. t. Zbyt brykietów zmalał do 10 tys. t. Załoga robotnicza wynosiła 103 robotników, czyli zmalała o 18 robotników.

EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W I POŁOWIE KWIEŃNIA 1936 R. w porównaniu z przeciętną za połowę marca — w związku z mniejszą o 1 liczbą dni roboczych (12 wobec 13) — zmalał o 13 tys. t i wynosił 287 tys. t. Przeciętna dzienna wysyłka węgla zagranicę, łącznie z węglem okrętowym, w I połowie kwietnia wynosiła 23 tys. t, a zatem utrzymała się na poziomie poprzedniego miesiąca. Dzienna wysyłka z rej. śląskiego wynosiła ok. 21 tys. t, a z rej. dąbrowskiego ok. 2 tys. t. Spadek eksportu nastąpił wyłącznie z rej. dąbrowskiego, z którego wywieziono zaledwie 26 tys. t, czyli o 17 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę poprzedniego miesiąca, natomiast eksport z rej. śląskiego wzrósł i wynosił w okresie sprawozdawczym 261 tys. t, a zatem o 4 tys. t więcej.

Na rynku środkowo-europejskie wywieziono zaledwie 19 tys. t, czyli o 8 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę poprzedniego miesiąca, przyczem spadek eksportu do tej grupy rynków został wywołany wyłącznie zmniejszeniem wysyłkami do Austrii — w następstwie dalszego ograniczenia kontyngentu importowego tego kraju.

Eksport na rynki skandynawskie wzrósł o 24 tys. t i wynosił 117 tys. t, przyczem wzrost wywozu do tej grupy rynków tłumaczy się głównie zwiększonymi wysyłkami do Szwecji, gdyż eksport do pozostałych krajów tej grupy rynków nie wykazał poważniejszych odchyżeń.

Na rynki bałtyckie w okresie sprawozdawczym nie eksportowano.

Na rynki zachodnio-europejskie wywieziono ogółem 69 tys. t — wobec 80 tys. t przeciętnie za połowę marca; spadek wywozu nastąpił do Francji i Belgji głównie w pozycjach węgla okrętowego.

Eksport na rynki południowo-europejskie zmalał o 6 tys. t i wynosił 45 tys. t; zmniejszenie się wysyłek do tej grupy rynków zostało wywołane ograniczeniem wywozu do Grecji oraz zaprzestaniem wysyłek do Jugosławji.

Eksport na rynki pozaeuropejskie w okresie sprawozdawczym utrzymał się na poziomie przeciętnej z połowy marca.

Wysyłki do W. M. Gdańska, jak również odbiór węgla okrętowego kształtowały się nickerzystnie.

Przeladunek węgla w portach Gdynia/Gdańsk w I połowie kwietnia w porównaniu z przeciętną za połowę marca zmalał o 31 tys. t i wynosił 258 tys. t, z czego na Gdynię przypada 189 tys. t, czyli o 26 tys. t mniej, a na Gdańsk 69 tys. t, czyli o 5 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę marca b. r.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

SYTUACJA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W MARCU 1936 R.—Wydobyte ropy naftowej w marcu b. r. wynosiło 4 399 cyst. brutto (w lutym 4 134 cyst.), a mianowicie w okr. jasielskim 882 cyst. (830), drohobyckim 3 015 cyst. (2 850) i stanisławowskim 502 cyst. (454). Z tych ilości—na ropę marki podstawowej przypadało 2 366 cyst. (2 226) i na marki specjalne 2 033 cyst. (1 908).

Gazów ziemnych wydobyto 42 541 tys. m³ (43 227), a mianowicie (w tys. m³): w okr. jasielskim 11 681 (12 868), drohobyckim 26 025 (25 836) i w stanisławowskim 4 835 (4 523).

Cena ropy bruttowej marki boryslawskiej, zakupywanej przez „Polmin”, pozostawała na wysokości niezmięnionej—zł 1 350 za cyst. 10-tonnową.

Za gaz ziemny płacono gr 4 29 za m³—wobec gr 4 61 w lutym. Czynnymi było w marcu 17 (15) kopalń ropy i gazów ziemnych, zatrudniających 9 298 robotników (9 107).

Nowych otworów uruchomiono 17 (15).

Ruch terenowy w dalszym ciągu wykazuje silne ożywienie w pow. turczańskim i leskim.

Prace badawczo-poszukiwawcze metodą sejsmiczną były prowadzone w szeregu miejscowości pow. rudeckiego. Ponadto wierceniami rdzeniowymi prowadzono badania w gm. Jankowce i Glinie pow. leskiego. Ponadto prowadzono badania w okolicy starego otworu w gminie Jasienica Solna, które wykazało na głęb. 15 m przypływ ok. 50 l na dobę ropy o ciężarze gatunkowym 0 818.

Dowiercona w grudniu ub. r. produkcja 2½ wagonów dziennie na głęb. 1 112 m w otw. XI kop. „Chrobry” w Pasiecznej w dn. 26/III przy wyrabianiu zasypu przeszła w fontannę o początkowej wydajności 30 wagonów ropy na dobę i 150 m³ gazów na minutę. Istnieje prawdopodobieństwo, że nie jest to ropa pokładowa, lecz szczelinowa i że otwór nie trafił na samą szczelinę, w przeciwnym bowiem razie produkcja byłaby jeszcze większa.

Rafinerje olejów mineralnych przerobiły w miesiącu sprawozdawczym 4 030 cyst. ropy (w lutym 4 122 cyst.).

Wytworzono różnych produktów naftowych 3 656 cyst. (3 781), w tem (w cysternach): benzyn 797, nafty 1 114, oleju gazowego i opałowego 633, olejów smarowych 608, parafiny 216 oraz innych produktów naftowych 288.

Wysłano z rafinerji na zapotrzebowanie rynku krajowego 2 286 cyst. (2 487), w tem (w cysternach): 427 benzyn, 826 nafty, 464 olejów: gazowego i opałowego, 331 olejów smarowych, 78 parafiny oraz 160 innych produktów naftowych.

Wysłano z rafinerji z przeznaczeniem na eksport 1 620 cyst. różnych produktów naftowych (1 430), w tem (w cysternach): 637 benzyn, 353 nafty, 196 olejów gazowego i opałowego, 256 olejów smarowych, 147 parafiny oraz 31 innych produktów naftowych.

Zapasy produktów naftowych w rafinerjach w dn. 31/III b. r. wynosiły ogółem 17 247 cyst. (w dn. 29/II 17 372), w tem (w cysternach): 2 401 benzyn, 1 593 nafty, 499 olejów gazowego i opałowego, 7 360 olejów smarowych, 303 parafiny oraz 5 091 innych produktów naftowych.

Zapasy ropy w rafinerjach w dn. 31/III b. r. wynosiły 2 491 cyst. (w dn. 29/II—2 602).

W 27 czynnych zakładach zatrudnionych było 3 103 robotników. Zakłady gazolinowe przerobiły w marcu ogółem 23 046 tys. m³ gazu (w lutym 22 143 tys. m³); otrzymano gazolinę 350 cyst. (327). Wysłano do rafinerji celem domieszania do benzyn ciężkich oraz na inne zapotrzebowania krajowe 306 cyst. (296). Wysłano na eksport 7 cyst. (4 cyst.).

W 24 czynnych zakładach zatrudnionych było 334 robotników.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

EKSPORT WŁÓKIENNICZY W I KWARTALE 1936 R.—Sytuacja w eksporcie włókienniczym w I kwartale b. r. uległa wybitnej poprawie w porównaniu z analogicznym okresem ub. r., a mianowicie obserwujemy wzrost wywozu ogólnego z 3 najważniejszych okręgów—na podstawie danych delegatur: Państwowego Instytutu Eksportowego w Łodzi oraz Związku Eksporterów Przemysłu Włókienniczego w Bielsku—o 3 476 q, t. j. 34%, pod względem wagi, a o zł 1 884 tys., t. j. 28%, pod względem wartości. Pomyślny rozwój tego wywozu jest związany m. in. z wykorzystaniem zwiększonych możliwości wywozowych na rynki Bliskiego Wschodu, powstałych na tle zaniku konkurencji włoskiej i poważnego zmniejszenia eksportu japońskiego.

Z okręgu łódzkiego wywieziono w omawianym okresie 9 426 q wartości zł 6 284 tys., co stanowi wzrost w stosunku do okresu zeszłorocznego o 1 314 q (16%) ilościowo oraz o zł 614 (11%) wartościowo. Z ważniejszych artykułów, będących przedmiotem wywozu, wymienić należy: przędzę wełnianą czesankową 1 743 q wartości zł 1 781 tys., tkaniny wełniane 225 q—zł 300 tys., przędzę bawełnianą niebarwioną 395 q—zł 144 tys., tkaniny bawełniane niebarwione 110 q—

zł 57 tys., tkaniny bawełniane barwione 1 890 q—zł 590 tys., tkaniny pluszowe, welwety i aksamity bawełniane 60 q—zł 72 tys., materiały filcowe 136 q—zł 107 tys., materiały i wyroby dziane 736 q—zł 266 tys., odzież łącznie 3 484 q wartości zł 2 536 tys., w tem: ubrania wełniane i półwełniane 350 q—zł 606 tys., ubrania bawełniane 154 q—zł 132 tys., kurtki wełniane 257 q—zł 227 tys., spodnie 1 719 q—zł 1 030 tys., oserolle 825 q—zł 357 tys.; stożki wełniane do kapeluszy 101 q—zł 111 tys., berety wełniane 113 q—zł 146 tys. W zakresie najważniejszych grup towarowych—zwiększył się wywóz tkanin wełnianych, półwełnianych i bawełnianych ilościowo o 1 002 q (45%) i wartościowo o zł 56 tys. (4%), odzieży o 63 q (2%) wagowo, a o zł 382 tys. (17%) wartościowo. Z porównania liczb, dotyczących ilościowego i wartościowego wzrostu eksportu, widzimy, iż w grupie tkanin zaznaczył się w tym kwartale spadek wartości eksportowej tych wyrobów, a mianowicie z zł 629 za 1 q w 1935 r. do zł 452, natomiast w grupie odzieży—wzrost przeciętnej wartości eksportowej z zł 629 do zł 728 za 1 q. Przędza wełniana i półwełniana wykazuje zmniejszenie pod względem ilości o 154 q (8%) przy jednoczesnym wzroście pozycji wartości o zł 41 tys. (2%), co wynika z pomyślnego kształtowania się cen eksportowych tego artykułu; w omawianym okresie wartość 1 q tego artykułu wynosiła zł 918, w 1936 r. zaś—zł 1 021. Odmienna sytuacja zarysowała się w przędzy bawełnianej, tu bowiem wzrosła ilość o 143 q (29%) towarzyszy spadek wartości o zł 97 tys. (36%), będący odzwierciedleniem znacznej redukcji wartości jednostki eksportowanego artykułu, a mianowicie z zł 553 za 1 q do zł 272, wywołanej spadkiem cen sprzedażnych, osiągniętych w Austrii i Jugosławii.

Udział najważniejszych artykułów wywozu włókienniczego łódzkiego w I kwartale b. r. w stosunku do wartości ogólnego wywozu przedstawia się następująco: przędza wełniana czesankowa—28%, odzież—40%, tkaniny wełniane i półwełniane—5%, tkaniny bawełniane—11 5%; w analogicznym okresie ub. r. udział ten wynosił: przędza wełniana—30%, odzież—38%, tkaniny wełniane i półwełniane—4%, tkaniny bawełniane—7%.

Przędza wełniana czesankowa była eksportowana ogółem do 20 krajów. Najważniejszymi odbiorcami były: Holandia, dokąd wywieziono tego artykułu za zł 673 tys., następnie Bułgaria—zł 316 tys., Austria—zł 263 tys., z innych ważniejszych krajów odbiorczych wymienić należy (w tys. zł): Grecję—155, Anglię—97, Kolumbię—65, Argentynę—60.

Ubrania wełniane i półwełniane znajdowały zbyt głównie w Anglii—zł 256 tys., t. j. 10% ogólnej wartości wywozu odzieży, w Szwajcarii—zł 72 tys., w Stanach Zjedn.—zł 52 tys.

Spodnie, główny artykuł wywozu z grupy odzieży, były eksportowane przeważnie również do Anglii, a mianowicie wywóz do tego kraju wyniósł zł 530 tys., t. j. ok. 20%; na inne ważniejsze rynki wywieziono (w tys. zł): Związek Południowo-Afrykański—170, Holandia—110, Francja—59, Stany Zjedn.—54. Ogółem artykuł ten eksportowano do 29 krajów.

Przeciętna wartość eksportowa 1 q wyrobów włókienniczych łódzkich obniżyła się z zł 698 do zł 666 w b. r. Eksport włókienniczy z okręgu łódzkiego kierowany był do 49 krajów, przyczem najważniejszymi odbiorcami tych wyrobów były (w tys. zł): Anglia—1 317, Holandia—1 049, Związek Południowo-Afrykański—938, Bułgaria—316, Austria—312, Stany Zjedn.—249, Persja—211, Szwajcaria—151. Na rynki te wywieziono łącznie towarów za sumę zł 4 543 tys., t. j. 72% wartości wywozu włókienniczego łódzkiego.

Wywóz z okręgu białostockiego wykazuje w omawianym okresie w zestawieniu z analogicznym okresem ub. r. wybitny wzrost, który przypisać należy wzmocnieniu wywozowi tkanin wełnianych na rynek południowo-afrykański; wzmocnienie wywozu na ten rynek jest przedewszystkiem wynikiem wykorzystania przez eksporterów białostockich sytuacji, jaka wytworzyła się dzięki wycofaniu się Włoch z tego rynku. Powstała niedawno organizacja eksportowa dla eksportu na rynek Związku Południowo-Afrykańskiego w znacznym również stopniu przyczyniła się do ugruntowania eksportu polskiego w tym kraju. Ponadto na wzrost wywozu wpłynęło przedłużenie sezonu na rynku Związku Południowo-Afrykańskiego. Zaznaczyć należy, iż zapotrzebowanie na tym rynku na wyroby białostockie stale wzrasta, a ceny sprzedażne na niektóre transakcje, ostatnio zawarte, zwykowały o ok. 6%.

W okresie sprawozdawczym wywóz włókienniczy białostocki wyniósł 3 546 q wartości zł 1 233 tys., t. j. więcej o 1 723 q (94%) wagowo, a o zł 688 tys. (126%) wartościowo, niż w tym samym czasie ub. r.

Przedmiotem wywozu były: tkaniny wełniane 1 427 q wartości zł 441 tys., koce 270 q—zł 38 tys., pledy 746—zł 258 tys., berety 10 q—zł 18 tys., stożki do kapeluszy 9 q—zł 9 tys., płaszcze 938 q—zł 403 tys., odzież dziecięca 13 q—zł 4 tys., ubrania kompletne 7 q—zł 3 tys., marynarki i spodnie 16 q—zł 9 tys. W odniesieniu do poprzedniego okresu zwiększył się wywóz tkanin wełnianych o 344 q (31%) pod względem wagi, a o zł 97 tys. (28%) pod względem wartości, płaszczy o zł 307 tys. (320%), oraz zapoczątkowany został i rozwinął się na dużą skalę eksport nowego artykułu, t. zw. pledów, które

osiągnęły znaczną pozycję i reprezentują nadal poważne możliwości wywozowe.

Głównym odbiorcą wyrobów białostockich był Związek Południowo-Afrykański, na którym do rynku ulokowano tych wyrobów 2 788 q wartości zł 973 tys., t. j. 78% wartości całkowitego wywozu. Mniejsze ilości wywieziono do Mandżurji, Chin, Iraku, Syrii. Ogółem wywóz kierowany był do 15 krajów. Najpoważniejsze liczby wywozu do Związku Południowo-Afrykańskiego dały (w tys. zł): płaszcze — 402, tkaniny wełniane — 298, pledy — 256. W I kwartale 1935 r. wywóz do tego kraju wynosił 1 004 q wartości zł 306 tys., z czego wynika, iż wzrost eksportu w I kwartale b. r. wyniósł 1 784 q (177%) wagowo oraz zł 667 tys. (218%) wartościowo.

Przeciętna wartość 1 q eksportowanych wyrobów włókienniczych białostockich wynosiła w okresie sprawozdawczym zł 347, co oznacza poważną wyższą wartość w stosunku do tegoż okresu ub. r., a mianowicie o zł 48 za 1 q. Zjawisko to tłumaczyć należy jedynie tem, iż wzmógł się w tym czasie wywóz artykułu droższego, jakim są płaszcze, których wartość wynosi ok. zł 470 za 1 q; to samo dotyczy nowego artykułu — pledów. Spodziewana wyższa cen sprzedażnych, uzasadniona zresztą faktem zaniku konkurencji włoskiej, dotychczas nie nastąpiła, z czego nie należy jednak wnosić, iż poprawa tych cen nie będzie miała miejsca. Stan zamówień (z dostawą na miesiąc letni) jest naogół zadowolający, jakkolwiek dało się zauważyć pewne wstrzymywanie się odbiorców od udzielania zamówień w oczekiwaniu prawdopodobnie na niższe cen — tak jak to miało miejsce w ubiegłym roku. Należy wyrazić przekonanie, iż w związku z przeprowadzoną w ub. r. na terenie białostockim akcją przez Min. Przemysłu i Handlu w sezonie tegorocznym nie będą notowane fakty nieuczciwej wzajemnej konkurencji wśród eksporterów białostockich, które niestety zdarzały się w sezonie ubiegłym. Większe zamówienia na tkaniny wpłynęły z Mandżurji oraz na pledy z Indji Brytyjskich. Stopniowo zaczynają napływać również zamówienia na tkaniny z Indji Brytyjskich, chociaż zawarcia transakcyjnych należy spodziewać się dopiero w kwietniu.

Uruchomienie maszyn włókienniczych wynosiło w styczniu b. r. 55%, w lutym i marcu po 75%, biorąc za podstawę pracę na jedną zmianę.

Eksport z okręgu bielskiego wzrósł wydatnie w omawianym kwartale w porównaniu z tym samym kwartałem ub. r., a mianowicie o 439 q (212%) pod względem ilości, a o zł 582 tys. (132%) pod względem wartości, co jest następstwem silnego wzmoczenia zarówno wywozu tkanin wełnianych czesankowych, jak również i stożków wełnianych do kapeluszy. Zwiększenie pozycji tkanin wynosi wagowo 99 q,

wartościowo zaś zł 171 tys., natomiast stożków — 359 q pod względem wagi przy wzroście wartości o zł 442 tys. Tak pomyślny rozwój eksportu stożków wełnianych do kapeluszy należy przypisać — z jednej strony — dużemu zapotrzebowaniu na ten artykuł w Anglii i Stanach Zjedn., z drugiej zaś umiejętności dostosowania się eksportu polskiego do wymogów tych rynków, zwłaszcza pod względem jakości produktu, wreszcie — konkurencyjności towaru polskiego. Na ogólną wartość wywozu stożków, wynoszącą w okresie sprawozdawczym 428 q wartości zł 521 tys., wywieziono do Anglii 227 q wartości zł 307 tys., do Stanów Zjedn. 181 q — zł 183 tys. Mniejsze ilości były eksportowane do Holandji, Szwecji, Afryki Południowej, Kanady, Indji Brytyjskich. Na uwagę zasługuje, iż Anglija zajęła w roku bieżącym pierwsze miejsce w tym wywozie, gdy tymczasem w 3 pierwszych miesiącach ub. r. głównym odbiorcą stożków były Stany Zjedn.

Tkanin wełnianych wywieziono 195 q wartości zł 479 tys., przyczem spośród 17 krajów odbiorczych jako główne rynki zbytu wymienić należy (w tys. zł): Jugosławję — 169, Węgry — 98, Argentynę — 71, Iran — 33, Syryję — 32, Austrię — 20, Szwajcarię — 19, Szwecję — 18. Na rynki pozaeuropejskie wywieziono w I kwartale b. r. tych tkanin za sumę zł 143 tys., t. j. 30% wartości wywozu tego artykułu. Ogólny wywóz towarów włókienniczych z okręgu bielskiego w okresie omawianym wyniósł 641 q wartości zł 1 023 tys.

Przeciętna wartość eksportowana 1 q tkanin wynosiła zł 2 456, a więc obniżyła się w porównaniu z I kwartałem ub. r. o zł 752 — częściowo wskutek nieznacznego spadku cen sprzedażnych oraz wysiłki do Iranu partii tkanin zgrzebnych — towaru ciężkiego i tańszego; przeciętna wartość stożków wynosiła zł 1 217 za 1 q (w 1935 r. — zł 1 145).

Z powyższej analizy liczb wywozu włókienniczego z 3 najważniejszych okręgów należy wyprowadzić wniosek, iż eksport ten przejawia tendencje rozwojowe. Liczby powyższe nie obejmują pozycji wywozu lnu, jako surowca, oraz wyrobów lnianych. Jakkolwiek eksport tkanin i wyrobów lnianych został niedawno zapoczątkowany, to jednak już obecnie można stwierdzić, iż rozwija się on stosunkowo pomyślnie na niektórych rynkach europejskich, jak np. Norwegii. Duże możliwości zbytu tkanin lnianych reprezentują Anglija i Stany Zjedn. Wysiłki eksporterów, zmierzające do wejścia na te rynki w zakresie tych tkanin, być może, dadzą w najbliższym czasie pozytywne rezultaty, zwłaszcza, iż oczekiwana jest pewna poprawa cen sprzedażnych na te wyroby.

St. W.

ROLNICTWO

ZWOLNIENIA I ULGI W OPŁATACH STEMPLOWYCH, ZWIĄZANE Z AKCJĄ ODDEŁUŻENIOWĄ

W zakresie akcji oddełużeniowej rolnictwa obecnie odbywa się sprawdzanie prawidłowości przebiegu procesów oddełużeniowych i przy tej okazji wprowadza się szereg koniecznych uzupełnień przepisów, a niekiedy zjawia się nawet konieczność ustawowego rozwiązania jakiegoś pobocznego, tem niemniej jednak poważnego, problemu oddełużeniowego, który z różnych względów nie znalazł dotąd należytego uwzględnienia w obowiązujących ustawach. Do tego rodzaju problemów należy zaliczyć również zagadnienie rozmaitych kosztów, związanych z realizacją przepisów oddełużeniowych, które szczególnie dla drobnych rolników stanowiły znaczne utrudnienie przy wykorzystywaniu ulg ustawowych. Ewentualność taka została przewidziana już w samym rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. „o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych”, gdyż w art. 110 Ministrowie: Skarbu i Sprawiedliwości, każdy w swoim zakresie, zostali upoważnieni do zwolnienia, w drodze rozporządzeń, całkowicie lub częściowo, od wszelkich opłat stemplowych względnie sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonaniem rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, oraz do obniżenia opłat stemplowych oraz opłat notarialnych i hipotecznych za te czynności. Na mocy tego art. 110 ukazało się obecnie („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28, poz. 231) rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 1/IV r. b., zawierające szereg zwolnień i ulg w kosztach i opłatach stemplowych, związanych z postępowaniem oddełużeniowym.

Tak więc zostały zwolnione od opłat stemplowych podania do starostów i wskutek tych podań wydawane zaświadczenia starostów w sprawie ilości gruntów w gospodarstwie, które wskutek prowadzonej parcelacji lub likwidacji służebności zostały już oddane w posiadanie osobom trzecim i nie są wliczane do obszaru gospodarstwa. Z uwagi na uzależnienie ulg oddełużeniowych od obszaru posiadanego gospodarstwa dla rolników, szczególnie tych, których gospodarstwa znajdują się na granicy gospodarstw kategorii B i C, ustalenie mniejszego obszaru przez uzyskanie odpowiedniego zaświadczenia starosty ma za-

sadnicze znaczenie i z tego względu tego rodzaju podania były często składane.

Przy konwersji długów rolniczych na kredyt długoterminowy w listach zastawnych korzystają z ulgowej stawki w wysokości 0,2% (zamiast dotychczasowej 0,5% w myśl art. 114 ustawy o opłatach stemplowych) listy zastawne w sumie, przeznaczonej na umorzenie nieuiszczonych odsetek, o ile listy te zostały wypuszczone celem spłacenia po kursie al pari długów rolniczych lub za zgodą wierzycieli skonwertowanych długów nierolniczych lub też długów, które nabywca ziemi z parcelacji przyjął na siebie, zabezpieczając je odpowiednio na własnym majątku. Natomiast zwolnione zostały całkowicie od opłat stemplowych pisma, stwierdzające ustępstwo pierwszeństwa hipotecznego bądź przez wierzycieli, których należności nie podlegają konwersji, i z tej racji wolą oni ustąpić pierwszeństwa hipotecznego długom konwertowanym niż zawrzeć z dłużnikiem dobrowolny układ konwersyjny, bądź przez współmałżonka dłużnika, od którego urząd rozjemczy zażądał — celem należytego zabezpieczenia długu w okresie odroczenia — ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego, uzależniając od tego udzielenie dłużnikowi ulg.

Wolny jest od opłaty stemplowej częściowy wypis aktu konwersji, który w wypadku, gdy instytucja kredytu długoterminowego udzieliła na konwersję pożyczki w listach zastawnych, stanowi dla wierzyciela tytuł egzekucyjny na sumy, które jako mniejsze od najmniejszych odcinków listów zastawnych winny być przez dłużnika uiszczone gotówką, oraz na sumy innych należności, wynikających z rozrachunków, a wstawionych do aktu konwersji za zgodą stron. Zostało zwolnione od opłat stemplowych pełnomocnictwo instytucji kredytu długoterminowego, udzielającej pożyczki konwersyjnej, upoważniające do dokonania w jej imieniu aktu konwersji. Wolne jest również od opłat stemplowych pismo, potwierdzające złożenie listów zastawnych i gotowizny do depozytu instytucji, udzielającej na konwersję kredytu w listach zastawnych, co ma miejsce w wypadku, gdy w terminie, wyznaczonym dla sporządzenia aktu konwersji, strony zainteresowane lub niektóre z nich do aktu nie stawiają się lub nie złożą odpowiednich

dowodów. W dziedzinie ulg oddłużeniowych, związanych z orzecznictwem urzędów rozjemczych, zostały zwolnione od opłaty stempowej:

1) pełnomocnictwa, upoważniające do zastępstwa przed urzędami rozjemczymi, a następnie w razie wniesienia odwołania — przed Sądem Okręgowym, o ile wartość przedmiotu sporu lub w postępowaniu układowym wysokość roszczenia wierzyciela nie przekracza sumy zł 500; natomiast gdy wartość przedmiotu sporu jest wyższa od zł 500, pełnomocnictwo podlega opłacie w wysokości zł 1; jest to bardzo wielkie ułatwienie przede wszystkim dla drobnych rolników, mieszkańców jednej wsi, którzy w sprawie wspólnego lub analogicznego długu delegują spośród siebie jednego lub dwóch rolników i unikają w ten sposób wydatków pieniężnych i straty czasu, związanych z wyjazdem do urzędu rozjemczego w powiatowym mieście;

2) pismo, ustanawiające skutek decyzji urzędu rozjemczego zabezpieczenie długu dla utrzymania należytego bezpieczeństwa długu w okresie odroczenia;

3) nowy tytuł dłużny, wystawiony przez dłużnika wierzycielowi; ma to miejsce wówczas, gdy urząd rozjemczy dojdzie do przekonania, że wierzyciel udzielił kredytu w zamiarze uzyskania posiadania nieruchomości i w tym celu zabezpieczył kredyt umową dzierżawy, przedwstępną umową kupna-sprzedaży lub umową sprzedaży; urząd rozjemczy uznaje wówczas umowę taką za nieistniejącą, a w wypadku gdy tytuł dłużny został zwrócony dłużnikowi, nakazuje mu wystawić nowy tytuł dłużny.

W wypadku poddania właściciela gospodarstwa rolnego postępowaniu układowemu, gdy wierzyciele mają przejąć na pokrycie należności pewien obszar gospodarstwa i nadzorca zwraca się do wojewody w sprawie racjonalizacji wydzielanych wierzycielom jednostek rolnych lub leśnych i kwalifikacji rolnych wierzycieli — pismo nadzorca i opinia wojewody są wolne od opłaty stempowej.

Jeżeli w wyniku postępowania układowego, któremu poddany zostaje posiadacz gospodarstwa wiejskiego z racji niezapłacenia długów, przeprowadzana jest parcelacja, to od pisma, stanowiącego tytuł przejścia własności nabywanego gospodarstwa o obszarze do 60 ha, opłata stempowa w okresie od dn. 1/IV 1935 r. do końca 1942 r. wynosi 1% (normalna opłata aljenacyjna 4%). Obszar 60 ha został powiększony do 75 ha w województwach: białostockim, nowogrodzkim, poleskim, pomorskim, poznańskim, stanisławowskim, tarnopolskim i wileńskim. Gdy obszar nabywanego gospodarstwa przewyższa 60 ha lub 75 ha, stosuje się opłatę w wysokości 2%.

W związku z przepisami o postępowaniu likwidacyjnym zostało zwolnione od opłat stempowych orzeczenie Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. w sprawie przejęcia całości zlikwidowanego gospodarstwa wiejskiego na własność Państwa.

Orzeczenie to może być wydane w ciągu miesiąca od dnia niedojścia do skutku pierwszej licytacji i stanowi tytuł do przejęcia w posiadanie i przepisanie tytułu własności na rzecz Państwa.

H. Ol.

PRÓBY JEDNOLITEJ NOMENKLATURY DLA ZWIERZĄT RZEŻNYCH I MIĘSA. — Kontynuując prace, związane z ustaleniem tekstu jednolitej nomenklatury dla zwierząt rzeźnych i mięsa, która będzie wprowadzona w życie w drodze rozporządzenia wykonawczego do dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27/X 1933 r. o uregulowaniu obrotu żywcem i mięsem (art. 10, p. 4) i pragnąc uzyskać szczegółową ocenę projektu i możliwości jego realizacji — Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln., w porozumieniu z Ministerstwami: Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych, położyło przeprowadzić 3-miesięczne próby zastosowania tego projektu w szerszym zakresie na targowiskach w Warszawie, Lublinie, Mysłowicach, Poznaniu, Wilnie i we Lwowie. Próby te zostaną przeprowadzone przez specjalnie zorganizowane komisje pod przewodnictwem właściwych terytorjalnie izb rolniczych. W skład komisji poza przedstawicielami samorządu rolniczego wchodzi przedstawiciele właściwych terytorjalnie izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych oraz samorządu terytorjalnego, a w miejscowościach, w których znajdują się giełdy mięsne, również przedstawiciele tych instytucji.

Próby będą obejmowały wyłącznie klasyfikację zwierząt rzeźnych (bez notowania cen) na zasadzie projektu nomenklatury, która obejmuje zwierzęta, będące przedmiotem obrotów handlowych na targowiskach zwierząt rzeźnych, oraz wprowadza, w odróżnieniu od dotychczasowych różnorodnych i nieskoordynowanych ocen zwyczajowych, racjonalne kryteria klasyfikacji, a mianowicie określa ona: rodzaje zwierząt i wartość rzeźną zwierząt, ustaloną na podstawie stopnia opasienia (klas), wartości mięsnej (typu) względnie wagi, oraz rodzaje i gatunki mięsa. Instrukcja do nomenklatury, poza wyjaśnieniami natury ogólnej, zawiera opis charakterystycznych cech danej klasy zwierząt, którą można określić na podstawie oceny wzrokowej i dotykowej.

Próby z zastosowaniem nomenklatury zostaną przeprowadzone w wymienionych miejscowościach przy udziale członków komisji, przy pomocy rzeczoznawcy hodowlanego właściwej izby rolniczej, który powinien być możliwie dokładnie obeznany z zasadami klasyfikacji, zawartymi w projekcie nomenklatury i instrukcji jej stosowania, a w szczególności dotyczącymi oceny wzrokowej i dotykowej.

Ilość prób pozostawiono ocenie komisji i będą one dokonane w okresie 3-miesięcznym, t. zn. od kwietnia do końca czerwca b. r. W razie powołania i zorganizowania w miejscowości, w której odbywają się próby, targowiskowej komisji nadzorczej, przejmie ona funkcje, związane z wykonywaniem dalszych prób z projektowaną nomenklaturą. Wyniki prac komisji i ich wnioski zostaną wzięte pod uwagę przy ustalaniu już ostatecznego tekstu jednolitej nomenklatury wraz z instrukcją jej stosowania.

B. D.

HANDEL

OTWARCIE TARGÓW POZNAŃSKICH. — W dn. 26 kwietnia 1936 r. odbędzie się uroczystość otwarcia Międzynarodowych Targów w Poznaniu. Otwarcia dokona Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Roman Górecki. Akt otwarcia Targów nastąpi w sali recepcyjnej Targów Poznańskich. Jako Prezes Targów, powita przedstawicieli Rządu i zaproszonych gości P. Prezydent Miasta Pułk. Więckowski.

HANDEL ZAGRANICZNY

HANDEL ZAGRANICZNY W MARCU 1936 R. — Zgodnie z przedwidywaniami, wyrażonemi w sprawozdaniu za poprzedni miesiąc, ogólne obroty handlu zagranicznego w marcu 1936 r. wzrosły w stosunku do lutego o zł 9,3 miljn., czyli o 6,0% (zł 163,5 miljn. wobec zł 154,2 miljn.). Wzrost obrotów — nawet w większym stopniu — zaznaczył się również w ub. r., kiedy wyniósł zł 12,5 miljn. (9,3%); zjawisko to jednakowoż zostało spowodowane faktem, że w b. r. spadek obrotów w lutym w stosunku do stycznia był wyjątkowo niewielki, a zatem mniejszy również musiał być wzrost obrotów marcowych w porównaniu z lutym. Zresztą poziom obrotów w marcu b. r. był dzięki temu wzrostowi znów wysoki, wyższy od poziomu w ub. r. o zł 18,8 miljn. (13,0%) oraz od poziomu w 1934 r. o zł 3,1 miljn. (1,9%). W ten sposób utrzymała się nadal tendencja do zwiększania się obrotów handlu zagranicznego Polski, związana zarówno z tendencjami handlu światowego, jak i z pewną poprawą na rynku wewnętrznym. W każdym razie, obroty w pierwszym kwartale b. r. wy-

niosły zł 474,1 miljn., a zatem w stosunku do takiego samego okresu ub. r. były większe o zł 56,7 miljn. (13,6%), w stosunku do 1934 r. były również większe o zł 42,7 miljn. (9,9%), w stosunku do 1933 r. większe o zł 81,4 miljn. (20,7%), a dopiero w stosunku do 1932 r. mniejsze o zł 20,1 miljn. (4,1%).

Liczby handlu zagranicznego w ostatnim półroczu przedstawiały się następująco (w miljn. zł):

		Przywóz	Wywóz	Saldo dodatnie
Październik	1935	79,2	83,5	4,2
Listopad	"	77,0	82,4	5,4
Grudzień	"	78,0	86,4	8,4
Styczeń	1936	75,6	80,8	5,2
Luty	"	76,3	77,9	1,6
Marzec	"	80,3	83,3	3,0

Wzrost obrotów w marcu spowodowany został wzrostem zarówno przywozu, jak i wywozu, przyczem jednak wywóz wzrósł w stopniu nieco wyższym (przywóz — o zł 4,0 miljn., t. j. o 5,2%, wywóz — o zł 5,4 miljn., t. j. o 6,9%); takich zresztą właśnie zmian należało się spodziewać. W wyniku tego saldo dodatnie obrotów znów wzrosło, utrzymuje się jednak w dalszym ciągu na poziomie stosunkowo bardzo niskim. Saldo dodatnie w I kwartale b. r. wyniosło zaledwie zł 9,8 miljn., podczas gdy w analogicznym okresie ub. r. — zł 26,2 miljn., a w 1934 r. aż zł 43,0 miljn. Ten stan rzeczy, jak to już poprzednio podkreślano, jest w dużym stopniu równoważony korzyściami, płynącymi ze wzrostu obrotów po obu stronach bilansu, a zatem także po stronie eksportu, nie może być jednak na dłuższą metę uważany za korzystny. Pominąwszy bowiem konieczność dużego salda dodatniego obrotów handlowych

dla równoważenia innych pozycji bilansu płatniczego, samo saldo w tak niewielkiej wysokości może w każdej chwili stać się ujemnem pod wpływem słabych nawet czynników zewnętrznych czy wewnętrznych, wobec zaś ograniczeń dewizowych w wielu krajach odbiorczych, znaczna część — o ile nie całość — tego niewielkiego salda ulega zamrożeniu.

Pod względem handlowo-politycznym w okresie sprawozdawczym osiągnięto szereg wyników, które przygotowywane były już od dłuższego czasu. W okresie tym ukończone zostały pertraktacje o układ handlowy z Turcją, zawarto układ dodatkowy z Holandją, porozumienie kontyngentowe z Grecją oraz prowadzono dalej pertraktacje z Węgrami i Rumunją. Ponadto poczynione zostały przygotowania do rozmów handlowych z niektórymi krajami pozaeuropejskimi, które dotąd przedstawiały dla handlu polskiego zainteresowanie niewielkie, jak np. Kolumbia. W marcu, wreszcie, już normalnie działały wprowadzone z końcem lutego w życie nowe zasady polityczno-handlowe dla zrównoważenia przywozu niektórych artykułów spożywczych i surowców z krajów pozaeuropejskich wywozem do tych krajów.

W kwietniu spodziewać się można jedynie niewielkich zmian w obrotach handlu zagranicznego — zarówno po stronie przywozu, jak i wywozu, przyczem jest raczej prawdopodobne, że ulegną one niewielkiemu wzrostowi. Saldo obrotów w związku z tem również nie powinno ulec poważniejszym zmianom, będzie zapewne dodatnie i nie przekroczy kilku milionów złotych.

Pod względem geograficznym największe zmiany zaszły w przywozie do Polski, gdyż na pierwsze miejsce wysunęła się Anglja, na drugim pozostały Niemcy, Stany Zjedn. zaś spadły znów z pierwszego miejsca na trzecie. W wywozie na pierwszym miejscu w dalszym ciągu pozostaje Anglja, na drugie wysunęły się Niemcy, Belgja zaś cofnęła się na trzecie; dalsze miejsca zajmują: Austria, Czechosłowacja, Szwecja i Stany Zjedn. Pozatem w dalszym wywozie do Francji i Holandji, zmniejszył się zaś do Norwegii i Danji. Udział krajów pozaeuropejskich w wywozie znów wzrósł (w lutym b. r. wyniósł 13'8%).

Pod względem towarowym wzrósł wywóz towarów następujących (w miljn. zł):

	Luty	Marzec
Węgiel	9'0	11'2
Kłody, dłużyce	1'6	3'1
Ziemniaki świeże	0'1	0'9
Owies	0'3	0'7
Bale, deski, łaty, opoły	6'9	7'3
Żelazo i stal	1'2	1'6
Cynk i pył cynkowy	1'9	2'3

Zmniejszył się natomiast wywóz artykułów poniższych (w miljn. zł):

	Luty	Marzec
Jaja	2'3	1'1
Siarczan amonu	1'2	0'2
Skóry surowe	0'7	0'2

W przywozie wzrósł import: miedzi, blachy miedzianej (z zł 0'6 miljn. do zł 2'5 miljn.), nawozów (z zł 0'2 miljn. do zł 1'5 miljn.), tłuszczów i olejów roślinnych i zwierzęcych (z zł 1'4 miljn. do zł 2'6 miljn.), skór futrzanych (z zł 1'1 miljn. do zł 2'2 miljn.) i samochodów (z zł 0'3 miljn. do zł 0'8 miljn.), natomiast zmniejszył się import: wełny owczej niepranej surowej (z zł 7'7 miljn. na zł 5'5 miljn.), wełny owczej pranej (z zł 2'2 miljn. na zł 1'2 miljn.), wełny owczej czesanej (z zł 1'9 miljn. na zł 1'1 miljn.), rud żelaznych (z zł 0'8 miljn. na zł 0'2 miljn.) oraz żelastwa (z zł 1'9 miljn. na zł 1'5 miljn.).

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 6 ÷ 18/IV b. r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	6 ÷ 11/IV	13 ÷ 18/IV	Wzrost %
Pszennica			
Warszawa	21'50	21'50	—
Poznań	20'03	20'31	1'3
Lwów	18'87½	19'37½	2'6
Średnia	20'13	20'39	1'3
Żyto			
Warszawa	13'75	13'94	1'3
Poznań	14'55	14'88	2'2
Lwów	12'75	12'75	—
Średnia	13'68	13'86	1'2
Owies			
Warszawa	14'63	14'63	—
Poznań	14'38	14'38	—
Lwów	14'22	14'22	—
Średnia	14'41	14'41	—

Jęczmień browarowy

Warszawa	15'63	15'63	—
Poznań	15'50	15'50	—
Lwów	15'87½	15'87½	—
Średnia	15'67	15'67	—

Jęczmień zwykły

Warszawa	15'13	15'13	—
Poznań	14'88	14'88	—
Lwów	—	—	—
Średnia	15'00½	15'00½	—

— Okres sprawozdawczy (od 14 do 18 kwietnia), następujący bezpośrednio po świętach, zaznaczył się zdecydowaną mocną tendencją dla zbóż i przetworów oraz bardzo ograniczoną podażą, która wskazuje m. in. na wyczerpywanie się zapasów zboża. Na giełdzie warszawskiej odnotowały wyżkę (w zł na 100 kg): pszenica jednolita 753 grl i zbierana 742 grl 0'25, żyto I standart 700 grl i II standart 687 grl 0'75, wszystkie rodzaje i gatunki mąki pszennej 0'50 oraz wszystkie rodzaje i gatunki mąki żytniej 1'00; na giełdzie poznańskiej zwykłą (analogicznie): pszenica 0'50, żyto 0'75, wszystkie rodzaje i gatunki mąki pszennej i żytniej 0'75, otręby żytnie z przemiału standartowego 0'50 oraz otręby jęczmienne 0'25.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 4683 t, w tem 741 t żyta (dla okresu poprzedzającego odpowiednie liczby wynosiły: 4633 i 1579).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 753 grl 21'75 ÷ 22'25 (21'50 ÷ 22'00), — zbierana 742 grl 21'25 ÷ 21'75 (21'00 ÷ 21'50), żyto I standart 700 grl 14'25 ÷ 14'50 (13'50 ÷ 14'00), — I A standart 730 grl bez obrotów, — II standart 687 grl 14'00 ÷ 14'25 (13'25 ÷ 13'50), jęczmień browarny 689 grl 15'50 ÷ 15'75, — o wadze 678/673 grl 15'25 ÷ 15'50, — o wadze 649 grl 15'00 ÷ 15'25, — o wadze 620'5 grl 15'00 (14'75 ÷ 15'00), owies I standart 497 grl 15'00 ÷ 15'25, — I standart 516 grl 15'25 ÷ 15'50, — II standart 460 grl 14'50 ÷ 14'75, mąka pszenka I gat. A 0 ÷ 20% 35'50 ÷ 37'50 (35'00 ÷ 37'00), — I gat. A 0 ÷ 45% 33'50 ÷ 35'50 (33'00 ÷ 35'00), — I gat. B 0 ÷ 55% 32'50 ÷ 33'50 (32'00 ÷ 33'00), — I gat. C 0 ÷ 60% 31'50 ÷ 32'50 (31'00 ÷ 32'00), — I gat. D 0 ÷ 65% 30'50 ÷ 31'50 (30'00 ÷ 31'00), — II gat. A 20 ÷ 55% 29'50 ÷ 30'50 (29'00 ÷ 30'00), — II gat. B 20 ÷ 65% 27'50 ÷ 29'50 (27'00 ÷ 29'00), — II gat. D 45 ÷ 65% 24'50 ÷ 25'50 (24'00 ÷ 25'00), — II gat. F 55 ÷ 65% 23'50 ÷ 24'50 (23'00 ÷ 24'00), — II gat. G 60 ÷ 65% 22'50 ÷ 23'50 (22'00 ÷ 23'00), — III gat. A 65 ÷ 70% bez obrotów, mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 22'50 ÷ 23'00 (21'50 ÷ 22'50), — I gat. 0 ÷ 50% 22'50 ÷ 23'00 (21'50 ÷ 22'50), — I gat. 0 ÷ 65% 21'50 ÷ 22'00 (20'50 ÷ 21'00), — II gat. 50 ÷ 65% 17'50 ÷ 18'00 (16'50 ÷ 17'50), — razowa 0 ÷ 95% 17'50 ÷ 18'00 (16'50 ÷ 17'00), — poślednia ponad 65% 13'50 ÷ 14'00 (13'00 ÷ 13'50), otręby pszenne grube z przemiału standartowego 12'50 ÷ 13'00, — średnie z przemiału standartowego 11'50 ÷ 12'00, — otręby żytnie z przemiału standartowego 11'50 ÷ 12'00.

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 20'40 ÷ 20'65 (19'90 ÷ 20'15), żyto 15'00 ÷ 15'25 (14'25 ÷ 14'50), jęczmień 700/725 grl 15'00 ÷ 15'25, — 670/678 grl 14'75 ÷ 15'00, — browarny 15'50, owies 450/470 grl 14'75 ÷ 15'00, — standartowy 14'25 ÷ 14'50, mąka wraz z workiem: pszenka I gat. A 0 ÷ 20% 33'00 ÷ 34'75 (32'25 ÷ 34'00), — I gat. A 0 ÷ 45% 32'25 ÷ 32'75 (31'50 ÷ 32'00), — I gat. B 0 ÷ 55% 31'25 ÷ 31'75 (30'50 ÷ 31'00), — I gat. C 0 ÷ 60% 30'75 ÷ 31'25 (30'00 ÷ 30'50), — I gat. D 0 ÷ 65% 29'75 ÷ 30'25 (29'00 ÷ 29'50), — II gat. A 20 ÷ 55% 29'00 ÷ 29'50 (28'25 ÷ 28'75), — II gat. B 20 ÷ 65% 28'50 ÷ 29'00 (27'75 ÷ 28'25), — II gat. D 45 ÷ 65% 26'00 ÷ 26'50 (25'25 ÷ 25'75), — II gat. F 55 ÷ 65% 24'00 ÷ 24'50 (23'25 ÷ 23'75), — II gat. G 60 ÷ 65% 22'50 ÷ 23'00 (21'75 ÷ 22'25), — III gat. A 65 ÷ 70% 20'50 ÷ 21'00 (19'75 ÷ 20'25), — III gat. B 70 ÷ 75% 18'50 ÷ 19'00 (17'75 ÷ 18'25), mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 21'75 ÷ 22'00 (21'00 ÷ 21'25), — I gat. 0 ÷ 50% 21'25 ÷ 21'50 (20'50 ÷ 20'75), — I gat. 0 ÷ 65% 20'25 ÷ 20'75 (19'50 ÷ 20'00), — II gat. 50 ÷ 65% 17'25 ÷ 18'25 (16'50 ÷ 17'50), — poślednia ponad 65% 15'75 ÷ 16'75 (15'00 ÷ 16'00), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 11'00 ÷ 11'75, — grube z przemiału standartowego 12'00 ÷ 12'50, otręby żytnie z przemiału standartowego 12'25 ÷ 12'75 (11'75 ÷ 12'25), otręby jęczmienne 11'00 ÷ 12'25 (10'75 ÷ 12'00).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 14 do 18 kwietnia 1936 r.

Okres poświąteczny, pokrywający się z okresem sprawozdawczym, cechują w bardzo wysokim stopniu ograniczone obroty przy nastroju jednolitym i słabym. Akcje Banku Polskiego, stopniowo zniżkując, zamknęły okres stratą w wysokości zł 1'00; bardzo mocno, gdyż o zł 2'25, spadły akcje Starachowic. Poza utrzymaniem akcjami Warsz. Tow. Kopalń Węgla — pozostałe akcje odnotowały następujące zniżki (w zł): Warsz. Tow. Fabryk Cukru 0'50, Lilpop 0'10 i Ostrowiec 0'75.

Na giełdzie poznańskiej sporadyczne transakcje akcjami Banku Polskiego były zawierane po dotychczasowym kursie.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nomi- nalna (waluta)	Kurs naj- wyż- szy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Bank Polski	zł 100	95'00	94'75	94'75
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	23'25	23'00	23'00

Warsz. Tow. Kopalń				
Węgla	zł 100	11'50	11'00	11'00
Lilpop	zł 25	9'10	9'10	9'00
Norblin	zł 100			39'00
Ostrowiec	zł 50	27'00	25'50	25'50
Starachowice	zł 100	28'75	27'00	27'25 -27'00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcji nie notowano.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum): Bank Polski 96'00 — 95'00.

CŁO ORAZ REGLAMENTACJA

ZNIŻKI CELNE. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 26/1936, poz. 213 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 6/IV 1936 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln., w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 29/X 1935 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła.

Omawiane rozporządzenie wprowadziło następujące zmiany:

Ustanowiono cło zniżone w wysokości 60% cła autonomicznego — morskiego na pomarańcze gorzkie t. zw. grape-fruits, sprowadzane przez porty polskiego obszaru celnego. Przez wprowadzenie tego cła zniżonego zostało zrównane obciążenie celne grape-fruits z obciążeniem celem pomarańcz, wynoszącym zł 40 od 100 kg. Powodem wprowadzenia zniżki celnej na grape-fruits była konieczność umożliwienia ich przywozu głównie z Palestyny, z którą Polska posiada bilans handlowy dodatni.

Wprowadzono 50%-ową zniżkę celną na proszek, składający się z tlenków żelaza z dodatkiem tlenków manganu, krzemu, glinu oraz tlenków innych metali, sprowadzany do wyrobu elektrod. Zniżka ta pozostaje w związku z przystąpieniem krajowych hut do produkcji nowego rodzaju elektrod, dotychczas w kraju niewyrabianych. Obciążenie celne wymienionego proszku przy cła normalnym wynosiło ponad 50% ad valorem.

Ponadto wprowadzono cła zniżone na następujące przedmioty:

Wyroby z gumy miękkiej t. zw. „Laticel” cło zniżone = 20% cła normalnego. — Z laticelu wyrabiane są m. in. siedzenia, oparcia i materace do samochodów, wagonów kolejowych i drezyn. Tego rodzaju wyroby nie są w kraju produkowane. Obciążenie celne wynosi ok. 100% ceny tych wyrobów. Zniżki celne na laticel będą przyznawane tylko na zasadach kompensacyjnego wywozu krajowych maszyn włókienniczych.

Niewyrabiane w kraju dna wygięte kotłowe, żelazne i stalowe (cło zniżone = 15% cła normalnego). — W kraju są wyrabiane jedynie dna o wymiarach znormalizowanych, przyjętych przez technikę, natomiast den o wymiarach i wypukłościach rzadko spotykanych, na które bywają sporadyczne zapotrzebowania (np. do remontu istniejących obiektów pochodzenia zagranicznego), fabryki krajowe nie podejmują się wykonać ze względu na brak kosztownych matryc do tłoczenia odpowiednich wymiarów.

Niewyrabiane w kraju półfabrykaty i gotowe części do wyrobu silników do wagonów motorowych (cło zniżone = 20% cła normalnego). — Dotychczasowe przepisy nie zawierały podstawy dla stosowania zniżek celnych do niewyrabianych w kraju materiałów, sprowadzanych do produkcji silników do wagonów motorowych. Wobec istnienia zniżek celnych na gotowe silniki, częściej cło na półfabrykaty i gotowe części do ich wyrobu było wyższe od cła na silniki. Wprowadzenie cła zniżonego uzasadnia również i ta okoliczność, że produkcja silników do wagonów motorowych posiada znaczenie dla rozwoju motoryzacji kraju.

Półfabrykaty i nieobrobione części samochodów i motocykli, sprowadzane przez fabryki części samochodowych i motocyklowych — do obróbki na gotowe części (cło zniżone = 5% cła normalnego). — Za wprowadzeniem tej zniżki celnej przemawia względ na konieczność poparcia rozwijającego się w kraju przemysłu pomocniczego samochodowego i motocyklowego.

Przedmioty inwentarza statków morskich, konieczne do spełnienia przeznaczenia statków — o ile nie mogą być zwolnione od cła na podstawie tar. celn. przywzowej (bez cła). — Statki morskie, w myśl taryfy celnej przywzowej, mogą być zwalniane od cła za pozwoleniem Ministra Skarbu. Jednocześnie ze statkiem zwolnieniu od cła podlega osprzęt, niezbędny do prawidłowego i bezpiecznego pływania. Zwolnieniu od cła natomiast nie podlegają urządzenia kajutowe i kuchenne, które wprawdzie nie są niezbędne do prawidłowego bezpiecznego pływania, tem niemniej jednak konieczne są do spełnienia przeznaczenia statku. Urządzenia te postanowiono potraktować pod względem cełnym analogicznie do osprzętu.

Materiały do budowy i naprawy statków morskich oraz przedmioty ich wyposażenia, o ile nie mogą być zwalniane od cła na podstawie art. 22 ust. 21 prawa celnego (bez cła). — Na podstawie tego artykułu mogą być zwalniane od cła za pozwoleniem Ministra Skarbu materiały do budowy, naprawy lub wyposażenia statków morskich, używane w przemyśle budowy statków. Powyższe postanowienie prawa celnego zastrzega, że zwolnieniu od cła nie podlegają urządzenia kajutowe i kuchenne. Ponieważ przemysł krajowy nie jest w stanie dostarczyć wszystkich niezbędnych przedmiotów, stanowiących urządzenia kajutowe i kuchenne statków morskich, i ponieważ gospodarzowi państwa jest rozwój budowy statków w kraju, przeto postanowiono stworzyć podstawę prawną dla zwalniania tych urządzeń od cła.

Materiały do budowy i naprawy łodzi motorowych morskich oraz przedmioty ich wyposażenia — o ile łodzie te mają być przeznaczone do celów rybackich lub technicznej obsługi portów morskich (bez cła). — Zniżka ta ma na celu stworzenie warunków dla rozwoju przemysłu budowy łodzi motorowych morskich w kraju, głównie kutrów rybackich.

Niewyrabiane w kraju wyroby, wykonane ze sztucznych materiałów plastycznych choćby z dodatkiem metali nieszlachetnych — do celów produkcyjnych (cło zniżone = 35% cła normalnego). — Chodzi tu o niewyrabiane w kraju aparaty i urządzenia fabryczne z materiałów kwasoodpornych, konieczne dla przemysłu chemicznego; cło na wymienione aparaty było w stosunku do ich ceny zbyt wygórowane.

Kaktus (cactus grandiflorus) w spirytusie do dalszego przerobu na środki lecznicze (cło zniżone = 25% cła normalnego). — Kaktus świeży zielony, stabilizowany w spirytusie jako w środku konserwującym, sprowadzany jest do produkcji środków leczniczych, które mają właściwe działanie tylko wówczas, gdy są przyrządzane ze świeżego kaktusa. Roślina ta clona w/g tej samej stawki, co gotowe środki lecznicze, jak: przetwory farmaceutyczne i gotowe wyciągi z kaktusa — obciążona była zbyt wygórowaniem w stosunku do jej wartości clem.

Kwas antrachinono-dwusolfonowy 1'5 i jego sól sodowa, chloroantrachinon i dwuchloroantrachinon 1'5 — do produkcji barwników (cło zniżone = 20% cła normalnego). Chloro — 5-aminoantrachinon i leuko — 1'4-dwuaminoantrachinon — do produkcji barwników (cło zniżone = 50% cła normalnego). Para-chlorofenol — do produkcji barwników (cło zniżone = 10% cła normalnego). — Wszystkie wyżej wymienione półprodukty, w kraju niewyrabiane, niezbędne są do produkcji szeregu nowych barwników, dotychczas sprowadzanych z zagra-

nicy. Cło niższe obliczone zostało w ten sposób, aby obciążenie celne tych półproduktów wynosiło mn. w. 10% ad valorem.

Niezależnie od wprowadzenia nowych zniżek celnych rozporządzenie omawiane przewiduje szereg zmian w liście towarów, korzystających z ulg celnych, a mianowicie: w celu poparcia produkcji gum jezdnych w kraju — produkcji, mającej znaczenie dla rozwoju motoryzacji, tekst zniżek celnych na surowce i półfabrykaty do produkcji opon samochodowych (na: przyspieszacze wulkanizacyjne „Vulcavit” i „Vulcavit Thiuram”, tkaninę bawełnianą surową, sadze gazowe, kauczuk surowy, myty i wentyle do dętek) — został zmieniony w tym sensie, aby ze zniżek tych mogły korzystać również surowce i półfabrykaty, o ile są sprowadzane do wyrobu opon motocyklowych i samolotowych oraz do produkcji dętek i ochraniaczy samochodowych, motocyklowych i samolotowych.

Ponadto tekst uwagi, figurującej w treści zniżki celnej na gotowe części, sprowadzane przez przemysł wyrobu samochodów, podwozi samochodowych i motocykli, odpowiednio zmieniono, aby była możli-

wość stosowania 95%-owej zniżki celnej również do nadwozi z blachy w stanie niewykończonym, t. j. bez wewnętrznego wykończenia tapicerskiego.

Zniżkę celną na dna wygięte żelazne, stalowe dla t. zw. kotłów krakowkich o średnicy 2 700 mm i wyżej, o grubości ścianki 32 mm i wyżej — skasowano ze względu na wprowadzenie zniżki o szerszym zakresie na dna kotłowe, niewyrabiane w kraju.

Niezależnie od zmian, wynikających z potrzeb życia gospodarczego, powstała konieczność prerעדagowania punktu 7 paragrafu 3 rozporz. z dn. 29/X 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 492) w tym kierunku, aby izby przemysłowo-handlowe w zaświadczeniach swych oznaczały okresy, w których dany towar ma być przerobiony; jest to niezbędne z punktu widzenia kontroli, dokonywanej przez urzędy celne nad użyciem towaru do właściwego celu produkcyjnego.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 10/IV r. b.

A. Z.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZNIESIENIE TARYFY KONKURENCYJNEJ DLA PRZEWOZÓW SAMOCHODOWYCH

Rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dn. 20/IV 1936 r., jakie się ukazało w „Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych” Nr. 12, poz. 186, zniesiono z dniem 1/V b. r. taryfę wyjątkową *wr-20*, której zadaniem było zwalczanie konkurencji samochodowej w relacjach, specjalnie pod tym względem dla kolei zagrożonych.

Początki taryfy wyjątkowej *wr-20* sięgają jeszcze roku 1932, kiedy wskutek silnej konkurencji samochodów w latach 1929 ÷ 1931 nastąpił w niektórych relacjach bardzo znaczny spadek w nadaniu drobnic. Ośrodkiem tych przewozów, dokonywanych na liniach dalekobieżnych, stała się Łódź oraz kilkanaście innych miast, wśród nich Warszawa, Białystok i t. p. Samochody zabierały kolei przedewszystkiem manufakturę i ceną drobnicę. Powodem przejścia na samochody znacznych ilości towarów, przewożonych dotychczas koleją, były z jednej strony korzyści, jakie przedstawia komunikacja samochodowa w stosunku do kolejowej — szybkość przewozu, dostawa z domu do domu, uchylenie się od kontroli skarbowej, niepłacenie podatku miejskiego i t. d., a z drugiej strony — zróżniczkowanie stawek taryfy kolejowej zależnie od wartości towaru; ta ostatnia okoliczność uczyniła przewozy samochodowe więcej opłacalnemi, gdyż samochody pobierały stawki jednolite bez względu na wartość towaru. Czerpiąc wzory z analogicznych stosunków zagranicznych, postanowiono wówczas wykorzystać dla ściągnięcia cennych przesyłek na kolej taryfy bojowe. Główne zasady tych taryf polegają na: zastosowaniu ich tylko w pewnych relacjach o znaczniejszej konkurencji samochodowej, ustalaniu kontyngentów minimalnych, których celem jest skłonienie nadawcy do wysiłku i trwałości pracy na rzecz kolei, oraz na udzieleniu ulgi przewoźnego w drodze refakcji.

Pierwsza taryfa bojowa weszła w życie równocześnie ze zreformowaną taryfą drobnicową, wprowadzającą system jednoklasowy, w maju 1932 r. pod nazwą taryfy *r-1*, obejmującej narazie tylko Łódź. Obrano w niej ponad 20 relacji z jednym wspólnym kontyngentem w wysokości 23 tys. tonn rocznie; refakcję ustalono przy pomocy zniżonych stawek od przesyłek wagonowych pewnych — dla miasta Łodzi charakterystycznych — towarów. Zebranie tak znacznego kontyngentu było dla jednego nadawcy rzeczą praktycznie niewykonalną. Postanowiono kontyngent ten osiągnąć wspólnymi siłami i w tym celu ekspedytorzy zorganizowali się w Zrzeszeniu Ekspedytorów m. Łodzi. Ale po krótkim już czasie odezwały się głosy ekspedytorów-outsiderów, którzy z tych czy innych powodów do powyżej wspomnianego zrzeszenia nie przystąpili, skarżące się na pozbawienie ich możliwości współpracy z koleją wskutek ustanowienia zbyt wysokich kontyngentów. Oprócz tej ujemnej strony globalnego kontyngentu stwierdzono, iż niektóre relacje zostały zupełnie zaniedbane, gdyż Zrzeszenie Ekspedytorów poszło drogą najmniejszego oporu, starając się osiągnąć kontyngent z relacji bardziej rentownych.

Wobec tych ujemnych skutków taryfy przystąpiono do jej zreformowania. Nowa taryfa konkurencyjna weszła w życie w maju 1933 r. jako taryfa *R-1*. Taryfa ta objęła, oprócz manufaktury i najcenniejszych towarów, towary klas wagonowych $1 \div 10$, przyczem zasięg jej był o wiele większy, gdyż w skład wchodziło kilkadziesiąt ośrodków przemysłowo-handlowych kraju. Dla każdej relacji zostały ustalone osobne kontyngenty. Refakcja wynosiła do 25% od najcenniejszych towarów, spadając w miarę, gdy towar należał do tańszej klasy. Wobec trudności jednak, jakie zachodziły przy osiągnięciu i tych indywidualnych kontyngentów przez pojedynczych ekspedytorów, oraz celem nadania jaknajwiększej ilości towaru na poczet tej taryfy powstała na terenie Łodzi spółka z ogr. odp. pod firmą „Polska Centrala Ładunkowa”, do której przystąpiło około 20 firm.

W dalszej praktyce stosowania taryfy *R-1* okazało się, że korzystają z niej w znacznej mierze przewozy, niezagrożone konkurencją samochodową, jak np. całowagonowe przesyłki jednolitych towarów, co z punktu widzenia interesów kolei nie było wskazane. W związku z tem nastąpiła konieczność zmiany dotychczasowej taryfy wyjątkowej *R-1*. W nowej taryfie *R-1*, która zaczęła obowiązywać z dniem 1/II 1934 r., przesunięto punkt ciężkości na akwizycję najbardziej zagrożonych przez konkurencję przesyłek drobnych. Wyrazem tego był przepis, dopuszczający do kontyngentu i refakcji tylko przesyłki, zawierające conajwyżej połowę towaru jednolitego, przez co wyłączono od korzystania z ulg producentów, przewożących towary masowo.

W ten sposób omawiana taryfa bojowa, zwięzając swoje pole działania do zakresu istotnie zagrożonego, stała się wyłączną domeną spedytorów, na co kolej godziła się, traktując tych ostatnich jako czynnik akwizycyjny w walce z konkurencją samochodową. Rzeczowy zasięg taryfy został rozszerzony o 2 klasy taryfowe, gdyż objął towary klas wagonowych $1 \div 12$, a ponadto jak dotychczas przesyłki drobne klasy I. Wysokość kontyngentów w poszczególnych relacjach przystosowano do rzeczywistych warunków, uwzględniając ich tendencje rozwojowe. Dla towarów jednolitych pod naciskiem większych spedytorów pozostawiono jednak w pewnym zakresie możliwości korzystania z tej taryfy, wprowadzając refakcję dodatkową, którą przyznano w tej samej wysokości, w jakiej przyznano refakcję zasadniczą, lecz tylko za towary w ilości do 25% wagi towarów, przewiezionych na poczet refakcji zasadniczej. W najbardziej zagrożonych relacjach przewozowych, jak: Łódź — Warszawa, Łódź — Gdynia i Gdańsk, Łódź — Zagłębie, Łódź — Białystok, Łódź — Bielsko, Łódź — Lublin i Ostrowiec n/K., Łódź — Zawiercie i Myszków, Warszawa — Białystok, wprowadzono w obydwu kierunkach ulgi dodatkowe w postaci stałych stawek stacyjnych, jednakowych dla wszystkich towarów, a dających zniżki przewoźnego do 50%. Szereg relacji, niepodlegających konkurencji, zniesiono, a drobne stacje, ciężące do pewnego ośrodka gospodarczego, połączono we wspólne relacje.

Do ujętej w tej formie taryfy później wprowadzono szereg drobniej-

szych zmian, jak skreślenie pewnej ilości relacji przewozowych, co do których stwierdzono brak konkurencji samochodowej, oraz zmian niektórych kontyngentów i stawek przewozowych. Do nowej taryfy towarowej, obowiązującej od dn. 15.III 1936 r., omawiana taryfa konkurencyjna weszła bez dalszych zmian jako taryfa wyjątkowa *wr-20*.

Zgóry już należało przewidywać, że założenia, na których została w swoim czasie oparta taryfa bojowa, musiały prędzej lub później ustąpić wobec konieczności stworzenia zasad racjonalnej koordynacji pracy pomiędzy koleją i samochodem. Postępująca demotoryzacja w kraju musiała przyspieszyć decyzję w kierunku zakończenia walki taryfowej kolei z samochodem. Koncentracja agend komunikacyjnych w jednym urzędzie czyniła z kolejowych taryf bojowych anomalję, z którą należało nareszcie skończyć, zastępując ją podziałem pola pracy w wyznaczonych przez właściwości techniczne każdego ze środków przewozu, dające w wyniku najlepszy efekt ekonomiczny. Prace w tym kierunku są już daleko posunięte w Ministerstwie Komunikacji.

Zniesienie taryfy *wr-20* nie może wywołać żadnych perturbacji natury przewozowo-gospodarczej, gdyż taryfa ta nigdy nie miała za zadanie potaniaenia kosztów transportu, jako celu samego w sobie. Zniżki przewoźnego były zawsze traktowane jako wynagrodzenie dla nadawcy, a więc w danym wypadku dla spedytora, jako akwizytora przewozów. Jeżeli nawet w niektórych wypadkach spedytor dzielił się zniżką taryfy z przemysłowcem lub kupcem, to czynił to pod naciskiem konkurencji innych spedytorów. W tych więc wypadkach przemysłowiec lub kupiec uzyskiwał przypadkowo dodatkową korzyść kosztem kolei i zadań motoryzacyjnych Państwa. A więc przypadkowe dodatkowe korzyści jednostek stanowiły stratę z punktu widzenia ogólnogospodarczego.

Decyzja o zniesieniu taryfy bojowej wywołała oczywiście protesty spedytorów, którzy potrafili zainteresować swoją sprawą nawet izby przemysłowo-handlowe. Protesty te z punktu widzenia spedytorów są zupełnie uzasadnione. Za swoją działalność akwizycyjną byli oni przez kolej suto opłacani w formie udzielanych refakcji, tak suto, że w walce konkurencyjnej między sobą mogli dzielić się otrzymanem wynagrodzeniem ze swoimi klientami. Nic dziwnego tedy, że bronią swo-

ich — tak wydatnie dzięki walce konkurencyjnej kolei z samochodem — zwiększonych dochodów, a w obronie tej pomagają im ich klienci, którzy wywalczyli sobie udział w tych dochodach. Jednakże interes ogólnogospodarczy musiał wziąć górę nad interesem jednej branży kupieckiej, powstałym zresztą bez zasługi tej branży, a tylko w wyniku szkodliwej dla ogółu braku celowej koordynacji w dziedzinie całości aparatu przewozowego w Państwie, spowodowanej wkroczeniem w tę dziedzinę nowego środka transportu.

M. S.

ZMIANY W KOLEJOWYCH TARYFACH ZWIĄZKOWYCH. — W Nr. 10 „Dz. Tar. i Zarządzeń Kolej.” ogłoszone zostały z ważnością od dn. 6/IV 1936 r. następujące zmiany i uzupełnienia czechosłowacko-polskiej taryfy portowej:

W części I powyższej taryfy ulgową opłatę za przewóz próżnych wagonów prywatnych na liniach kolei polskich zniżono z Kcz. 38 na Kcz. 23 od wagonu.

Do taryfy artykułowej Nr. 32 włączono tombak nicobrobiony z analogicznymi stawkami jak dla miedzi przy przewozie w kierunku porty — Czechosłowacja. Obszar ważności tar. art. Nr. 60 rozciągnięto na rumuńsko-czechosłowacki punkt graniczny Cerny Ardov st. hr., co umożliwi tranzyt szmat pomiędzy Rumunią a portami Gdynia/Gdańsk. Do taryfy artykułowej Nr. 221 (nawozy sztuczne) włączono saletrę amonową z domieszką mineralną oraz saletrę wapienno-amonową ze stawkami do czechosłowacko-węgierskich punktów granicznych. W taryfie Nr. 222 na import ryb do Czechosłowacji dopuszczony został przewóz szprotów wędzonych na zasadzie stawek, przewidzianych dla szprotów w konserwach. Odnowiono na 1936 r. kontyngentowe zniżki pozycji Nr. 4, 5 i 9 aneksu na przewóz fosforytów i pirytów z Gdyni/Gdańska do Czechosłowacji.

Pozatem do poszczególnych taryf artykułowych powyższej części I oraz części II zeszyt 4 (drzewo) włączono szereg nowych czechosłowackich stacji nadawczych względnie odbiorczych.

Rozporządzeniem, ogłoszonym w Nr. 11 „Dz. Tar. i Zarządzeń Kolej.”, wprowadzono z ważnością od dn. 15/IV 1936 r. w zeszyt 8 części II czechosłowacko-polskiej taryfy związkowej (taryfa artykułowa Nr. 251) nowe obniżone opłaty na eksport dołomitu od stacji Szczakowa i Ząbkowice do Czechosłowacji. W tymże zeszyt 8 jako nowa pozycja aneksu zamieszczona została zniżka na przewóz łupku talkowego z Czechosłowacji do stacji Szczerzec.

J. K.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO W MARCU 1936 R. — Wyniki pracy portu gdyńskiego w marcu b. r. są zupełnie zadowolające i liczbowo znacznie przewyższają wyniki, osiągnięte w poprzednim miesiącu. Dotyczy to przede wszystkim zamorskiego obrotu towarowego, a zwłaszcza importu, w mniejszym zaś stopniu również i innych rodzajów obrotu. Na uwagę zasługuje fakt wznowienia po paromiesięcznej przerwie zimowej komunikacji drogą wodną z wnętrzem kraju. Do przejawów sezonowych zaliczyć również należy pojawienie się lub znaczny wzrost niektórych pozycji w zestawieniach obrotu zamorskiego. Jako przykład służyć tu mogą: ryż surowy, którego przywóz rozpoczyna na wiosnę każdego roku sezon pracy Łuszczarni, żuźle Thomasa, przywożone przed okresami siewów, i szereg innych artykułów, wyrażających się drobniejszymi liczbami.

Ruch statków w również doznał pewnego ożywienia w sezonie wiosennym, czego przejawem jest, iż w marcu zawinęły do Gdyni 373 statki (w lutym — 327) o pojemności 389 237 nrt (343 224), wyszło zaś statków 360 (w lutym — 341) o pojemności 371 654 nrt (363 769). Kolejność bander w marcu ukształtowała się następująco: Szwecja, Polska, Danja, Anglja, Włochy, Niemcy i Norwegja. Średni tonaż statku, zawijającego do Gdyni, wyniósł w marcu 1 043'5 nrt (w lutym 1 040'5); średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie, wzrosła do 41 (w lutym — 34); wreszcie średni postój statku w marcu trwał 45'8 godz. (w lutym — 52'6).

Ogólny obrót towarów osiągnął w miesiącu sprawozdawczym liczbę 600 278 t, czyli był o 68 tys. t wyższy niż w lutym (532 260). Na obrót zamorski przypada 583 768 t (529 185), z czego na przywóz — 96 101 t (67 666) i na wywóz — 487 667 t (461 419). Z innych rodzajów obrotu — na obrót przybrzeżny przypada w marcu 5 621 t (w lutym 3 175) i na obrót drogą wodną z wnętrzem kraju 10 889 t (w lutym brak zupełnie).

Na ogólne liczby zamorskiego przywozu i wywozu składają się następujące pozycje (w tonnach):

P r z y w ó z	W y w ó z		
Ryż surowy	7 927	Strączkowe	5
Owoce świeże	7 456	Mąka ryżowa	150
„ suszone	519	Mąka	3
Konserwy owocowe	4	„ pastewna	90
Orzechy i migdały	96	Ślód	2 232
Kawa	927	Owoce świeże	306
Kakao	340	Konserwy owocowe	1
Herbata	138	Nasiona i rośliny	633
Korzenie	112	Szynki i inne peklowane	33
Nasiona oleiste	4 508	Bekony	1 545
„ różne	179	Drób i ptactwo bit	125
Rośliny i materj. rośl.	14	Jaja	1 058
Żywica	762	Masło	320
Śledzie świeże	1 179	Cement	2 335
„ solone	1 408	Węgiel eksportowy	376 963
Rudy różne i wypałki pir.	431	„ bunkrowy	30 800
Piryty	3 701	Koks	21 796
Oleje	179	Oleje, parafina	7
Smola i smary	83	Tłuszcze zwierz. surowe	507
Asfalt	11	Przetwory mięsne	913
Tłuszcze i oleje roślinne	405	Cukier	2 893
„ zwierzęce surowe	1 304	Napoje alkoholowe	6
Tran	331	Makuchy	2 330
Napoje alkoholowe i inne	93	Otręby	254
Tytoń	275	Soda	253
Siarka	239	Salmiak	32
Przetwory chemiczne	201	Karbid	194
Farby	44	Biel cynkowa	233
Garbniki	1 784	Saletra	9
Fosforyty	10 898	Siarczan amonu	188
Żuźle Thomasa	8 900	Skóry	22
Skóry	2 266	Tkaniny	482

PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZYM

KOMISJE SZACUNKOWE DO USTALANIA WARTOŚCI MAJĄTKU OSÓB PRAWNYCH

„Prawo akcyjne z 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1928, poz. 383 i „Dz. Ust. R. P.” Nr. 86/1930, poz. 664) w art. 105 i 122 zawierało podstawę prawną do wydania rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu o składzie i sposobie działania komisji szacunkowych, powoływanych do ustalania wartości majątku spółek akcyjnych. Na podstawie tych artykułów w dn. 30/I 1934 r. zostało wydane odnośne rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13, poz. 110). Na zasadzie przepisów, wprowadzających Kodeks Handlowy z dn. 27/VI 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 57/1934, poz. 502), zostały utrzymane w mocy prawnej (Art. LXVI tych przepisów) rozporządzenia, wydane na podstawie prawa o spółkach akcyjnych, a więc i powyższe rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu. Zresztą rozporządzenie to nie jest w najmniejszej mierze w sprzeczności prawnej z przepisami Kodeksu Handlowego z 1934 r. o spółkach akcyjnych, gdyż art. 105 prawa akcyjnego odpowiada normie art. 423 Kodeksu Handlowego, a art. 122 prawa akcyjnego odpowiada art. 441 Kodeksu Handlowego.

Mianowicie, art. 105 prawa akcyjnego głosił: „Grunty, budynki, maszyny, środki transportowe, narzędzia pracy, ruchomości, prawa, koncesje, patenty, licencje i t. p. inwestycje, przeznaczone do stałego użytku, powinny być przyjęte do bilansu według ceny nabycia lub wytworzenia. Corocznie należy czynić odpisy na umorzenie, które odpowiadać będzie zmniejszonej wartości inwestycji. Przyrost wartości majątku, wymienionego w ust. 1, może być ujawniony w bilansie jedynie w razie ustalenia nowego szacunku przez komisję szacunkową, której skład i sposób działania określi rozporządzenie Ministra Przem. i Handlu”. Art. zaś 423 Kodeksu Handlowego, różniąc się pod względem redakcyjnym nieznacznie od art. 105 Kodeksu Handlowego, jednak, gdy chodzi o podkreślony powyżej ustęp tego ostatniego, nie zawiera nawet żadnych redakcyjnych inowacyj, a tem bardziej, rzecz prosta, pod względem merytorycznym jest identyczny.

To samo można powiedzieć o stosunku art. 122 prawa akcyjnego do art. 441 Kodeksu Handlowego. Bowiem art. 122 prawa akcyjnego postanawiał: „Obniżenie kapitału akcyjnego może być dokonane na mocy uchwały walnego zgromadzenia przez zmianę właściwych postanowień statutu. O obniżeniu kapitału akcyjnego zarząd ogłosi trzykrotnie w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń spółki, z wezwaniem wierzycieli spółki do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia. Wierzyciele, którzy w powyższym czasie zgłosili przeciwko obniżeniu kapitału akcyjnego sprzeciw, powinni być przez spółkę zaspokojeni lub zabezpieczeni. Wierzycieli, którzy nie zgłosili sprzeciwu, uważa się za zgadzających się na obniżenie kapitału akcyjnego. Przepisy ustępu poprzedzającego nie mają zastosowania, jeżeli skutkiem obniżenia kapitału akcyjnego nie zwraca się akcjonariuszom wpłat, dokonanych przez nich na akcje, ani też akcjonariusze nie zostają zwolnieni od niedokonywania jeszcze przez nich wpłat na kapitał akcyjny, a równocześnie w obu wypadkach z obniżeniem kapitału akcyjnego nastąpi jego podwyższenie co najmniej do pierwotnej wysokości w drodze nowej emisji w całości opłaconych akcji. Przepisy ustępu poprzedzającego nie mają również zastosowania i w tym przypadku, jeżeli obniżenie kapitału akcyjnego nastąpi nie poniżej rzeczywistej wartości dotychczasowego czystego majątku spółki. Rzeczywista wartość czystego majątku spółki ustalona zostanie na drodze oszacowania przez komisję szacunkową, powołaną w trybie, przewidzianym w art. 105. Kapitał akcyjny może być obniżony przez zmniejszenie nominalnej wartości akcji lub przez umorzenie części akcji. Przy obniżeniu kapitału akcyjnego muszą być zachowane przepisy o nominalnej wysokości kapitału akcyjnego i minimalnej wartości akcji. Jeżeli wskutek obniżenia wartości nominalnej akcji spadnie poniżej ustawowej najniższej wartości, należy przeprowadzić odpowiednie złączenie akcji”. Lepiej redakcyjnie

ujęty art. 441 Kodeksu Handlowego nie różni się jednak pod względem istoty rzeczy, gdy chodzi o odnośną komisję szacunkową i jej cele przy obniżaniu kapitału akcyjnego, od art. 122 prawa akcyjnego. Przeważa w konkluzji stwierdzić można, że gdyby nawet przepisy, wprowadzające Kodeks Handlowy, nie utrzymały w mocy obowiązującej rozporządzeń wykonawczych do prawa akcyjnego, to jednak Minister Przemysłu i Handlu byłby obowiązany do wydania powtórnie rozporządzenia w odnośnym przedmiocie, opartego o normy Kodeksu Handlowego, będące powtórzeniem przepisów prawa akcyjnego.

Rozporządzenie omawiane w poniższy sposób rozstrzygnęło problem komisji do ustalania wartości majątku spółek akcyjnych:

Rozporządzenie dotyczy wszystkich kategorii spółek akcyjnych z wyjątkiem bankowych i ubezpieczeniowych (posiadających specjalne przepisy, a interesujących przede wszystkim Ministra Skarbu).

Przewodniczącą komisji wyznacza Minister Przemysłu i Handlu. Komisje składają się co najmniej z 3 osób (łącznie z przewodniczącym); przy czym z członków komisji powołuje Minister Przemysłu i Handlu spośród fachowców, wskazanych przez izby przemysłowo-handlowe, terytorjalnie właściwe według siedziby spółki akcyjnej. O ile komisja składa się z większej liczby osób, to pozostałych członków Minister Przemysłu i Handlu mianuje niezależnie od wniosków izb przemysłowo-handlowych.

Zarząd spółki akcyjnej ma obowiązek, przed rozpoczęciem właściwych działań szacunkowych przez odnośną komisję, zgłosić do jej rozporządzenia spis wszystkich przedmiotów i praw, z których składa się jej majątek, wyszczególniając koszty wytworzenia lub nabycia oraz dając własną ocenę wartości odnośnych przedmiotów i stopnia ich zużycia. Poza to zarząd ma obowiązek złożyć tej komisji wszelkie dane i dowody, potwierdzające swą ocenę i potrzebne komisji do dokonania przez nią szacunku. Komisja jednak uprawniona jest do żądania wszelkich wyjaśnień i uzupełniających dowodów od zarządu. Komisja ma charakter powołanej ad hoc dla poszczególnej spółki akcyjnej. Pod tym względem omawiane rozporządzenie różni się od przepisów o byłych wojewódzkich komisjach szacunkowych, które szacowały majątek spółek w związku z wprowadzeniem waluty złotej, jako stałe instytucje.

Komisja nie jest związana szacunkiem zarządu i bada swobodnie stan majątku spółki, biorąc pod uwagę ceny rynkowe odnośnych wartości, ceny ich nabycia i stopień zużycia danych przedmiotów. Rzecz prosta, komisja szacuje waluty i papiery wartościowe według kursu giełdowego dnia, poprzedzającego szacunek, o ile zaś papiery nie są notowane na giełdzie — uwzględnia ona ich wartość rynkową, a w braku tej ostatniej komisja ocenia rzeczne wartości według własnego uznania.

O ile potrzebni są biegli, komisja może ich powołać na koszt spółki. Personel zaś techniczny i kancelaryjny do pomocy komisji przydziela zarząd spółki.

Komisja rozstrzyga większością głosów; w razie zaś ich równości, decyduje przewodniczący.

W dn. 26/II 1936 r. zostało wydane rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 19, poz. 162), złożone z 2 paragrafów, które na podstawie art. 248 § 3 Kodeksu Handlowego z 1934 r. rozszerza zakres działania powyższych komisji na ustalanie przyrostu wartości majątku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Art. 248 Kodeksu Handlowego głosi:

„§ 1. — Grunty, budynki, maszyny, środki transportowe, narzędzia pracy, ruchomości, prawa, koncesje, patenty, licencje i inne inwestycje, przeznaczone do stałego użytku, powinny być przyjęte do bilansu według ceny nabycia lub wytworzenia.

§ 2. — Corocznie należy czynić odpisy na umorzenie, które odpowiadać będą zmniejszonej wartości inwestycji wskutek zużycia, istniejących praw osób trzecich, upływu czasu i t. p.

§ 3. — Przyrost wartości majątku, wymienionego w § 1, może być

ujawniony w bilansie jedynie w razie ustalenia nowego szacunku przez komisję szacunkową, której skład i sposób działania określi rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu".

Jak z powyższego przeto wynika, ustrój komisji, związanych z wartościowaniem majątku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, w niczym nie będzie się różnił od ustroju komisji, wartościujących stan majątkowy spółek akcyjnych. Natomiast gdy chodzi o zadania komisji, powoływanych do szacunku majątku tych obydwu form osoby praw-

nej polskiego prawa handlowego, to zachodzi różnica między zadaniami komisji, czynnej dla spółek akcyjnych, a komisji, czynnej dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością; bowiem odnośna komisja, szacując majątek spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, ma węższe zadania (art. 248 § 3 Kodeksu Handlowego) niż odpowiedzialna komisja, szacująca majątek spółek akcyjnych (art. 423 § 3 i 441 § 3 Kodeksu Handlowego).

Ś. Boudouin de Courtenay

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWY:

Kredyty dodatkowe na rok 1934/35 — ust. z dn. 4/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 27/1936, poz. 214).

Kredyty dodatkowe na rok 1935/36 — ust. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 27/1936, poz. 215).

Przejęcie przez Skarb Państwa niektórych zobowiązań finansowych m. Gdyni — ust. z dn. 4/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 216).

Uregulowanie stanu prawnego niektórych gruntów, wywłaszczonych na cele obrony Państwa — ust. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 219).

Wywłaszczenie nieruchomości na cele budowy portów i innych urządzeń morskich — ust. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 220).

Zatwierdzenie zmian Statutu Banku Polskiego — ust. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 224).

Wydawanie „Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych” — ust. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 29/1936, poz. 234).

Ubój zwierząt gospodarskich w rzeźniach — ust. z dn. 17/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 29/1936, poz. 237).

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Fundusz Obrony Narodowej — dekr. z dn. 9/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 225).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Tymczasowe wprowadzenie w życie postanowień konwencji taryfowej między Polską i Holandją — rozporz. z dn. 20/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 29/1936, poz. 238).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zwrot cła przy wywozie niektórych towarów — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 31/III 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 230).

Oplaty stempłowe od pism, sporządzanych w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 1/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1936, poz. 231).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH

5 maja:

— „Międzynarodowe T-wo Wagonów Sypialnych i Wielkich Ekspresów Europejskich”, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w Brukseli, 53 Boulevard Clovis.

7 maja:

— „Drukarnia Techniczna”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 3/5.

9 maja:

— Wileński Dom Towar.-Przem. „B-cia Jabłkowski”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Bracka 25.

— Dom Towar. „Bracia Jabłkowski”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Warszawie, Bracka 25.

— „Karbide Wielkopolski”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Bydgoszczy, Gdańska 96.

— „Ropa” S. A. Przem. Naft. — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Chrzanowskiej 14.

— Dom Roln. Fabr. Maszyn i Odlewnia Żel. „H. Mühsam”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki we Włocławku, Kościuszki 2.

10 maja:

— „Nowo-Wilejska Fabr. Masy Drzewnej i Papieru”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Wilnie, W. Pohulanka 15 — 15.

11 maja:

— T-wo Zakł. Ceram. „Dziwulski i Lange”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, al. Jeruzolimka 34.

— Zakł. Roln.-Przem. „Solanum”, S. A. — o g. 13 w Tczewie, Za Dworcem 3/4.

12 maja:

— „Polskie Zakł. Impregnacynne”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 46.

13 maja:

— „Bank Handlowy w W-wie”, S. A. — o g. 18 w lok. B-ku w W-wie, Traugutta 7.

14 maja:

— T-wo dla Eksploat. Nafty „Bracia Nobel”, S. A. — o g. 11 w lok. Svenska Teknologforeningens w Sztokholmie, Brunkebergstorg 20.

— Pomorska Elektr. Kraj. „Gródek”, S. A. — o g. 13 w lok. Star. Kraj. Pomor. w Toruniu, Mostowa 11.

— Zakł. Przem. Włók. „Dobrzynka”, S. A. — o g. 11 w Pabjanicach, Zamkowa 2.

— „Ericsson” Pol. S. A. Elektr. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, al. Ujazdowska 47.

15 maja:

— „Austro-Daimler, Steyr, Puch” T-wo Bud. i Sprzed. Samoch., S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Wierzbowa 8.

— „Hartwig — Kantorowicz Następca w Poznaniu”, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w Poznaniu, Grochowe Łąki 6.

— T-wo Akc. „Perun”, — o g. 15½ w lok. T-wa w Paryżu, 75 Quai d’Orsay.

16 maja:

— „T-wo Akc. Kolei Lok. Twardogóra — Nowe, pow. Świecie” — o g. 16 w Grudziądzu, Królewski-Dwór.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PIENIĄDZ I KREDYT

DZIAŁALNOŚĆ BANKU AKCEPTACYJNEGO W ROKU 1935

Rok 1935 stanowi trzeci kolejny okres sprawozdawczy Banku, w którym, podobnie jak w poprzednim, zaszły zmiany w zasadach akcji konwersyjnej, znacznie rozszerzające działalność tej instytucji, co w kon-

sekwencji pociągnęło za sobą konieczność ponownej reorganizacji, mającej na celu dostosowanie techniki pracy Banku do nowych warunków.

Zmiany w ustawodawstwie oddłużeniowym na odcinku krótkoterminowych zobowiązań rolniczych, jakie zaszły w końcu 1934 r., idą w kierunku rozszerzania akcji układowej i znalazły swój wyraz w

a) rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. w sprawie zmiany ustawy o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 840);

b) rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 11/XII 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 109, poz. 967);

c) rozporządzeniu Ministrów: Skarbu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 14/XII 1934 r. o zaliczeniu gospodarstw wiejskich do grup A i B w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 110, poz. 983);

d) rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 17/XII 1934 r. o opłatach sądowych, notarialnych i pisarzy hipotecznych za czynności, związane z działalnością Banku Akceptacyjnego („Dz. Ust. R. P.” Nr. 109, poz. 969).

Wykonanie tych przepisów pociągnęło za sobą niezbędne zmiany statutu Banku, rozszerzając znacznie dotychczasowy zakres jego działalności. W pierwszym rzędzie podniesiono kapitał zakładowy z zł 12,5 miljn. na zł 20 miljn., wprowadzono do statutu przepis o emisji obligacji Banku Akceptacyjnego, podwyższono porękę Skarbu Państwa za Bank z zł 75 miljn. do zł 120 miljn., wreszcie, w konsekwencji powiększenia kapitału zakładowego — zwiększyła się górna granica zobowiązań Banku, które mogą obecnie osiągnąć zł 400 miljn. Zmieniony również został w styczniu 1935 r. regulamin kredytowy Banku i w tym samym miesiącu wydano nową instrukcję Banku Akceptacyjnego dla instytucji wierzytelności, dotyczącą zasad i techniki zawierania układów konwersyjnych, uzyskiwania pomocy Skarbu Państwa i kredytu akceptacyjnego. W pracach tych władze Banku kładły szczególny nacisk na możliwe uproszczenie techniki zawierania układów konwersyjnych, użytkując doświadczenie i spostrzeżenia z lat poprzednich.

Tym sposobem w roku 1935 poczyniono dalsze ułatwienia i ulgi w akcji konwersyjnej i zwiększono korzyści, z niej wynikające. Znaczne rozszerzenie podstaw zawierania układów z posiadaczami drobnych i średnich gospodarstw wiejskich umożliwiło większości rolników wywiązać się ze swych zobowiązań, dzięki dalszemu obniżeniu stopy procentowej do 4½% rocznie i rozłożeniu spłaty zobowiązań na dłuższe okresy. Instytucjom wierzytelności, zawierającym układy konwersyjne, zwiększono pomoc Skarbu Państwa, udzielaną z tytułu obniżenia dłużnikom — rolnikom odsetek od wierzytelności, objętych układami. Dalej, uwzględniono potrzeby spółdzielni rolniczo-handlowych oraz niektórych przedsiębiorstw, ściśle z rolnictwem związanych, umożliwiając im zawieranie układów konwersyjnych i, skolei, rozterminowanie zadłużeń wobec ich instytucji wierzytelności.

Wprowadzone w 1935 r. zmiany w akcji konwersyjnej pochłonęły duży nakład pracy — tak ze strony Banku Akceptacyjnego, jak i instytucji wierzytelności, i — aczkolwiek zupełnie zahamowane było w związku z tem w pierwszych 2 miesiącach 1935 r. zawieranie układów — to w następnych miesiącach tempo zawierania układów, jak to wykazuje poniższe zestawienie zatwierdzonych układów konwersyjnych, znakomicie wzrosło:

	Ilość układów	Suma tys. zł
Styczeń	—	—
Luty	—	—
Marzec	3 099	4 744
Kwiecień	10 570	10 253
Maj	19 394	13 917
Czerwiec	17 389	13 951
Lipiec	20 677	16 303
Sierpień	21 588	17 784
Wrzesień	19 151	14 451
Październik	27 279	21 000
Listopad	23 299	16 700
Grudzień	21 482	17 221
Razem w roku 1935	183 928	146 324
Saldo na dz. 31/XII 1934	89 049	139 617
Stan na dz. 31/XII 1935	272 977	285 941

Z zestawienia powyższego wynika, że dorobek akcji konwersyjnej, osiągnięty w końcu 1935 r., wzrósł w porównaniu ze stanem na dz. 31/XII 1934 r. o 206,5% co do ilości zawartych układów i o 104,1% co do sumy wierzytelności, objętych układami. Z porównania wzrostu procentowego ilości zawartych układów i sumy wierzytelności, objętych układami, wynika, że w okresie sprawozdawczym akcja konwersyjna objęła w szerszym niż dotychczas zakresie drobne i średnie gospodarstwa rolne. (Przeciętna suma 1 układu w 1935 r. wynosiła zł 795,50, w poprzednim natomiast okresie wynosiła zł 1 568).

Okres więc pierwszych 2 miesięcy 1935 r. zużyły instytucje wierzytelności na przystosowanie się do nowych przepisów i techniki zawierania układów, co spowodowało przejściowe zahamowanie akcji konwersyjnej.

W ostatnim kwartale 1935 r. podjęte zostały prace nad projektami dalszej nowelizacji ustaw i przepisów oddłużeniowych na odcinku działalności Banku Akceptacyjnego. W wyniku tych prac, w których udział przyjmowała także Dyrekcja Banku, ukazał się dekret Prezydenta Rzplitej z dn. 14/XI 1935 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 24/III 1933 r. o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych („Dz. Ust. R. P.”, Nr. 82, poz. 507) i rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 21/XII 1935 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 96, poz. 611). Nowelizacja ta ustawy i rozporządzenia wprowadza w akcji konwersyjnej następujące zasadnicze zmiany:

a) termin końcowy zawierania układów konwersyjnych został przedłużony o 10 miesięcy, t. j. do dn. 31/X 1936 r.;

b) odsetkowa pomoc Skarbu Państwa dla instytucji wierzytelności z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek od wierzytelności, objętych układami konwersyjnymi, zawartymi przed dn. 30/XI 1934 r. — przedłużona została na dalszy rok obowiązywania tych układów;

c) zawieszono, poczynając od najbliższej raty kapitałowej, płatnej po dn. 31/XII 1935 r., spłatę 4 kolejnych półrocznych rat kapitałowych, objętych układami konwersyjnymi — bez względu na to, czy uprzednio (na mocy układu, zawartego przed dn. 1/XII 1934 r.) dłużnik korzystał z 1- lub 2-letniej karencji;

d) wprowadzono w stosunku do nowozawieranych układów, niezależnie od grup gospodarstw wiejskich, 2-letnią karencję i ustalono nowe skale spłaty rat kapitałowych.

Zmiany te, podobnie jak i na skutek pierwszej nowelizacji, pociągają za sobą konieczność dostosowania dawniej zawartych układów do nowych warunków. Wymagać to będzie dużego nakładu pracy, którą Bank podejmuje obecnie.

Należy również zaznaczyć, że pod koniec 1935 r. Bank przeprowadził ankietę, która miała na celu ustalenie stopnia wypłacalności dłużników — zarówno w odniesieniu do odsetek, jak i rat kapitałowych z tytułu zawartych układów konwersyjnych.

Aczkolwiek wyniki tej ankiety naogół nie dawały powodu do pesymizmu, to jednak ustaliły dość liczne środowiska rolników, w których wywiązywanie się z zawartych układów jest dalekie od norm średnich. Fakt ten niewątpliwie należy w dużym stopniu przypisać słabo poprawiającej się konjunkturze w rolnictwie, w pewnej jednak mierze jest on wynikiem powstrzymywania się rolników od regulowania zobowiązań w oczekiwaniu dalszych ulg.

Dla zapewnienia Bankowi w przyszłości stałego materiału, informującego o wpływach z tytułu rat kapitałowych i odsetek od skonwertowanych wierzytelności — wydany dn. 31/XII 1935 r. okólnik Nr. 2 Banku, uzupełniający instrukcję Banku Akceptacyjnego, nakłada na instytucje wierzytelności obowiązek nadsyłania rocznych sprawozdań, które pozwolą w przyszłym okresie sprawozdawczym na dokładniejszą analizę wypłacalności dłużników.

W 1935 r. nadal rozpatrywano i opinowano wnioski instytucji wierzytelności o nadanie im uprawnień do bezpośredniej współpracy z Bankiem, polegającej na bezpośrednim korzystaniu z kredytu akceptacyjnego i pomocy Skarbu Państwa. Wzrost ilości instytucji wierzytelności, którym przyznano omawiane uprawnienia, ilustruje poniższe zestawienie:

Rodzaje instytucyj	Stan na dz. 31/XII 1934 r.	Przyznano uprawnienia w ciągu 1935 r.	Stan na dz. 31/XII 1935 r.
Banki państwowe	2	—	2
Centrale finansowe	6	3	9
Banki prywatne	20	13	33
Komunalne kasy oszczędności	178	84	262
Spółdzielnie kredytowe	264	255	519
Centrale gospodarcze	5	—	5
Spółdzielnie rolniczo-handlowe	2	2	4
Syndykaty rolnicze	3	1	4
Przedsiębiorstwa	5	6	11
Razem:	485	364	849

Z ogólnej ilości 849 instytucyj 712 posiada uprawnienia do bezpośredniego korzystania z pomocy Skarbu Państwa i kredytu akceptacyjnego, pozostałe zaś (137) posiadają uprawnienia tylko w zakresie pośredniego korzystania z pomocy Skarbu Państwa. Z tego 708 instytucyj nadsyłało układy do zatwierdzenia bezpośrednio do Banku Akceptacyjnego, pozostałe zaś instytucje, posiadające uprawnienia, w ogólnej ilości 141, bądź do akcji konwersyjnej dotychczas nie przystąpiły, bądź też narazie nadsyłają zawarte przez siebie układy w trybie pośrednim.

Większość wśród instytucyj, nadsyłających układy w trybie pośrednim, stanowią spółdzielnie kredytowe, a przede wszystkim kasy im. Stefczyka, nadsyłające układy za pośrednictwem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, oraz gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, które nadsyłają układy za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

W 1935 r. 216 spółdzielni rolniczo-handlowych i 6 przedsiębiorstw wystąpiło do Banku Akceptacyjnego z wnioskiem o przyznanie im uprawnień, wynikających z uznania ich wierzycielności za wierzycielności rolnicze. Po rozpatrzeniu tych wniosków Bank Akceptacyjny wystąpił do Ministra Skarbu o nadanie omawianych uprawnień 205 spółdzielniom rolniczo-handlowym i 4 przedsiębiorstwom.

Jak wynika z podanego powyżej zestawienia, do dn. 31/XII 1935 r. zatwierdzono 272 977 układów konwersyjnych, obejmujących wierzycielności rolnicze na ogólną sumę zł 285 941 tys. (stan na dz. 31/XII 1934 r. 89 049 układów na sumę zł 139 617 tys.).

Terytorjalne rozłożenie akcji konwersyjnej ilustruje poniższe zestawienie zatwierdzonych układów konwersyjnych:

Województwa	Stan na dz. 31/XII 1934:		Stan na dz. 31/XII 1935:	
	ilość układów	suma układów tys. zł	ilość układów	suma układów tys. zł
Centralne	28 434	57 355	73 612	77 647
Wschodnie	36 975	20 482	75 764	41 866
Zachodnie	4 340	34 990	34 148	97 344
Południowe	19 300	26 790	89 453	69 084
Razem:	89 049	139 617	272 977	285 941

Pod względem sumy skonwertowanych wierzycielności, objętych układami, kolejność instytucyj wierzycielskich (grup) jest następująca: 1) spółdzielnie kredytowe (zł 54 370 tys.), 2) banki prywatne (zł 49 193 tys.), 3) komunalne kasy oszczędności (zł 48 598 tys.), 4) Centralna Kasa Spółek Rolniczych (zł 46 352 tys.), 5) Państwowy Bank Rolny (zł 45 093 tys.), 6) Bank Gospodarstwa Krajowego (zł 24 037 tys.); w dalszej kolejności idą: centrale finansowe, centrale gospodarcze, przedsiębiorstwa oraz spółdzielnie rolniczo-handlowe i syndykaty.

Niezależnie od pracy, związanej z zatwierdzaniem układów konwersyjnych, w okresie sprawozdawczym Bank Akceptacyjny, na podstawie dokonanej przez instytucje wierzycielskie kwalifikacji gospodarstw wiejskich w/g grup, dokonał zmiany w warunkach udzielanego kredytu akceptacyjnego i wprowadził zmiany w obliczeniach pomocy Skarbu Państwa z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek od wierzycielności, objętych układami.

W 1935 r. Bank Akceptacyjny przyznał kredytu akceptacyjnego na sumę zł 95 245 738, co łącznie z przyznanymi kredytami w latach poprzednich wynosi zł 262 209 058.

W okresie 1935 r. instytucje wierzycielskie wykorzystały kredytów na sumę zł 92 687 342'75, stan zaś wykorzystanego kredytu na dz. 31/XII 1935 r. wynosił sumę zł 226 345 178'91. O wykorzystaniu kredytu przez poszczególne grupy instytucyj informuje następujące zestawienie (w tys. zł):

Rodzaje instytucyj	Suma kredytu akceptacyjnego: przyznanego wykorzystanego	
Banki państwowe	63 365	56 250
Centrale finansowe	49 618	36 765
Banki komercyjne	41 924	41 704
Komunalne kasy oszczędności	28 363	19 975
Spółdzielnie kredytowe	34 108	27 300
Centrale gospodarcze, przedsiębiorstwa i syndykaty	5 831	5 421
Instytucje kredytu długoterminowego	39 000	39 000
Razem:	262 209	226 345

Zmiany w warunkach układów, zawartych do dn. 1/XII 1934 r., jakie w okresie sprawozdawczym nastąpiły, a w szczególności przedłużenie spłaty kredytu akceptacyjnego do 14 lat — spowodowały konieczność dostosowania przedtem wydanych promes do nowych warunków, co skolei pociągnęło za sobą potrzebę wydania 1 368 dodatkowych promes na łączną sumę zł 127 445 261'31.

Ilość zaakceptowanych w 1935 r. trat wyraża się liczbą 9 065.

Znaczny rozwój kredytu akceptacyjnego wywołał konieczność powiększenia ilości instytucyj upoważnionych, obok Banku Polskiego, do przyjmowania trat Banku Akceptacyjnego. W dn. 31/XII 1935 r. uprawnienia te posiadały 62 instytucje, a mianowicie 2 banki państwowe, 5 central finansowych, 9 banków komercyjnych i 46 komunalnych kas oszczędności.

Z należności, jakie przypadały na dz. 31/XII 1935 r. instytucjom wierzycielskim z tytułu odsetkowej pomocy w sumie zł 5 624 173'88, Bank Akceptacyjny do końca okresu sprawozdawczego wypłacił zł 3 212 848'92.

Komitet Konwersyjny, działający przy Banku Akceptacyjnym, odbył w 1935 r. 38 posiedzeń, na których, na wnioski Banku, rozpatrzył 184 192 układy, zatwierdzając z tej liczby 183 928 układów konwersyjnych. Poza tem Komitet Konwersyjny rozpatrzył w ciągu okresu sprawozdawczego 9 233 odwołań o uznanie w niedojściu do skutku układu konwersyjnego winy instytucyj wierzycielskiej bądź też rolnika. Ilość załatwionych w latach 1933÷35 odwołań wynosi 10 139.

S. Ż.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIĘŁDA WARSZAWSKA za okres od 14 do 18 kwietnia 1936 r.

Rynek dewiz w okresie sprawozdawczym wykazywał niejednorodną tendencję; na podkreślenie zasługuje w dalszym ciągu trwające osłabienie funta szterlinga i związanych z nim dewiz skandynawskich. Poza utrzymaniem dolarami telegraficznymi, frankami francuskimi, markami niemieckimi, koronami czecosłowackimi i koronami szwedzkimi — pozostałe dewizy wykazały następujące salda tygodniowe (w zł na 100 jednostek walutowych; ze znakiem plus — wyższa, ze znakiem minus — niższa kursu): franki szwajcarskie + 0'05, belgi + 0'05, floreny holenderskie — 0'35, korony duńskie — 0'10 oraz korony norweskie — 0'05; pozatem dolary gotówkowe zwiększały o zł 0'00³/₈ na \$ 1, a funty szterlingi obniżyły się o zł 0'01 na £ 1. Obroty były naogół ograniczone.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego za dolary w obrotach pozagieldowych płacono zł 5'31¹/₄ za \$ 1 (wobec zł 5'30³/₄ za \$ 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczemu).

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5'31 ¹ / ₂	5'31	5'31 ¹ / ₈
„ „ „ telegr.	\$ 1	5'31 ⁶ / ₈	5'31 ¹ / ₈	5'31 ¹ / ₄
Funty szterlingi	£ 1	26'27	26'24	26'25
Franki francuskie	100 fr.	35'01	35'01	35'01
Franki szwajcarskie	100 fr.	173'18	173'15	173'15
Belgi	100 blg.	89'90	89'85	89'90

Marki niemieckie	100 RM	213'45	213'45	213'45
Korony czechosłow.	100 kor.	21'96	21'95	21'96
Liry włoskie	100 lir.	—	—	—
Floreny holenderskie	100 fl.	360'75	360'45	360'45
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	135'45	135'40	135'40
Korony duńskie	100 kor.	117'25	117'20	117'20
Korony norweskie	100 kor.	131'95	131'90	131'90

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie pieniężnej w Warszawie w styczniu i lutym b. r.:

	Styczeń		Luty	
	ilość na transakcyj (tys. zł)	kwotę na transakcyj (tys. zł)	ilość na transakcyj (tys. zł)	kwotę na transakcyj (tys. zł)
Ogółem	868	38 005	789	36 979
w tem:				
dolary Stanów Zjedn.	106	4 962	101	4 565
funtys szterlingi	167	8 269	157	9 285
franki francuskie	132	17 823	127	17 701
franki szwajcarskie	106	2 649	97	2 134
belgi	74	1 332	65	683
marki niemieckie	36	191	35	254
korony czechosłowackie	88	766	77	612
liry włoskie	—	—	—	—
floreny holenderskie	76	1 139	56	1 238
guldeny gdańskie	—	—	—	—
korony szwedzkie	32	482	39	338
korony duńskie	7	16	15	36
korony norweskie	24	289	13	110
inne dewizy	20	87	7	23

Jak widać z powyższego zestawienia, obroty dewizami na giełdzie warszawskiej w lutym w porównaniu ze styczniem spadły o ok. 3% przy jednoczesnym silniejszym — gdyż o ok. 9% — spadku liczby zawartych transakcyj. W związku z tą rozbieżnością w ruchu liczby transakcyj i kwot transakcyj przeciętna wartość transakcyj wzrosła — o ok. 7%. W uszeregowaniu obrotów poszczególnymi dewizami nastąpiło jedynie nieznaczne przesunięcie, a mianowicie: dotychczas zajmowane przez belgi piąte miejsce — przypadło florenom holenderskim, które awansowały z szóstego miejsca. Pierwsze miejsce, jak zwykle, zajmowały franki francuskie, których udział wynosił 47,9% ogólnych obrotów (w styczniu — 46,9%); następne miejsca przypadły: drugie — funtom szterlingom (25,1% i 21,8%), trzecie — dolarom (12,3% i 13,0%), czwarte — frankom szwajcarskim (5,8% i 7,0%), piąte — florenom holenderskim (3,3% i 3,0%), szóste — belgom (1,8% i 3,5%) i t. d.

Rynek papierów lokacyjnych państwowych był bardzo ożywiony; obroty koncentrowały się głównie przy 7%-owej Poż. Stabilizacyjnej i 6%-owej Poż. Dolarowej. Jedyna premijówka — 4%-owa Poż. Dolarowa — przy słabym nastroju straciła zł 0'75. Również słabszą tendencję wykazała 5%-owa Poż. Konwersyjna, która okres sprawozdawczy zamknęła stratą w wysokości 1'00% nom. Obie pożyczki dolarowe: 6%-owa Dolarowa i 7%-owa Poż. Stabilizacyjna — zwykowały: pierwsza — o 0'25% nom., druga — o 0'12% nom. Na podkreślenie zasługuje zrealizowanie poważnych transakcyj Poż. Stabilizacyjną.

Nastroj na rynku papierów lokacyjnych prywatnych był wybitnie ospały, a obroty ograniczone. Z listów zastawnych Tow. Kred. Ziemińskiego — obracano 4½%-owymi i 8%-owymi (gwarant.) w dolarach, przyczem pierwszymi po obniżonym o 0'37% nom. kursie, a drugimi — o podwyższonym o 2'00% nom. kursie. Listy zastawne Pozn. Ziem. Kred. (4½%-owe), emitowane w zł — straciły 1'00% nom., a emitowane w zł w zł. — 0'50. Notowania listów zastawnych towarzystw kredytowych: Warszawy (zwykle), Częstochowy (z 1933 r.) i Łodzi (z 1933 r.) — nie wykazały zmian, natomiast 5%-owe listy zastawne m. Warszawy z 1933 r. straciły 1'00% nom.

Papier państwowy	Wartość nominalna (w waluta)	Kurs w zł		
		Kurs wyższy	Kurs niższy	Ostatni kurs w tygodniu
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	—	—	—
4% „ Dolarowa	\$ ¹⁾	51'75	50'25	50'25
4% „ Inwestycyjna	zł w zł. 100	—	—	—
4% „ „ serje	zł w zł. 100	—	—	—
		w % % nominalu		
5% „ Konwersyjna	zł	57'00	56'50	56'50
5% „ Konwers. Kol.	zł	—	—	—
6% „ Dolarowa	\$	74'75	73'25	74'75

1) \$ 5 = zł 44'57.

7% Pożyczka Stabilizacyjna ¹⁾	\$ ²⁾	62'12	61'50	62'00
		-62'88 ³⁾	-62'25 ³⁾	-62'75 ³⁾
		-69'50 ⁴⁾	-68'00 ⁴⁾	-68'50 ⁴⁾

Listy zastawne i obligacje banków				
7%	L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25
8%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1927	94'00	94'00
7%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1927	83'25	83'25
8%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1924	94'00	94'00
7%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25
8%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1924	94'00	94'00
8%	Obl. Bud. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	—	—
5½%	L. Z. Banku „ „	zł w zł. 1924	81'00	81'00
5½%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1927	81'00	81'00
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81'00	81'00
5½%	„ „ „ „ „	zł w zł. 1927	81'00	81'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych				
8%	L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ³⁾	zł	91'25	91'00
4½%	L. Z. T-wa Kred. Ziemińskiego	zł	43'00	42'25
8%	„ „ „ „ „ (gwarant.)	\$	—	89'00
4½%	L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt.	zł	37'50	37'50
4½%	„ „ „ „ „	zł w zł.	40'75	40'50
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy	zł	—	54'00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.	zł	52'75	51'00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Częstochowy z 1933 r.	zł	—	43'00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Kielc z 1933 r.	zł	—	42'00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r.	zł	—	37'50
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	—	46'50

Obligacje miast				
VIII i IX	6% konwers. m. Warszawy	zł	—	50'00

Poniżej zestawione są obroty na giełdzie warszawskiej w zakresie papierów procentowych państwowych i prywatnych w styczniu i lutym b. r.:

	Styczeń		Luty	
	ilość na transakcyj (tys. zł)	kwotę na transakcyj (tys. zł)	ilość na transakcyj (tys. zł)	kwotę na transakcyj (tys. zł)
Papiery państwowe	1 291	4 780	1 117	4 613
w tem:				
pożyczki państwowe	1 020	3 984	859	3 963
listy zastawne i obligacje banków państwowych	271	796	258	650
Papiery prywatne	863	2 054	702	1 724
w tem:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	19	154	30	135
listy zastawne tow. kred. ziemskich	281	564	290	648
listy zastawne tow. kred. miejskich	442	1 112	314	856
obligacje miast	121	224	68	85
różne	—	—	—	—
Ogółem:	2 154	6 834	1 819	6 337

Jak widać z powyższego zestawienia, w lutym w stosunku do stycznia w zakresie obrotów papierami procentowymi państwowymi i prywatnymi nastąpił spadek o ok. 7%; ponieważ jednocześnie liczba transakcyj spadła znacznie silniej, gdyż o ok. 16% — przeto przeciętna wartość transakcyj wzrosła o ok. 9%. Jeżeli chodzi o udział obrotów papierami państwowymi w ogólnych obrotach — to wzrósł on z ok. 70% w styczniu do ok. 73% w lutym; natomiast w zakresie liczby transakcyj — wzrost był słabszy, gdyż tylko o ok. 1% (z 60% — do 61%).

1) Z wyłączeniem transzy francuskiej.

2) \$ 1 = 5'18 fr. szwajc. = Hfl. 2'4888.

3) Dotyczy drobnych odcinków.

4) Dotyczy odcinków po 100.

5) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ¹⁾	Londyn ²⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾	Berlin ¹⁾	Praga ¹⁾	Kopenhaga ¹⁾	Sztokholm ¹⁾	Oslo ¹⁾	Gdańsk ¹⁾
14/IV	18'86	26'25	—	57'75	46'80 ÷ 46'90	456'00	85'90	74'25	77'00	99'80 ÷ 100'20
15/„	18'85	„	—	„	„	„	85'95	„	„	„
16/„	18'85 1/2	„	—	„	„	„	85'90	„	„	„
17/„	„	„	—	„	„	„	„	„	„	„
18/„	„	„	—	„	„	„	85'95	„	„	„

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)

	30/III ÷ 4/IV	6 ÷ 11/IV	14 ÷ 18/IV
New-York			
6% dolarowa			
1920	75—74—75 (16 000)	76—75—75 1/2 (12 000)	76 1/2—76—76 1/4 (15 000)
8% Dillon			
1925	90—89 1/2—89 1/2 (16 000)	90 1/2—89 1/2— 90 1/2 (24 000)	91 3/8—90—90 (22 000)
7% stabilizac.			
1927	105 3/4—104— 105 3/4 (10 000)	106—106—106 (1 000)	103—102 3/4— 103 (15 000)
7% Warszawy			
1928	67 1/2—66 1/2— 67 1/2 (6 000)	68—67 1/4—68 (2 000)	67—66—66 1/2 (8 000)
7% Śląska			
1928	66 3/4—66 3/4— 66 3/4 (1 000)	70—69 3/8—69 1/2 (32 000)	70—68 1/4—68 1/4 (19 000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	90'23—89'23— 89'23	—	92'74—88'74— 89'24
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	—	—	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	63'93—63'57	64'77—64'57	64'20—64'00
Medjolan			
7% włoska			
1924	96'83—94'83— 96'83 (525)	96'88—96'48— 96'88 (600)	96'96—96'76— 96'96 (75)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 KWIE-
TNIA 1936 R. — Pierwsza dekada kwietnia była pod względem walu-
towym dla Banku Polskiego niekorzystna, deficyt walutowy
w tej dekadzie był jednak nawet nieco mniejszy od deficytu, jaki ujawni-
ł się w analogicznej dekadzie w 1935 r. Jeśli chodzi o sprzedaż walu-
tu i dewiz, to była ona w dekadzie sprawozdawczej o kilka milionów
mniejsza niż w dekadzie poprzedzającej i niż w odpowiedniej deka-
dzie 1935 r., tylko że w obu wypadkach niższa była kwota sprzedaży
na zapotrzebowanie urzędów (głównie na cele obsługi pożyczek zag-
ranicznych), natomiast sprzedaż na giełdzie była w I dekadzie kwie-
tnia wyższa.

Ujemnie kształtujący się bilans walutowy Banku spowodował odpływ
rezerw walutowych, które skurczyły się o zł 92 miljn. do
zł 17'1 miljn., czyli do poziomu wyższego jednak niż przed miesiącem
(dn. 10/III — zł 12'1 miljn.) i niż przed rokiem (zł 14'8 miljn.).

Zato rezerwy złota, choć w dekadzie sprawozdawczej wzrosły,
w porównaniu zarówno ze stanem przed miesiącem, jak i ze stanem

1) Za zł 100.

2) Za £ 1.

3) Kursy — w % -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych
danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

przed rokiem — z racji przeprowadzanych w międzyczasie sprzedaży
złota — wykazują spadek: w okresie miesiąca o zł 18.3 miljn. i w okre-
sie roku o zł 80'8 miljn. W I dekadzie kwietnia wspomniany wzrost
rezerw złota został osiągnięty dzięki zwykłej drobnej sprzedaży złota,
dokonywanej przez oddziały Banku, przyczem wyniósł on zł 0'14
miljn. i doprowadził rezerwy złota do sumy zł 426'9 miljn.

Powyzsze rezerwy złota w stosunku do sumy obiegu biletów ban-
kowych i części natychmiast płatnych zobowiązań, podlegającej po-
kryciu (przewyżki ich ponad zł 100 miljn.), stanowiły na ultimo I de-
kady kwietnia 40'30%, a więc nieznacznie mniej niż na ultimo mar-
ca, mniej także niż przed miesiącem, a zwłaszcza niż przed rokiem.
Liczbowo ten spadek pokrycia złotem obiegu i zobowiązań
ilustruje następujące zestawienie:

	%
10/III 1936	41'78
31/III „	40'42
10/IV „	40'30
10/IV 1935	48'19

Lekki spadek procentu pokrycia w I dekadzie kwietnia, mimo iż
suma pokrycia, t. j. zapas złota, uległa lekkiej wyższości, tłumaczy się
jednocześnie — choć bardzo nieznaczny wzrost sumy, podleg-
jącej pokryciu, t. j. sumy obiegu biletów bankowych
i natychmiast płatnych zobowiązań (a właściwie tyl-
ko odpowiedniej ich części), mianowicie z zł 1134'2 miljn. do
zł 1137'6 miljn. (względnie z zł 1034'2 miljn. do zł 1037'6 miljn.).

Wzrost powyższej sumy powstał wskutek zwiększenia się jednego
tylko z jej składników, mianowicie natychmiast płatnych zobowiązań
(z zł 155'4 miljn. do zł 166'0 miljn.), podczas gdy drugi składnik (obieg
biletów bankowych) wykazał jednocześnie spadek (z zł 978'8 miljn.
do zł 971'6 miljn.).

Wzrost zobowiązań w I dekadzie kwietnia nastąpił głównie
w zakresie lokat żyrowych, ponieważ saldo pozycji „różne rachunki”
podniosło się tylko o zł 1'2 miljn. Dopływ lokat żyrowych,
normalny na początku miesiąca, wystąpił tylko na rachunkach pry-
watnych, których suma jednak nie osiągnęła poziomu sprzed miesią-
ca ani sprzed roku; lokaty kas państwowych, utrzymujące się już od
dłuższego czasu na minimalnym poziomie, wykazały w dekadzie spra-
wozdawczej spadek. Zmiany w stanie lokat żyrowych przedstawia po-
niższe zestawienie (w miljn. zł):

	Lokaty żyrowe:	
	kas pań- stwowych	pozostałe
10/III 1936	1'4	164'3
31/III „	1'1	132'9
10/IV „	0'4	142'9
10/IV 1935	12'6	169'5

Obieg biletów bankowych obniżył się w dekadzie spra-
wozdawczej — jak zwykle na początku miesiąca; zniżka ta (o zł 7'2
miljn.) była jednak mniejsza niż na początku poprzednich miesięcy
b. r. (styczeń — zł 50'0 miljn., luty — zł 11'3 miljn., marzec —
zł 28'1 miljn.). W związku z tem obieg osiągnął na ultimo I dekady
kwietnia poziom wyższy niż przed miesiącem, a także niż przed ro-
kiem — jak to widzimy z następującego zestawienia (w miljn. zł):

10/III 1936	951'0
31/III „	978'8
10/IV „	971'6
10/IV 1935	942'9

Spadek obiegu biletów bankowych o zł 7'2 miljn., t. j. zaledwie
o ok. 3/4%, znajdował przedewszystkiem odpowiednik w dopływie lo-
kat żyrowych, pozatem zaś był związany z odpływem dewiz z Banku;
natomiast zwykłowo na obieg oddziaływał ruch kredytów w Ban-
ku, które wykazały (wszystkie 3 główne formy kredytów Banku) zwykle
nienotowany na początku miesiąca wzrost.

Portfel wekslowy (reprezentujący sumę kredytów dyskontowych wy-
korzystanych) wzrósł w I dekadzie kwietnia o zł 6'9 miljn. (gdy w mar-
cu spadł o zł 5'8 miljn., w lutym o zł 22'7 miljn. i w styczniu o
zł 19'4 miljn.), osiągając poziom — z wyłączeniem stycznia — najwyż-
szy w b. r. Suma pożyczek zastawowych podniosła się o zł 2'7 miljn.
(po silnej zniżce w ciągu całego marca). Wreszcie, portfel skupionych
przez Bank biletów skarbowych, który już na ultimo marca — po dłu-
ższym okresie stabilizacji — wzrósł o zł 12'1 miljn., podniósł się o
zł 8'8 miljn.

W okresie miesięcznym, t. j. od końca I dekady marca do końca
I dekady kwietnia b. r., nastąpił wzrost portfela wekslowego, jak i port-
felu biletów skarbowych, a tylko pożyczki zastawowe uległy zniżce,
jak to widzimy z następującego zestawienia (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (-)
Kredyty dyskontowe	+ 10'4
Pożyczki zastawowe	- 13'2
Bilety skarbowe	+ 20'7

W okresie rocznym 10/IV 1935 — 10/IV 1936 portfel wekslowy pozostał prawie bez zmiany (wzrost o 0'2%), natomiast silnie zwiększyły się pożyczki zastawowe, a zwłaszcza skup biletów skarbowych, których portfel niemal potroił się. Liczbowo wzrost kredytów w ciągu roku ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost
Kredyty dyskontowe	1'1
Pożyczki zastawowe	21'1
Bilety skarbowe	39'0

Co się tyczy innych operacji czynnych Banku, to tu w I dekadzie kwietnia poważniejsza zmiana zaszła tylko w zakresie zapasu skupionych przez Bank na własność monet srebrnych i bilonu z emisji skarbowej: zapas ten, który już na ultimo marca skurczył się o zł 17'8 miljn., w dekadzie sprawozdawczej obniżył się w dalszym ciągu o zł 4'5 miljn. Jeśli chodzi o portfel skupionych przez Bank papierów kredytu długoterminowego, który od II dekady stycznia wykazuje minimalne tylko wahania, to w dekadzie sprawozdawczej skurczył się on o zł 0'3 miljn. Dług Skarbu Państwa pozostawał w dalszym ciągu zupełnie niezmienny.

Całe bankowe pokrycie obiegu banknotów, obejmujące rezerwy walutowe i wszystkie postacie kredytów Banku, przedstawiał się następująco (w tys. zł):

	10/III	31/III	10/IV
Waluty i dewizy	12 064	26 284	17 113
Weksle krajowe	607 845	611 339	618 105
Bilety skarbowe	39 010	50 869	59 671

Polskie monety srebrne i bilon	33 685	28 844	24 390
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	89 371	73 505	76 159
Papiery proc. własne	91 345	91 525	91 201
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	963 320	972 366	976 729

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa, wykazał w I dekadzie kwietnia lekki wzrost (z zł 397'1 miljn. do zł 401'5 miljn.), co stanowiło jeszcze większe odchylenie od normalnej tendencji na początku miesiąca, niż wykazał obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski, gdzie — choć minimalny (o 3/4%) — ale jednak nastąpił spadek. Zmiany w stanie i strukturze obiegu bilonowego ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	10/III	31/III	10/IV
Monety srebrne (10-, 5-, 2-złotowe)	312'9	317'6	321'5
w tem:			
10-złotówki	138'8	140'6	142'5
5-złotówki	112'7	113'7	115'5
Bilon niklowy i brązowy	79'4	79'5	80'0
Razem:	392'3	397'1	401'5

Obieg pieniężny całkowity, t. j. obieg biletów Banku Polskiego łącznie z obiegiem bilonowym, wynosił w końcu I dekady kwietnia zł 1 373'1 miljn. i był dość znacznie większy niż przed miesiącem (dn. 10/III 1936 r. — zł 1 343'3 miljn.), a zwłaszcza niż przed rokiem (dn. 10/IV 1935 r. — zł 1 323'2 miljn.). Jeśli jednak wzięlibyśmy obieg łącznie z lokatami żyrowymi, to stwierdzilibyśmy, że suma ta we wszystkich powyższych terminach jest niemal jednakowa: dn. 10/IV 1935 r. — zł 1 505'3 miljn., dn. 10/III 1936 r. — zł 1 509'0 miljn., dn. 10/IV 1936 r. — zł 1 516'5 miljn.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

POŁOŻENIE GOSPODARKI FRANCUSKIEJ

Posunięcia uzdrawiające w dziedzinie budżetowej, poczynione w lecie i jesieni ub. r. przez Rząd Premiera Laval'a, okazały się niedostatecznymi dla przywrócenia całkowitej równowagi finansowej i walutowej we Francji. Kryzys walutowy, jaki wybuchł z końcem października i trwał do początku grudnia ub. r., wskazał m. in., jaki przemożny wpływ na kształtowanie się położenia na odcinku finansowo-walutowym posiadają czynniki psychologiczne.

Odplyw zapasu złota, związany z paniką walutową, powodował podnoszenie przez Bank Francji stopy procentowej, co pociągało za sobą ogólne podrożenie zarówno kredytu długoterminowego jak i gotówki. Drożyzna pieniądza wpływała równocześnie depresyjnie na kursy papierów wartościowych, a zwłaszcza rent państwowych.

Kryzys listopadowy był tem bardziej zastanawiający, że brak było bezpośrednich obiektywnych przyczyn technicznych, uzasadniających masową ucieczkę od franka. Wysokie pokrycie obiegu pieniężnego, wynoszące w złocie przeszło 70%, oraz zrównoważenie budżetu zwyczajnego (którego preliminarz na rok 1936 zamknięty został po stronie wpływów kwotą 40 302 miljn. fr., a po stronie wydatków — kwotą 40 260 miljn. fr.) — zdawały się dostatecznie zabezpieczać walutę francuską od fluktuacji. Okazało się jednak, że we współczesnych warunkach francuskich czynnikiem, działającym w sposób niezwykle gwałtowny i niemal decydujący, jest zaufanie szerokich mas rentjerów, a także finansjery zagranicznej w stabilizację gospodarki finansowej Francji.

Opanowanie sytuacji politycznej przez Rząd Laval'a, przejściowe odsunięcie gróźb konfliktów na płaszczyźnie międzynarodowej oraz konskwencja, z jaką Bank Francji bronił waluty francuskiej, sprawiły, że w połowie grudnia ub. r. fala paniki walutowej załamała się i — mimo nowego kryzysu gabinetowego, ustąpienia Rządu Laval'a i objęcia władzy przez Gabinet Sarrauta — została opanowana, aż do nowego ostatnio załamania się w marcu i kwietniu b. r.

W niezbyt pomyślnej sytuacji znajduje się Skarb francuski, niezależnie od mocnej pozycji Banku Francji i formalnego zrównoważenia budżetu. Trudności na tym odcinku wyszły na jaw w całej pełni w toku deklaracji generalnego sprawozdawcy komisji finansowej Senatu, uczynionej w II połowie lutego, z której wynikało, że Skarb francuski znaleźć musi poza normalnymi wpływami budżetowymi na pokrycie swych wydatków nadzwyczajnych w ciągu b. r. olbrzymią sumę 16 milj. fr. Po deklaracji tej nastąpiło sprostowanie Ministra Finansów P. Rénier, który usiłował wykazać, iż nowe kredyty, jakie Skarb będzie musiał zaciągnąć w b. r., nie przekraczają 6 265 miljn. fr., t. j. kwot niezbędnych dla sfinansowania wydatków zbrojeniowych i robót publicznych, reszta zaś — jak konwersja krótkoterminowych zobowiązań skarbowych i spłata deficytu kolejowego — nie miałaby stanowić nowego obciążenia rynku finansowego. W obecnych warunkach pieniężnych, panujących we Francji, oczekiwać jednak należy, że w istocie i pozostała kwota ok. 10 milj. fr. będzie musiała być pokryta „świeżym pieniądzem” z kurczących się wskutek paniki i tezauryzacji płynnych jeszcze zasobów kapitałowych.

Znajdując się w przymusowej sytuacji, gdyż niemogąc z początkiem bieżącego roku, mimo palących wydatków, apelować w większym stopniu do rynków wewnętrznych, Skarb francuski zwrócił się do Anglii i dzięki poparciu Banku Anglii i Rządu brytyjskiego uzyskał u banków brytyjskich w połowie lutego b. r. poważniejszą pożyczkę. Pożyczka, zwrotna w ciągu 5 kwartałów, opiewała na £ 40 miljn., t. j. ok. 3 milj. fr., przy oprocentowaniu 3%. Sama transakcja przedstawiała się nadzwyczaj skomplikowanie. Transfer pożyczki w postaci funtów wcale nie nastąpił. Rola Banku Anglii ograniczyła się do przyjęcia w depozyt Skarbu francuskiego złota na sumę, wy pożyczoną przez prywatne banki angielskie. Na zasadzie zdeponowanego w Banku Anglii złota, które Skarb francuski scedował Bankowi Francji — otrzymał on od tej ostatniej instytucji odpowiednią ilość

franków. Na zabezpieczenie kredytu Rząd złożył bankom angielskim państwowe bony skarbowe. Chodziło poprostu o to, by ominąć trudności statutowe, zakazujące Bankowi Francji bezpośredniego otwierania kredytów dla Skarbu pod zastaw papierów państwowych.

Francuska pożyczka skarbowa w Anglii ułatwiła niewątpliwie przejściowe opanowanie wewnętrznych francuskich trudności finansowych i walutowych. Zapas złota Banku Francji podniósł się, osiągając w dn. 12/III b. r. 65 946 miljn. fr.

Wypadki jednak, jakie nastąpiły z końcem marca i z początkiem kwietnia b. r., wykazały, że francuski kryzys walutowy nie został zażegnany i że oczekiwać należy na tym odcinku gwałtownych wstrząsów. Już w połowie marca wystąpiła we Francji powszechna ucieczka od pieniądza do wartości realnych. Odplyw złota nie uwydatnił się jednak w bilansie Banku Francji za okres 13 ÷ 20/III b. r. W tygodniu tym zapas złota wzrósł nawet o 321 1 miljn. fr. do 65 700 miljn. fr. Zjawisko to przypisać jednak należy przypluwowi złota — na skutek stopniowego transferu pożyczki, zaciągniętej przez Skarb francuski w Anglii. Mimo tego jednak pozycja techniczna Banku Francji uległa już w tym okresie pogorszeniu, gdyż wobec wzrostu ogólnej sumy natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obiegiem pieniężnym z 92 800 do 93 592 miljn. fr. stosunek pokrycia złotem spadł z 70·26% do 70·20%.

O tem, że również kierownictwo Banku Francji oceniało położenie w sposób poważny — świadczy podniesienie przez Bank Francji w dn. 28/III stopy dyskontowej z 3½% aż do 5%. Bilanse Banku Francji z następnych tygodni ujawniły już w całej pełni istnienie nowego kryzysu walutowego. Bilans z dn. 27/III wykazał spadek zapasów złota o 114·6 miljn. fr. do 65 586 miljn. fr. oraz wzrost natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obiegiem o 927·9 miljn. fr. — tak, że stopa pokrycia obniżyła się z 70·20% do 69·39%. Zauważyć należy, że w tygodniu tym trwał nadal dopływ złota z tytułu krótkoterminowego kredytu angielskiego. Katastrofalnie wprost przedstawiają się liczby za tydzień 27/III ÷ 3/IV. Zapas złota obniżył się o 1 670 miljn. fr. do 63 917 miljn. fr., a obieg banknotów wzrósł o 1 385 do 84 581 miljn. fr. Stosunek pokrycia złotem spadł z 69·39% do 67·42%.

Położenie franka francuskiego wydaje się być silnie zagrożonym. Pozycja techniczna Banku Francji przedstawia się mniej pomyślnie aniżeli cd szeregu lat. Jeżeli uwzględnimy, że w ostatnich tygodniach przyplnęło z W. Brytanji tytułem pożyczki złoto wartości 3 miljard. fr., to okaże się, że w tym ostatnim okresie odplyw złota z Banku Francji znacznie przekroczył sumę 4 miljard. fr. Niepokojąco przedstawiają się również inne pozycje bilansowe, a w szczególności niepokój musi budzić wzrost portfela wekslowego i obiegu banknotów. Brak również dotychczas prognozyków, by Rząd francuski zamierzał przystąpić do sanacji franka od postaw. Zbliżające się wybory krępują swobodę ruchów Gabinetu Sarrauta i zwiększają atmosferę niepewności na odcinku walutowym.

Położenie francuskiej wytwórczości przemysłowej nie wykazało w ostatnich miesiącach poważniejszych zmian. Wskaźniki tej wytwórczości zdają się wskazywać, że z końcem I półrocza ub. r. osiągnięte zostało na tym odcinku „dno kryzysu”. Począwszy bowiem od sierpnia ub. r., wskaźniki zwyżkują, jakkolwiek ciągle jeszcze w stopniu tak umiarkowanym, że przedwczesne jest wydawanie na tej podstawie oceny co do definitywnego przełamania tendencji depresyjnych. Poniższe zestawienie przedstawia tę ewolucję:

	1933	1934	1	9	3	5	1936
	przeciętnie		wrze- sień	listo- pad	gru- dzień	sty- czeń	
Wskaźnik ogólny	107	99	94	95	96	97	
Przemysł:							
mechaniczny	108	99	96	96	96	97	
metalurgiczny	84	80	80	80	83	83	
włókienniczy	71	63	68	70	71	71	
wydobyczy	101	103	99	101	101	101	
budowlany	91	82	68	66	66	67	
skórnicy	100	96	92	90	89	91	
papierniczy	127	143	121	116	118	123	
kauczukowy	900	892	773	826	873	895	
samochodowy	467	453	385	390	406	422	

Zestawienie to wykazuje, że początek b. r. nie przyniósł pogorszenia w żadnej gałęzi wytwórczości przemysłowej. Znaczniejszą poprawę w ostatnich miesiącach widać w przemysłach: kauczukowym i samochodowym, a dość poważną — w przemyśle metalurgicznym.

Również i inne objawy zdają się wskazywać na lekkie odprężenie produkcyjne. I tak np. wpływy kolejowe w b. r. są nieznacznie mniejsze od wpływów w ub. r., a liczba załadowanych wagonów przekracza liczbę zeszłoroczne.

Już w połowie lutego b. r. liczba bezrobotnych zaczęła wykazywać spadek. W ostatnim tygodniu lutego zmniejszyła się ona mianowicie o 2 200 osób do 487 384. W analogicznym okresie ub. r. liczba całkowitych bezrobotnych wynosiła 502 879 osób. W tygodniu, kończącym się 7/III, liczba bezrobotnych spadła o 2 850 osób do 484 524 osób. W dn. 7/III ub. r. liczba bezrobotnych wynosiła 499 813. Pomyślnym zjawiskiem jest również zmniejszenie się bezrobocia częściowego. W zimie b. r. stosunek załogi pracującej niepełny tydzień, t. j. mniej niż 48 godzin, do całej załogi robotniczej, zatrudnionej w większych przedsiębiorstwach przemysłowych, był znacznie niższy niż w zimie poprzedniej i wynosił ok. 37% — wobec 45%.

Obroty w handlu detalicznym wykazują ostatnio większą odporność przeciwko tendencji zniżkowej. Ilustracją tej ewolucji mogą być np. dane, dotyczące obrotów wielkich paryskich magazynów. Tempo zmniejszania się tych obrotów, bardzo gwałtowne od 5 lat, uległo wyraźnemu zwolnieniu w I półroczu roku gosp. 1935/36, t. j. od 1/VIII ub. r. do 31/I b. r.

Ostatnie miesiące przyniosły na francuskich rynkach zbożowych prawdziwą rewolucję. O ile jeszcze przed rokiem zastanawiano się, w jaki sposób pozbyć się olbrzymich nadwyżek produkcyjnych, ciągnących na rynku, to obecnie raczej obawiać się należy, iż w toku przyszłej kampanji Francjastanę może wobec deficytu zbożowego. Stan ten spowodowany jest stosunkowo niepomyślnymi zbiorami pszenicy w ub. roku, oraz niezbyt pomyślnie zapowiadającymi się zbiorami tegorocznymi. Zbiory zeszłoroczne wynosiły bowiem 76 miljn. q pszenicy, a łącznie z zapasami na rynku znajdowało się 98 miljn. q; zapotrzebowanie normalne wynosiło natomiast 82 miljn. q, a państwowa akcja zbożowa usunęła z rynków przeszło 12 miljn. q.

Rezultatem poprawy zbożowej sytuacji „statystycznej” jest stosunkowo silna zwyżka cen pszenicy, które osiągnęły z końcem lutego b. r. oddawna nienotowany poziom 95 fr. za 1 q. Do zwyżki cen zbożowych przyczyniła się również w poważnym stopniu akcja pomocy rządowej dla rolnictwa. Akcja ta przejawiała się częściowo w postaci bezpośredniej pomocy finansowej. Udzielone niedawno zaliczki dla rolnictwa, mające na celu ułatwienie składowania zapasów zbożowych, które miały być splecone z końcem b. r., zostały prolongowane do końca 1939 r., t. j. o dalsze 3 lata.

Z początkiem b. r. wydane zostały we Francji nowe dekryty rolne, zmierzające do uregulowania sytuacji na rynkach zbożowych. Dekryty te dotyczą oceny zbiorów, określenia ilości zboża, które należy przywieźć bądź wywieźć, określenia zużycia nadwyżek produkcyjnych i t. p. W myśl dekretów specjalne komisje departamentalne przeprowadzają będą każdego roku (w II połowie sierpnia) ocenę zbiorów pszenicy i rezultaty tej ankiety przedłożą przed 5/IX Ministrowi Rolnictwa i specjalnie dla celów doradczych utworzonej organizacji rolniczej. Komitet, złożony z przedstawicieli przemysłu młynarskiego i handlu zbożowego, opracuje równocześnie wnioski co do sposobów zużycia nadwyżek z corocznego zbioru. Na tych podstawach Minister Rolnictwa przygotowuje każdego roku, najdalej do 1/X, plan rynkowy, ustalający, czy i jakie ilości pszenicy należy przywieźć wzgl. wywieźć, czy i jakie nadwyżki produkcyjne należy usunąć z rynku wewnętrzznego — przez denaturację lub założenie składów rezerwowych.

Również i kampanja wina w b. r. przedstawia się — ze względu na nieco mniejszy stan zapasów wina — pomyślniej aniżeli przed rokiem. Z początkiem kampanji 1934/35 stan zapasów wina wynosi 102·4 miljn. hl, z początkiem zaś kampanji tegorocznej, t. j. w jesieni ub. r. — tylko 93 miljn. hl, przyczem tegoroczny zbiór wina we Francji wynosił 74 miljn. hl, a w Algierze 19 miljn. hl.

W ścisłym związku z tendencją zwyżkową cen artykułów rolniczych,

a w pierwszym rzędzie zbóż, pozostaje również ogólnie zwykła tendencja, wykazywana od kilku miesięcy przez ceny hurtowe we Francji. Ilustruje to następujące zestawienie:

	1 sty- czeń	9 lipiec	3 paź- dziern.	5 gru- dzień	1 sty- czeń	9 3 6 luty
Wskaźnik ogólny	349	334	350	357	364	371
Produkty krajowe	381	353	374	387	396	407
Produkty przywozowe	291	302	305	303	306	306
Produkty żywnościowe	353	320	343	357	370	386
Produkty roślinne	314	267	303	304	338	355
Produkty zwierzęce	360	344	367	397	395	418
Cukier, kawa, kakao	426	386	382	386	383	383
Wyroby przemysłowe	346	347	355	357	359	359
Minerały i metale	346	349	362	352	349	350
Wyroby włókiennicze	271	278	282	301	300	297
Różne	391	388	396	395	400	401

Zestawienie powyższe wykazuje przejrzystość, jakie są źródła zwykłych cen hurtowych we Francji. Szukać ich należy niemal wyłącznie w dziedzinie artykułów żywnościowych, które wykazywały zwykłą, zarówno w grupie roślinnej, jak i zwierzęcej — ostatnio szczególnie intensywnie w grupie roślinnej. Ceny wyrobów przemysłowych nie wykazywały natomiast poważniejszych tendencji zwykłych. Ponieważ ceny artykułów przywozowych utrzymywały się na ogół na niezmiennym poziomie, przeto rozpiętość pomiędzy cenami zagranicznymi i wewnętrznymi, która w połowie ub. r. obniżyła się znacznie i wynosiła w lipcu ub. r. zaledwie 51 punktów, osiągnęła w połowie lutego b. r. ponownie 101 punktów.

Niepomyślnym zjawiskiem z punktu widzenia konkurencyjności wytwórczości francuskiej jest fakt zwykłości cen detalicznych. Wskaźnik tych cen w Paryżu podniósł się z 424 we wrześniu ub. r. do 449 w grudniu ub. r., wykazując dalszą zwykłość w pierwszych miesiącach b. r. Wskaźnik cen artykułów żywnościowych wzrósł z 420 we wrześniu ub. r. do 447 w grudniu ub. r., a w styczniu b. r. osiągnął 452.

Ostatnio znowu wiele mówi się we Francji o projektach „organizacji” życia gospodarczego, t. j. przemysłu i rolnictwa. Nawraca się tu częściowo do projektów przymusowej kartelizacji, opracowanych przeszło przed rokiem z inicjatywy Premiera Flandina. Głównie jednak chodzi o „nakręcenie konjunktur” w ramach wytwórczości przemysłowej dla dorównania rozwojowi wytwórczości rolniczej.

Jako pierwszy etap dążeń organizacyjnych w życiu gospodarczym należy uważać uchwalenie w połowie lutego b. r. przez Izbę Deputowanych ustawy, powołującej do życia t. zw. Narodową Radę Gospodarczą. Zadaniem Rady będzie studjowanie problemów gospodarczych oraz wydawanie opinii o projektach, które będą jej przedkładane, jak również czuwanie nad ich zastosowaniem, a wreszcie proponowanie środków z zakresu kontroli organizacji produkcji i wymiany. Na prośbę kół zainteresowanych Rada będzie również wydawała decyzje w sprawie sporów natury ekonomicznej. Rada nie ma charakteru parlamentu gospodarczego, rozporządzając przytem jedynie głosem doradczym. Składać się ona będzie z 20 sekcji zawodowych, w skład których wchodzić będą w równej liczbie przedstawiciele pracodawców i pracowników. Liczba członków Rady nie będzie mogła przekraczać 200 osób.

Postępująca izolacja gospodarcza Francji przejawiała się najwyraźniej w dziedzinie obrotów handlowych z zagranicą. Mimo iż miesiące jesienne ub. r. przyniosły na tym odcinku pewną przejściową poprawę w postaci wzrostu obrotów i spadku ujemnego salda bilansu handlowego, to końcowy rezultat całego roku przedstawiał się niepomyślnie. Przywóz w 1935 r. przedstawiał wartość 20,9 milj. fr., wywóz — 15,5 milj. fr. Łącznie spadły obroty zagraniczne Francji w ub. r. w porównaniu z 1934 r. o ok. 4,5 milj. fr., t. j. o przeszło 10%, przyczem wobec większego spadku wywozu aniżeli przywozu ujemne saldo bilansu handlowego nieco wzrosło, a mianowicie z 5,2 do 5,4 milj. fr. I kwartał b. r. wykazuje dalszą niepomyślną ewolucję w dziedzinie obrotów z zagranicą.

Francuska polityka handlowa stoi w dalszym ciągu wobec niezmiernie trudnego problemu uelastycznienia handlu zagranicznego Francji. Dążenia w tym kierunku są trudne do zrealizowania ze względu na

postulaty wewnętrznej polityki gospodarczej, konsekwentnie chroniącej rynek wewnętrzny przed importem z zagranicy, zwłaszcza na odcinku rolniczym, i tem samym dążącej do utrzymania cen wewnętrznych na wysokim poziomie, co skolei podcina możliwości wywozu francuskiego.

Negocjatorzy francuscy zawarli ostatnio kilka odcinkowych porozumień handlowych, normujących stan stosunków handlowych Francji z innymi państwami. Do kategorii tych porozumień należy zaliczyć podpisany dn. 21/XII ub. r. układ handlowy francusko-hiszpański, dzięki któremu zakończona została wojna handlowa, trwająca od dłuższego czasu pomiędzy Francją a Hiszpanją. Wyrządziła ona znaczne szkody obu stronom. Szkody te wyraziły się obustronnie w spadku obrotów, a dla Hiszpanji ponadto w obniżeniu dodatniego salda bilansowego.

Nowy układ oparty jest na K. N. U., ograniczanej ze strony francuskiej przez preferencje dla protektoratów francuskich, specjalne ulgi celne, jakie byłyby przyznane państwom w wyniku międzynarodowych zbiorowych porozumień gospodarczych, bądź stosowane za ułatwienia płatności dewizowych. Jedną z największych trudności, t. j. ograniczenia dewizowe, utrudniające wygzekwowanie należności za wyeksportowane do Hiszpanji towary francuskie, została ominięta. Obroty płatnicze między obu krajami uregulowano liberalnie, w szczególności uprzywilejowany sposób traktując pod względem dewizowym wyjazdy turystów hiszpańskich do Francji. Na odcinku zakazów przywozu oba państwa udzieliły sobie kontyngentów na szczególnie interesujące je towary, a więc Hiszpanja przyznała Francji ułatwienia celne dla przywozu wina, drzewa, jaj, tytoniu, oleju palmowego, Francja zaś udzieliła Hiszpanji znacznych kontyngentów na przywóz bananów, pomarańczy i t. p.

W początku stycznia b. r. podpisany został również układ handlowy pomiędzy Francją i Z. S. R. R. Jest to w istocie przedłużenie układu, zawartego z początkiem 1934 r. na okres roczny. W nowym układzie Francja udziela Z. S. R. R. kontyngentów i zniżek celnych na interesujące ją artykuły eksportowe, wzamian za co Z. S. R. R. zobowiązuje się udzielić Francji konkretnych zamówień w określonej ilości. Ilość ta odpowiadać ma pod względem wartości eksportowi towarów z Rosji, korzystającemu we Francji z przywileju taryfy minimalnej lub pośredniej.

Powyższe dwa układy stanowią poważne odciążenie na odcinku polityczno-handlowym, nie są jednak w stanie wyrównać szkód, jakie ponosić musi francuski handel zagraniczny w wyniku stosowania sankcyj antywłoskich, nieunormowania obrotów z Niemcami, oraz braku umowy handlowej ze Stanami Zjednoczonymi.

Francuska polityka handlowa dąży na odcinku płatniczym do zlikwidowania — w stosunku do państw, stosujących ograniczenia dewizowe — dawnych zaległości transferowych i oparcia tranzakcji na zasadzie wymiennej i clearingowej 1 : 1. Dążenie w tym kierunku dyktowane jest faktem, że zamrożone należności francuskich eksporterów przekroczyły już sumę 1 milj. fr. Nowe układy clearingowe z Niemcami, Grecją, Węgrami, Turcją zostały zawarte na nowych podstawach.

Reasumując sytuację finansową i gospodarczą Francji w ostatnich kilku miesiącach, dojść można do następujących wniosków: Co dotyczy odcinka finansowo-walutowego, to położenie przedstawia się nadal niepomyślnie, Decydujący wpływ na fluktuacje kapitałów, ruch złota, kursy giełdowe i płynność rynków pieniężnych i kapitałowych wywierają czynniki psychiczne, kierujące impulsami rentierów francuskich, kapitalistów zagranicznych, związanych finansowo z Francją, które kierują również posunięciami spekulacji międzynarodowej, eksploatującej wyjątkowo „odsloniętą” pozycję techniczną rynku paryskiego. Przeciwwagi dla destrukcyjnego działania panicznych nastrojów nie można znaleźć ani w zrównoważeniu budżetu zwyczajnego, ani w paljatywach w postaci ostatniej pożyczki angielskiej, dokąd obciążenia finansowe Skarbu francuskiego na rynku kapitałowym wzrastają i dokąd Skarb ten musi zwracać się z apelem o coraz nowe kredyty. Obciążanie budżetu wzrastającym coraz bardziej długiem publicznym, pochłaniającym blisko 2/3

wydatków państwowych grozi w najbliższym już czasie katastrofą finansowo-walutową.

Sytuacja wytwórczości przemysłowej wykazuje pewną poprawę, co do której trwałości trudno się już obecnie wypowiedzieć. Na odcinku przemysłowym działają w chwili obecnej we Francji dwie przeciwstawne tendencje. Z jednej strony podniesienie się cen artykułów rolniczych i zwiększenie siły kupna rolnictwa wpłynąć może na wzrost konsumpcji wyrobów przemysłowych, z drugiej strony jednak w kierunku jej zmniejszania działają trudności, występujące w handlu zagranicznym w związku z trwającą nadal, a nawet pogłębiającą się dysproporcją pomiędzy wewnętrznymi cenami francuskimi i cenami zagranicznymi.

W dziedzinie produkcji rolniczej gospodarka francuska weszła w stadium sztucznie — pod ochroną kontyngentów i murów celnych — zbudowaną pomyślności. Drożyna artykułów żywnościowych pociągnąć musi za sobą dalsze ogólne podniesienie cen i kosztów produkcji, a przez

to zwiększyć jeszcze trudności konkurencyjne francuskiej wytwórczości na rynkach zagranicznych. Obecne ceny pszenicy we Francji odbiegają bardzo znacznie od cen światowych.

Prognozyki w dziedzinie obrotów handlowych z zagranicą przedstawiają się nadal niepomyślnie — ze względu na reakcję zagranicy wobec prohibicyjnego kontyngentowania przywozu i nadmiernie wysokiej ochrony celnej we Francji. Wzrastająca dysproporcja pomiędzy cenami zagranicznymi i wewnętrznymi również działa w kierunku zmniejszania wywozu.

Przyszły rozwój sytuacji finansowo-gospodarczej Francji zależy w pierwszym rzędzie od ewolucji finansowej i gospodarczej w świecie, od tego, czy zwykła tendencja wytwórczości, obrotów oraz cen na rynkach międzynarodowych nabierze cech trwałości, a także i od tego, jak się potoczy rozwój wypadków politycznych w kraju i na arenie międzynarodowej.

Dr. Roman Battaglia

KRONIKA ZAGRANICZNA

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 6 ÷ 18/IV b. r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	6 ÷ 11/IV	13 ÷ 18/IV	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszenica			
Berlin . . .	21'20	21'40	+ 0'9
Praga . . .	175'70	175'70	—
Chicago . . .	—	4'00	—
Buenos Aires	3'32	3'32	—
Liverpool . .	3'51	3'54	+ 0'8
Wiedeń . . .	36'12½	35'83	- 0'9
Hamburg . . .	5'20	5'60	+ 7'6
Żyto			
Berlin . . .	17'50	17'70	+ 1'2
Praga . . .	141'15	141'15	—
Chicago . . .	2'07	2'09	+ 0'9
Wiedeń . . .	26'12½	26'12½	—
Hamburg . . .	3'30	3'25	- 1'6
Owies			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	124'00	124'00	—
Chicago . . .	2'00	2'12	+ 6'0
Buenos Aires	—	—	—
Liverpool . .	3'24	3'12	- 3'8
Wiedeń . . .	25'87½	25'87½	—
Hamburg . . .	3'65	3'65	—
Jęczmień browarowy			
Berlin . . .	21'30	—	—
Praga . . .	140'00	140'00	—
Chicago . . .	3'18	3'13	- 1'6
Wiedeń . . .	32'00	32'00	—
Hamburg . . .	—	—	—

METALE

ŻELAZO. — II połowa marca utrzymała w dalszym ciągu ogólną, dosyć korzystną, koniunkturę na światowym rynku żelaza. Pewne wahanie konsumentów przy zakupach, jakie dawało się zauważyć w lutym, minęło już zupełnie i rynek żelaza wykazuje znaczne ożywienie. Możliwości korzystnego rozwoju obrotów żelazem są nadal dobre, przyczem szereg wybitnych faktów świadczy o mocnym nastroju tendencji. Dużą podniętą dla rynku

jest bardzo mocny nastrój w Anglii, która mimo rozszerzania swojej produkcji metalurgicznej jest w deficycie i musi sprowadzać żelazo z zagranicy. Następnie, pomyślnie układają się stosunki belgijskie, gdzie Rząd zgodził się już na wprowadzenie licencji wywozowych, które jedynie będą mogły ukrocić nieuczciwą konkurencję pewnego odłamu kupiectwa belgijskiego na rynku zewnętrznym, wobec czego wewnętrzne ceny belgijskie nie będą już dalej podnoszone. Wreszcie ożywienie przemysłu amerykańskiego stanowi również czynnik dodatni na rynku światowym. Dzięki tej mocnej tendencji, jaka od pewnego czasu zapanowała na światowym rynku, kwestja podniesienia cen żelaza nabiera coraz większej aktualności. Do najbardziej ruchliwych rynków należy zaliczyć obecnie Amerykę Południową, Holandję, Skandynawję, Egipt, Palestynę i Daleki Wschód, choć na tym ostatnim ceny są jeszcze mocno zdeprymowane wskutek konkurencji japońskiej.

W poszczególnych krajach położenie na wewnętrznych rynkach żelaza przedstawiało się następująco:

W Niemczech rynek żelazny w dalszym ciągu wykazywał duże ożywienie. Napływ obrotów jest dobry — tak, że huty mają dobrze zaopatrzone portfele. Jak zwykle, największe zapotrzebowanie było na żelazo sztabowe i formowe ze strony przemysłów przetwórczych i zakładów konstrukcyjnych. Bardzo dobrze rozwijał się rynek blach. Na blachę grubą i średnią zapotrzebowanie ze strony stoczni było tak znaczne, że huty odmawiały przyjmowania obrotów wywozowych. Również bardzo dobry był zbytny na blachę ciekłą, która wobec zaczynającego się sezonu budowlanego, brana była w dużych ilościach do ocynkowni. Na rynku rur poprawa zaznaczała się w dalszym ciągu. W interesach eksportowych panowało bardzo duże ożywienie we wszystkich gatunkach, przyczem w dalszym ciągu zaznaczała się tendencja bardzo mocna ze wzrostem wywozu w kierunku Anglii, Argentyny i Japonii. Z Persją została niedawno zawarta umowa clearingowa, która pozwala Niemcom zdobywać tam najlepsze zamówienia.

Na rynku francuskim widoczna jest również poprawa, jest ona jednak hamowana przez sytuację polityczną zarówno zewnętrzną, jak i wewnętrzną; mimo to jednak oznaki poprawy widoczne są w szeregu dziedzin, m. in. w przewozach, które wykazują wyraźny wzrost o kilka procent. W hutnictwie poprawa zaznaczała się przez zwiększony dopływ zamó-

wień, szczególnie na półwytwory i ciężkie oraz średnie profile walcowane. Lepsze położenie w hutnictwie odbiło się niezwłocznie na wzmocnieniu rynku starego żelastwa, którego ceny wykazywały tendencję wzrostową.

W Belgji położenie pozostawało bez zasadniczych zmian. Rynek był naogół spokojny, choć zauważyć się dawało pewne zdenerwowanie pod wpływem niedawnych zajęć politycznych; pomimo to jednak zarówno napływ obrotów jak i odbiór zamówień był dobry i równomierny. Eksport rozwijał się dobrze, zapewniając hutom poważne zamówienia. Duże partje wytworów hutniczych zostały wysłane do państw skandynawskich, Anglii, Ameryki Południowej i częściowo na Daleki Wschód. Kwestja t. zw. czarnej konkurencji została ostatecznie rozwiązana przy pomocy Rządu, który ostatecznie zgodził się na licencjonowanie wywozu; licencjonowanie to jest robione nie przez Rząd lub organizacje przemysłowe, lecz przez huty; otrzymania one bowiem urzędowe księżeczki z bonami na prawo wywozu, które mogą udzielać eksporterom. W ten sposób kontrola wywozu znajduje się całkowicie w rękach hut. Wobec wprowadzenia licencji wywozowych kwestja dalszej wyższości ceny na rynku wewnętrznym narazie przynajmniej stała się nieaktualną.

Na rynku angielskim zmian nie było. Ożywienie panuje w dalszym ciągu i aktywność rynku raczej się zwiększa. Pomimo wzrostu wytwórczości hut i zwiększenia przywozu dostawcy nie mogą nadążyć — tak, że obecnie huty zaczynają się już wstrzymywać od zawierania nowych kontraktów; portfele zamówień są już tak wypełnione, iż huty mają zabezpieczony pełny ruch na kilka miesięcy. Stan taki musi potrwać jakiś czas, gdyż rozszerzenie aparatu wytwórczego musi przeciągnąć się dłużej. W dziale surówki daje się odczuwać brak materiału — tak, że zachodzi konieczność uruchomienia nowych wielkich pieców, w szczególności na surówkę odlewniczą. W dziale półwytworów brak zupełny materiału, gdyż cała produkcja wyprzedana jest na 4 miesiące napród. W dziale wytworów walcowniczych gotowych ruch był bardzo duży. Zapotrzebowanie na stare żelastwo bardzo znaczne, notowane są ceny sh 57.6 za żelastwo marteńskie i wyżej do sh 65.0 loco huta.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgji wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. fob. port — notowane były w dn. 27/III 1936 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1016 kg	za 1000 kg	
Surówka.			
odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	—	1.19.0	1.19.0
tomasowska	—	1.18.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	2. 70	2. 70
platyny	—	2. 80	2. 80
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	—	3. 36	3. 36
belki	—	3. 16	3. 16
kątowniki	—	3. 26	3. 26
blacha okrętowa, rezerwuarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.10.0	5.10.0
bednarka	—	4. 00	4. 00
druk - walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	4. 90	4. 96
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
druk ocynkowany	—	6. 76	6. 76
gwoździe druciane	—	5.100	5.100

METALE NIEŻELAZNE. — W II połowie marca na rynku metali nieżelaznych nie zaszły poważniejsze zmiany. Usposobienie było naogół dobre, choć konsumenci wstrzymują się od zawierania poważniejszych transakcji i kontentują się przeważnie drobnymi zakupami na zaspokojenie potrzeb bieżących. Naogół ceny metali utrzymywały się dosyć mocno, miedź wykazała nawet pewien przyrost notowań; cyna natomiast w okresie sprawozdawczym wykazywała tendencję zniżkową.

Na rynkach poszczególnych metali położenie przedstawiało się następująco:

Na rynku miedzi panowało usposobienie spokojne, choć nie brak było zainteresowania. Poważniejszych transakcji nie zawierano. Niekorzystny wpływ na ceny miedzi wywierał rynek amerykański, gdzie zapotrzebowanie

spadło. Położenie statystyczne miedzi jest dobre i zapasy światowe w lutym wykazały lekką obniżkę — z 489 tys. t do 483 tys. t, t. j. o 1'2%.

Na rynku cyny przez cały okres sprawozdawczy panowało dosyć duże zdenerwowanie skutkiem ciągłego braku materiału dla sprzedaży gotówkowej, co wywołuje stale ogromną różnicę ceny między towarem sprzedawanym za gotówkę i na termin. Zapasy londyńskie są minimalne i nie są w stanie wypełnić luki, jaka się tworzy między podażą i zapotrzebowaniem. Duży wpływ na rynek londyński wywarło znaczne zmniejszenie się zapotrzebowania w Ameryce, wynikłe ze zmniejszenia produkcji fabryk białej blachy, co zostało wywołane przez powódź.

Rynek ołowiu był bardzo mocny. Zapotrzebowanie było duże — tak, że ceny miały tendencję zwykłą i osiągnęły maksimum w roku bieżącym. Zauważać się dała zmniejszona działalność spekulacji. To usposobienie rynku wywołane zostało przez ruch zbrojeniowy szeregu państw. Ogólne położenie rynku ołowianego uważane jest za zdrowe, świadczą o tem również zamiary wielkich towarzystw amerykańskich utworzenia nowych przedsiębiorstw ołowianych w Europie.

Na rynku cynkowym dominującym zagadnieniem jest nadal kwestja zawiązania kartelu, jednakże — jak przypuszczają — w najbliższym czasie od tego nie dojdzie, gdyż zdania kontrahentów są bardzo rozbieżne. Usposobienie na rynku było pomimo to dobre i ceny utrzymywały się dość mocno.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym kształtował się następująco: (pierwsza liczba oznacza transakcje gotówkowe, druga — terminowe): miedź standard zyskała $\mathcal{L} \frac{1}{2}$, wzgl. $\frac{1}{4}$, miedź elektrolityczna również zwykła o $\mathcal{L} \frac{5}{16}$, a rafinowana o $\mathcal{L} \frac{1}{4}$, cyna wykazała stratę $\mathcal{L} \frac{3}{8}$, wzgl. 1, ołów spadł w cenie o $\mathcal{L} \frac{1}{16}$, wzgl. $\frac{1}{8}$, cynk przy sprzedaży gotówkowej zyskał $\mathcal{L} \frac{1}{8}$, przy terminowej zaś stracił $\mathcal{L} \frac{1}{4}$, srebro przy kasowych transakcjach pozostało bez zmiany, przy terminowych zyskało d $\frac{1}{8}$ na uncji, złoto straciło 5 d na uncji. Inne metale zmian nie wykazały.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali — w $\mathcal{L}$ za 1016 kg, z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynek o 112 arkuszach o wym. 20" X 14" X 0'24 mm, platyny — w $\mathcal{L}$ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję.

Metal	Okres sprawozdawczy:			
	Poprzedni okres ultimo	Okres maksym. mum	mini-mum	ultimo
Miedź standard:				
kasa	36 $\frac{1}{8}$ - $\frac{3}{16}$	36 $\frac{11}{16}$	35 $\frac{7}{8}$	36 $\frac{5}{8}$ - $\frac{11}{16}$
term.	36 $\frac{1}{2}$ - $\frac{5}{8}$	36 $\frac{7}{8}$	36 $\frac{3}{16}$	36 $\frac{13}{16}$ - $\frac{7}{8}$
elektrol.	40 $\frac{1}{4}$ - $\frac{3}{4}$	41	39 $\frac{3}{4}$	40 $\frac{5}{8}$ -41
rafinow.	39 $\frac{1}{2}$ -40 $\frac{3}{4}$	41	39	39 $\frac{3}{4}$ -41
Cyna:				
kasa	215 $\frac{1}{2}$ -216	217	210 $\frac{1}{2}$	211 $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$
term.	205 $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$	206 $\frac{3}{4}$	203 $\frac{3}{4}$	204 $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$
Ołów:				
kasa	16 $\frac{5}{8}$	16 $\frac{15}{16}$	16 $\frac{7}{16}$	16 $\frac{9}{16}$
term.	16 $\frac{3}{4}$	17 $\frac{1}{16}$	16 $\frac{9}{16}$	16 $\frac{5}{8}$
Cynk:				
kasa	15 $\frac{13}{16}$	16	15 $\frac{7}{8}$	15 $\frac{15}{16}$
term.	16 $\frac{1}{16}$	16 $\frac{1}{4}$	15 $\frac{15}{16}$	15 $\frac{14}{16}$
Glin.				
dla kraju	100	100	100	100
„zagr.	—	—	—	—
Nikiel:				
dla kraju	200-205	205	205	200-205
„zagr.	200-205	205	205	200-205
Blacha:				
biała	18.9-19.1 $\frac{1}{2}$	19.1 $\frac{1}{2}$	18.9	18.9-19.1 $\frac{1}{2}$
Platyna				
„Spong“	7	7	7	7
Srebro:				
kasa	21 $\frac{3}{8}$	21 $\frac{13}{16}$	21 $\frac{9}{16}$	21 $\frac{3}{8}$
term.	21 $\frac{1}{4}$	21 $\frac{11}{16}$	21 $\frac{1}{8}$	21 $\frac{3}{8}$
Złoto	141.1	141.1	140.8	140.8

— Na rynku starych metali ożywienie było nierównomierne; w Niemczech ruch był duży, natomiast we Francji ożywienia nie było, kupowano tylko nieznaczne ilości po cenach utrzymanych. Notowano w Paryżu w dn. 28/III 1936 r. (w nawiasie ceny z dn. 13/III) następujące ceny — we fr. za 100 kg loco Paryż: miedź 185 (185), brąz 175 (175), mosiądz 95 (95), cynk 65 (65), ołów 95 (95).

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — $\mathcal{L}$ 15, półrocznie — $\mathcal{L}$ 30, rocznie — $\mathcal{L}$ 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — $\mathcal{L}$ 25, półrocznie — $\mathcal{L}$ 50, rocznie — $\mathcal{L}$ 100

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki $\mathcal{L}$ 600; II i III str. okł. — $\mathcal{L}$ 500; str. zwyczaj.: 1 str. — $\mathcal{L}$ 400, $\frac{1}{2}$ str. — 250, $\frac{1}{4}$ str. — $\mathcal{L}$ 150, $\frac{1}{8}$ str. — $\mathcal{L}$ 90. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓLEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — $\mathcal{L}$ 200, $\frac{1}{2}$ str. — $\mathcal{L}$ 110, $\frac{1}{3}$ str. — $\mathcal{L}$ 80, $\frac{1}{4}$ str. — $\mathcal{L}$ 70, $\frac{1}{6}$ str. — $\mathcal{L}$ 55, $\frac{1}{8}$ str. — $\mathcal{L}$ 40, $\frac{1}{16}$ str. — $\mathcal{L}$ 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akc. Kabel Polski, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 11.30 odbędzie się.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

w lokalu Sp. Akc. Siła & Światło w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94 z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na 1936 r.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 11 maja 1936 r., w biurze Spółki w Bydgoszczy przy ul. Fordońskiej 106 lub w biurze warszawskiej Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w krajowej instytucji kredytowej. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji i stwierdzać, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 10 Statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji. 820-17

I OGŁOSZENIE

Rada Zawiadowcza Zakładów Górniczych „Silesia“

Spółka Akcyjna w Bielsku

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że — w myśl postanowień § 19 statutu — odbędzie się w dn. 8 maja 1936 r. o godz. 11 w biurach Bielsko-Bialskiej Spółki Elektrycznej i Kolejowej S. A. w Bielsku, przy ul. Wojewody Grażyńskiego 64

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1935;

2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1935 r., rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie absolutorjum Radzie Zawiadowczej;

3) Wybory członków Rady Zawiadowczej w miejsce ustępujących;

4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na 1936 r., oraz oznaczenie wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej na 1936 r.

Celem wykonania prawa głosowania należy najpóźniej do dn. 2 maja 1936 r. zdeponować akcje w kasie Spółki w Czechowicach, poczta Dziedzice, bądź w Banku Handlowym w Warszawie ul. Traugutta 7/9, lub też w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Warszawie ul. Jasna 8, bądź też w Oesterreichische Industriekredit A. G. w Wiedniu am Hof 2, dla otrzymania karty legitymacyjnej.

Prawo jednego głosu daje 10 sztuk akcji po nominalnej wartości zł 10.

Prawo głosu wykonane być może również i przez pełnomocników stosownie do § 20 statutu Spółki. 819-17

III OGŁOSZENIE

Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej Zakład Lecznicy „Pod Piastem“ w Inowrocławiu

uchwała z dn. 23 kwietnia 1933 r. postanowiło

SPÓŁKĘ AKCYJNĄ POSTAWIĆ W STAN LIKWIDACJI.

Wzywa się wszystkich wierzycieli spółki do zgłoszenia swych wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia do biura Spółki: Warszawa, ul. Piusa XI Nr. 36, m. 3.

328 11—14—17

Komisja Likwidacyjna

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Tow. Akc. Kolei Lokalnej Twardogóra—Nowe, pow. Świecie

odbędzie się w dn. 16 maja 1936 r. o godz. 16 w Grudziądzu w lokalu Królewski-Dwór, na które J.W. PP. Akc. uprzejmie zapraszam.

Porządek obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie, bilans i rachunek strat i zysków za 1935 r. udzielenie absolutorjum oraz uchwała co do pokrycia straty; 3) Preliminarz na 1936 r.; 4) Przejęcie kolei przez P. K. P.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Dodatkowe wnioski mogą PP. Akcjonariusze zgłosić do wyżej wymienionego Zarządu w przeciągu 14 dni po ogłoszeniu.

Sprawozdanie adm., bilans oraz rachunek zysków i strat wyl. zost. w czasie od 1/V do 10/V 1936 r. w biurze Zarządu Kolei.

Z a r z ą d
Jabłoński

823-17

I OGŁOSZENIE

Niniejszem podaje się do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 10 rano w sali posiedzeń Spółki Akcyjnej „Widzewska Manufaktura“ w Łodzi przy ul. Śródmiejskiej 13 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym.

1) Uchwalenie propozycji układowych dla wierzycieli Spółki Akcyjnej „Widzewska Manufaktura“ i udzielenie upoważnienia do ewentualnych zmian powyższych propozycji, oraz do zawarcia w imieniu „Widzewskiej Manufaktury“ Sp. Akc. układow z wierzycielami;

2) Powzięcie uchwały w przedmiocie nowej emisji obligacji na cele zaspokojenia wierzycieli „Widzewskiej Manufaktury“ Sp. Akc. na sumę ogólną do wysokości zł w zł. 18 340 000.—, względnie funtów angielskich 700 000.00 oraz warunków tej emisji oraz powzięcie uchwały w przedmiocie ewentualnej konwersji obligacji emisji 1930 r. na nowe w celach zaspokojenia wierzycieli Widzewskiej Manufaktury Spółki Akcyjnej, oraz warunków konwersji;

3) Udzielenie upoważnienia do przeprowadzenia sprawy emisji względnie konwersji obligacji, zgodnie z punktem 2 porządku dziennego, oraz do zeznania odpowiednich aktów i dokonania wpisów hipotecznych na nieruchomościach Widzewskiej Manufaktury;

4) Zmiana par. 10 i 15 Statutu „Widzewskiej Manufaktury“ Sp. Akc., a mianowicie:

Dotychczasowe brzmienie par. 10: „Rada Nadzorcza Spółki składa się conajmniej z 5 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów. Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala corocznie Walne Zgromadzenie“.

Proponowana zmiana. Na końcu wyżej przytoczonego par. 10 dodać: „jednak liczba członków Rady Nadzorczej nie może w żadnym wypadku przekraczać 7 osób“.

Dotychczasowe brzmienie par. 15: „Zarząd Spółki składa się z jednego lub z większej ilości członków, mianowanych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszy, lub z poza ich grona na okres jednego roku. Poszczególni lub wszyscy członkowie Zarządu mogą być w każdej chwili przez Radę Nadzorczą odwołani“.

Proponowana zmiana. Po wyrazach „lub z większej ilości członków“ dodać: „jednak nie powyżej pięciu“!

5) Wolne wnioski.

Zwraca się uwagę PP. Akcjonariuszy na możliwość zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, które winny być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

ZARZĄD I RADA NADZORCZA

Widzewskiej Manufaktury, Spółki Akcyjnej

W Ł O D Z I

Łódź, dn. 16 kwietnia 1936 r.

812-17 i 18.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Drukarnia Techniczna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 7 maja 1936 r. o godz. 18 w I terminie, a w razie braku quorum — o godz. 19 w II terminie, w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Czackiego 3/5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Zatwierdzenie sprawozdania i udzielenie pokwitowania Zarządowi z czynności, dokonanych w 1935 r.;
- 5) Powzięcie uchwały w sprawie straty za 1935 r.;
- 6) Określenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej;
- 7) Wybory do Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki swoje akcje lub dowody ich zdeponowania, przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem.

Ewentualne wnioski PP. Akcjonariuszów winny być zgłoszone w terminie ustawowym. 663-15-17

II OGŁOSZENIE

Dyrekcja Powszechnego Banku Związkowego w Polsce SPÓŁKA AKCYJNA

zwołuje niniejszem

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w dn. 7 maja 1936 r. o godz. 11 w lokalu Banku w Warszawie przy ul. Zgoda 11, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Dyrekcji i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Sposób użycia czystego zysku;
- 4) Wybory członków Rady w miejsce ustępujących;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni swe akcje, uprawniające do głosowania, złożyć najpóźniej do dn. 30 kwietnia 1936 r. włącznie w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce, S. A. w Warszawie, lub w jego Oddziałach. 713-16-17

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„Ropa“, Spółka Akcyjna Przemysłu Naftowego we Lwowie

zawiadamia, że w dn. 9 maja 1936 r., o godz. 12 odbędzie się w lokalu Zarządu we Lwowie, przy ul. Chrzanowskiej L. 14

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia z dn. 6 lipca 1935 r.;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za 1935 r. oraz przedłożenie bilansu i r-ku strat i zysków;
- 3) Wniosek Komisji Rewizyjnej na udzielenie władzom pokwitowania z ich działalności;
- 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku za 1935 r.;
- 5) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej po myśli § 13 statutu;
- 6) Wnioski i interpelacje.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub zaświadczenia o złożeniu akcji w depozycie najmnij na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Spółki we Lwowie, przy ul. Z. Chrzanowskiej L. 14. 837-17-18

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Nowo-Wilejskiej Fabryki Masy Drzewnej i Papieru, Spółka Akc.

odbędzie się w dn. 10 maja 1936 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu Spółki w Wilnie ul. W. Pohulanka 15 — 15 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie Zarządowi i Komisji Rewizyjnej pokwitowania z czynności, dokonanych w 1935 r.;
- 3) Podział zysku za 1935 r.;
- 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni swe akcje lub zaświadczenia złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki w Wilnie, ul. W. Pohulanka 15/15. 708-16-17

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Towarzystwo Przędzalni Czesankowych“, Spółka Akc.

podaje niniejszem do wiadomości wierzycieli powyższej Spółki Akcyjnej, że Walne Zgromadzenie akcjonariuszów z dn. 10 marca 1936 r. uchwaliło

ZMNIEJSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO SPÓŁKI

wynoszącego zł 450 000, o sumę zł 200 000, to jest do wysokości zł 250 000.

W myśl §1 Art. 441 Kodeksu Handlowego z dn. 27/VI 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 57, poz. 502) Zarząd zawiadamia o powyższym wierzycieli „Towarzystwa Przędzalni Czesankowych, Spółki Akcyjnej” w celu ewentualnego zgłoszenia sprzeciwu najdalej do dn. 1 sierpnia 1936 r. 372-12-15-17

Francuska Spółka Akcyjna

Towarzystwo Bezimiennie Kopalń Węgla „Czeladź“ Société Anonyme des Mines de Czeladź

Siedziba Towarzystwa: Paryż, ul. de la Victoire 76

PP. Akcjonariusze Towarzystwa Bezimiennego Kopalń Węgla „Czeladź” proszeni są o przybycie na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w **środe, dn. 20 maja 1936 r. o godz. 11 rano**, w siedzibie Towarzystwa w Paryżu, ul. de la Victoire 76.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie rachunków za rok operacyjny 1935;
- 4) Ustalenie dywidendy;
- 5) Wyznaczenie członków Rady Zarządzającej;
- 6) Wyznaczenie dwóch członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Upoważnienie dla członków Rady Zarządzającej do rokowań z Towarzystwem;
- 8) Oznaczenie dzienników polskich, w których mają być zamieszczone ogłoszenia, przewidziane przez Statut.

W myśl art. 28 Statutu, mają prawo udziału w Walnym Zgromadzeniu jedynie Akcjonariusze, posiadający przynajmniej dwadzieścia akcji. Właściciele mniejszej ilości akcji, niż dwadzieścia, mogą łączyć się dla osiągnięcia tej liczby i powierzyć jednemu spośród siebie swe przedstawicielstwo.

Akcje na okaziciela winny być złożone co najmniej na pięć dni przed datą Walnego Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 14 maja 1936 r. w Kasach Société Générale de Crédit Industriel et Commercial w Paryżu, przy ul. de la Victoire L. 66, w jego oddziałach paryskich i podmiejskich lub w Banku Handlowym w Warszawie.

Rada Zarządzająca
840-17

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Spółki Akcyjnej „Karbide Wielkopolski” w Bydgoszczy

zwołuje niniejszem PP. Akcjonariuszy na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI,

które odbędzie się w Bydgoszczy w dn. 9 maja 1936 r. o godz. 10 w lokalu Spółki przy ul. Gdańskiej Nr. 96 z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1935, oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków per 31/XII 1935; 2) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków per 31/XII 1935; 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za 1935 r.; 4) Powzięcie uchwały co do podziału zysku za 1935 r.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.

Akcjonariusze reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału zakładowego, mogą w ciągu tygodnia od niniejszego ogłoszenia zgłosić dodatkowe sprawy do powyższego porządku obrad, które zamieszczone będą w drugim ogłoszeniu.

Prawo uczestnictwa i głosowania mają tylko ci Akcjonariusze, których akcje z wykazem numerów złożone zostaną w kasie Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i to w godzinach urzędowych. Zamiast akcyj mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcyj i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Bydgoszcz, dn. 17 kwietnia 1936 r.

886-17

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Rolniczo-Przemysłowych „Solanium”, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 maja 1936 r. o godz. 13 w poł. odbędzie się w Tczewie, przy ul. Za Dworcem 3/4

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934/35 r. oraz uchwała o pokryciu strat; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Wybór Rady.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 3/4, swoje świadectwa tymczasowe lub świadectwa depozytowe, wydane na dowód złożenia świadectw tymczasowych u notariusza, albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu. W świadectwach depozytowych należy wymienić numery świadectw tymczasowych i stwierdzić, że świadectwa tymczasowe nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia

831

II OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej Herzfeld & Victorius w Grudziądzu

odbędzie się w środę dnia 6 maja 1936 r. o godz. 12 w południe w lokalu Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Pl. Wolności 15 z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Wybory do Rady Nadzorczej; 3) Powzięcie decyzji w sprawie przystosowania statutu Spółki do postanowień Kodeksu Handlowego; 4) Wolne wnioski bez uchwał.

Posiadacze akcyj na okaziciela, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub określone przez statut zaświadczenia (kwity depozytowe) w biurze Spółki w Grudziądzu najpóźniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Grudziądz, dn. 22 kwietnia 1936 r.

Herzfeld & Victorius Spółka Akcyjna, Zarząd

873

II OGŁOSZENIE

Rada Spółki Akcyjnej pod firmą

Polski Bank Komercyjny, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia 1936 r. o godz. 18 w lokalu Banku w Warszawie, Al. Jerozolimska 36, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Banku; 4) Uchwała o pokryciu strat przez obniżenie kapitału zakładowego o sumę zł 625 000.00 oraz podwyższenie kapitału zakładowego o sumę zł 625 000.00, t. j. do pierwotnej wysokości; 5) Zatwierdzenie kooptowanego członka Rady Nadzorczej; 6) Ustalenie liczby członków Rady, wybory do Rady i Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

Stosownie do § 28 statutu, Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje najpóźniej w dn. 23 kwietnia 1936 r. w Sekretarjacie Banku lub w „Société Financière et Commerciale” w Brukseli, 168, Rue Royale.

829

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy Bracia Jabłkowscy”

SPÓŁKA AKCYJNA

powiadamia po raz drugi PP. Akcjonariuszów, że w dn. 9 maja r. b. o godz. 18 w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Brackiej Nr. 25, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r., podziału zysków i powzięcie odnośnych uchwał; 3) Pokwitowanie władz Spółki; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu wydatków na 1936 r.; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

828

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Małopolska Fabryka Żarówek we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 17.30 odbędzie się w Warszawie w lokalu Stowarzyszenia Techników Polskich, ul. Czackiego 3/5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok gospodarczy 1935/36; 2) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków za rok gospodarczy 1935/36; 3) Powzięcie uchwał co do dalszego istnienia Spółki i wnioski; 4) Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej w okresie likwidacyjnym.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcyj mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej oraz w Rotterdamsche Bankvereening wraz z filjami w Holandji. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcyj i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

890-17-19

Zarząd Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 maja r. b. o godz. 11 rano odbędzie się w lokalu Zarządu Towarzystwa przy ul. Czackiego 6

66 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z porządkiem dziennym następującym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu za 1935 r., bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r. wraz z zatwierdzeniem wniosku Zarządu w tym przedmiocie; 3) Pokwitowanie Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności; 4) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 5) Ustalenie stałego uposażenia Rady Nadzorczej.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, właściciele zaś akcji na okaziciela, jeżeli na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli swoje akcje w biurze Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwoli Minister Skarbu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

884

W dniu 30 marca 1936 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

T. B. O. — Towarzystwa Budowy Osiedli

Spółki Akcyjnej w Gdyni

które powzięło uchwały treści następującej:

1) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdza i akceptuje odczytany protokół (poprzedniego Zgromadzenia z dnia 18 lutego 1936 r.);

2) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na podstawie wniosków Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej zgodnie z przepisami artykułu siódmego punkt g) statutu zatwierdza:

a) sprawozdanie i bilans, zestawiony na trzydziestego pierwszego grudnia tysiąc dziewięćset trzydziestego trzeciego roku, zamykający się w aktywach i pasywach sumą złotych trzy miliony dwieście czterdzieści osiem tysięcy sześćset siedemdziesiąt i dziewięćdziesiąt osiem groszy włącznie z gwarancjami, oraz rachunek strat i zysków, wykazujący stratę złotych trzydzieści sześć tysięcy osiemset trzydzieści cztery i sześćdziesiąt dziewięć groszy,

b) sprawozdanie roczne i bilans, zestawiony na trzydziestego pierwszego grudnia tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego roku, zamykający się w aktywach i pasywach sumą złotych pięć milionów pięćset trzydzieści siedem tysięcy sto siedemdziesiąt dwa i siedemdziesiąt osiem groszy włącznie z gwarancjami, oraz rachunek strat i zysków, wykazujący stratę złotych dwieście dziesięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt siedem i czterdzieści groszy,

c) wobec stwierdzenia przez Zarząd, że nadwyżki, osiągnięte w roku tysiąc dziewięćset trzydziestym piątym, wynoszą około złotych trzysta tysiące, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie upoważnia Zarząd do włączenia strat za tysiąc dziewięćset trzydziesty drugi, tysiąc dziewięćset trzydziesty trzeci i tysiąc dziewięćset trzydziesty czwarty rok do wyników finansowo-rachunkowych za tysiąc dziewięćset trzydziesty piąty rok, oraz wyprowadzenia ostatecznych wyników finansowo-rachunkowych za wszystkie okresy sprawozdawcze i to w zamknięciach rachunkowych na rachunku strat i zysków na trzydziestego pierwszego grudnia tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku.

811

Zarząd Towarzystwa Fabryk Portland - Cementu „Wysoka“

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 19 maja 1936 r. o godz. 12 w poł. w biurze zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej Nr. 7. Przedmiotem obrad będą:

1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań władz Spółki, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., jak również powzięcie uchwały o podziale zysków;
3) rokutowanie władz Spółki z czynności za 1935 r.;
4) wybory do Rady Nadzorczej Spółki;
5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, w szczególności członków Rady, delegowanych do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru;
6) Przyznanie suwencji na rzecz Laboratorium do prac nad cementem imienia Juliusza, Bolesława i Bronisława Ligierów przy Politechnice Warszawskiej oraz sprawa zmiany statutu tegoż Laboratorium;

7) Sprawa nabycia akcji firmy „Wrzosowa” Fabryka Portland-Cementu Spółka Akcyjna w likwidacji;

8) Wybór pełnomocników w myśl art. 374 Kodeksu Handlowego;

9) Zmiana § 16 Statutu Spółki: do tych czasów w brzmieniu § 16 statutu: „Wszelkie zobowiązania w imieniu Spółki, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarialne podpisywać będą dwaj członkowie Zarządu, bądź jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem. Bieżąca korespondencja, tudzież czeki podpisywane będą przez jednego członka Zarządu lub też łącznie przez dwóch prokurentów, — p r o p o n o w a n e brzmienie § 16 Statutu: „Spółkę reprezentuje dwóch członków Zarządu, lub jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem; 10) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucji kredytowych, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

899

„Wrzosowa” Fabryka Portland-Cementu, Spółka Akc.

w l i k w i d a c j i

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 20 maja 1936 r. o godz. 15 w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej Nr. 7.

Przedmiotem obrad będą:

1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatorów, bilansu otwarcia likwidacji Spółki na dz. 1 czerwca 1935 r. oraz rachunku strat i zysków za czas od 1 stycznia do 31 maja 1935 r., jak również powzięcie uchwały o pokryciu strat; 3) Zatwierdzenie dokonanych przelewów na częściowe pokrycie strat za 1935 r. pozostałości kapitałów amortyzacyjnego oraz zapasowego, a także funduszu zapomogowego i gratyfikacyjnego; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatorów, bilansu na dz. 31 grudnia 1935 r. oraz rachunku strat i zysków za czas od 1 czerwca do 31 grudnia 1935 r., jak również powzięcie uchwały o pokryciu strat; 5) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za 1935 r.; 6) Ustalenie liczby likwidatorów i ewentualne uzupełniające wybory; 7) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia tychże; 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucji kredytowych, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

898

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Zakłady Elektromechaniczne Rohn Zieliński, Spółka Akcyjna
Licencja Brown Boveri”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 17 w lokalu przy ul. Bielańskiej Nr 6 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1935;
- 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu zamknięcia oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r. Podział zysków. Pokwitowanie władz Spółki z ich działalności oraz wynagrodzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Zmiana statutu Spółki, a mianowicie:

Do tychczasowe brzmienie:

„§ 6. — Władzami Spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Zarząd, 3) Komisja Rewizyjna

§ 7. — Walne Zgromadzenie otwiera prezes Zarządu lub jego zastępca, poczem z osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, wybiera się przewodniczącego. Walne Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu siedziby Spółki.

§ 10. — Zarząd składa się z siedmiu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona, na przeciąg trzech lat administracyjnych, przyczem liczba członków może być zmieniona uchwałą Walnego Zgromadzenia, nie może być jednak niższa od trzech.

Większość członków Zarządu winna być obywatelami Państwa Polskiego. Corocznie w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ustępuje z kolei starszeństwa wyboru taka ilość członków Zarządu by czas urzędowania każdego z nich nie przekraczał trzech lat. W razie równości praw z tytułu starszeństwa o kolejności ustępowania rozstrzyga los o ile liczba członków Zarządu nie jest podzielna przez 3, w pierwszym roku ustępuje odpowiednio większa liczba członków Zarządu. Na miejsce ustępujących członków Zarządu wybierani są nowi, ustępujący mogą być wybierani ponownie.

Członkowie Zarządu wybierają corocznie z pośród siebie prezesa i 2 vice-prezesów.

§ 11. — Spółkę podpisywać będzie dwóch członków Zarządu łącznie lub jeden członek Zarządu wspólnie z prokurentem lub dwóch prokurentów łącznie. Do otrzymania należnych Spółce sum i dokumentów od wszelkich instytucji państwowych, samorządowych, poczty, banków, osób prywatnych oraz do kwitowania z odbioru upoważniony jest jeden członek Zarządu lub osoba, specjalnie do tego przez Zarząd upoważniona.

§ 12. — Walne Zgromadzenie wybiera corocznie na rok zgóry Komisję Rewizyjną, złożoną z pięciu akcjonariuszów, nienależących do Zarządu i niepiastujących żadnego urzędu w Spółce.

§ 14. — Czysty zysk, pozostały po pokryciu wszystkich wydatków i odpisów amortyzacyjnych, rozdziela się podług następujących zasad;

a) do kapitału zapasowego przelewa się przynajmniej osiem procent czystego zysku dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego.

b) następnie rozdziela się aż do 6% od kapitału akcyjnego jako dywidendę od akcyj,

c) 15% od pozostałej nadwyżki przeznaczają się na tantjeme dla Zarządu, pozostała zaś reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania, uwzględniając tworzenie specjalnych kapitałów rezerwowych.

§ 15. — We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy Rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22/III 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383).

Propozowane brzmienie:

§ 6. — Władzami Spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Rada Nadzorcza, 3) Zarząd.

§ 7. — Walne Zgromadzenie otwiera Prezes Rady Nadzorczej lub jego zastępca, poczem z osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, wybiera się przewodniczącego. Przewodniczącym może być wybrany członek Rady Nadzorczej. Walne Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu siedziby Spółki.

§ 10. — Rada Nadzorcza składa się z conajmniej pięciu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na trzy lata.

Większość członków Rady Nadzorczej winna być obywatelami Państwa Polskiego. Corocznie w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ustępuje kolejno według starszeństwa wyboru jedna trzecia członków Rady Nadzorczej. W razie równości praw z tytułu starszeństwa o kolejności ustępowania rozstrzyga los. Na miejsce ustępujących członków Rady Nadzorczej wybierani są nowi, ustępujący mogą być wybierani ponownie.

Członkowie Rady Nadzorczej wybierają corocznie z pośród siebie Prezesa i dwóch Vice-Prezesów.

§ 11. — Zarząd składa się z conajmniej dwóch członków, wybieranych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona na przeciąg jednego roku. Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybierani ponownie.

§ 12. — W imieniu Spółki podpisywać będą łącznie dwaj członkowie Zarządu lub jeden członek Zarządu z prokurentem lub dwaj prokurenci.

Zarząd winien zasięgać zezwolenia Rady Nadzorczej przed dokonaniem następujących czynności:

- a) przed udzieleniem i odwołaniem prokury,
- b) przed obciążeniem hipotecznym nieruchomości Spółki, niewytwarzając zapisu kaucyj hipotecznych,
- c) przed kupnem i sprzedażą nieruchomości.

§ 14. — Czysty zysk, pozostały po pokryciu wszystkich wydatków i odpisów amortyzacyjnych, rozdziela się podług następujących zasad:

a) do kapitału zapasowego przelewa się przynajmniej osiem procent czystego zysku, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego,

b) następnie rozdziela się aż do sześciu procent od kapitału akcyjnego, jako dywidendę od akcyj,

c) pozostała zaś reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania, uwzględniając tworzenie specjalnych kapitałów rezerwowych.

§ 15. — We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie właściwe przepisy Kodeksu Handlowego”.

6) Wybory władz Spółki;

7) Uchwalenie budżetu na 1936 r.;

8) Upoważnienie Zarządu do obciążania, wydzierżawiania, nabycia nieruchomości i do działania przytem na prawach Walnego Zgromadzenia;

9) Sprawa zamieszczania ogłoszeń Spółki w pismach.

W Walnym Zgromadzeniu mogą uczestniczyć PP. Akcjonariusze, którzy conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce swe akcje lub zaświadczenie o ich proponowaniu w formie, prawem przewidzianej.

Mirkowska Fabryka Papieru

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że w dn. 18 maja r. b. o godz. 11 rano w biurze Zarządu Spółki przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania władz Spółki za rok operacyjny 1935 i bilansu na dz. 31 grudnia 1935 r. wraz z rachunkiem zysków i strat, oraz udzielenie władzom Spółki odnośnego absolutorjum;
- 3) Zatwierdzenie podziału zysku na rok operacyjny 1935;
- 4) Zatwierdzenie następujących zmian statutu Spółki:
  - a) redakcyjna zmiana § 5;
  - b) zmiana § 7 przez skreślenie ustępu d): „Komisja Rewizyjna” oraz zmiana porządku pp. a, b i c;
  - c) Zmiana § 16 Statutu, którego treść dotychczasowa: „Wynagrodzenie członków Rady za ich prace składa się z pensji stałej, określonej przez Walne Zgromadzenie, oraz wynagrodzenia, zależnego od wyników finansowych Spółki, w wysokości, określonej w § 19 Statutu” — otrzymuje brzmienie następujące: „Wynagrodzenie członków Rady za ich prace składa się z pensji stałej, określonej przez Walne Zgromadzenie, oraz ewentualnego wynagrodzenia, zależnego od wyników finansowych Spółki”;
  - d) Całkowite skreślenie § 17 i 18;
  - e) Zmiana § 19, którego treść dotychczasowa: „Z zysku czystego, jaki pozostanie po pokryciu wszelkich wydatków, będzie odliczana na amortyzację majątku nieruchomego i ruchomego Spółki kwota podług decyzji Walnego Zgromadzenia, a następnie 8% na kapitał zapasowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie conajmniej jednej trzeciej części kapitału akcyjnego. Jeżeli pozostała potem suma zysku nie przewyższa 5% kapitału Spółki, to przeznaczają się ją w całości na dywidendę. Jeżeli zaś przewyższać będzie 5%, to z nadwyżki ponad te 5% przeznaczają się 20% na wynagrodzenie członków Rady, pozostałość zaś dzieli się według uznania Walnego Zgromadzenia.

Dywidenda, niepodniesiona w ciągu 5 lat, przechodzi na własność Spółki, z wyjątkiem wypadków, gdy przedawnienie na mocy praw obowiązujących uznane jest za przerwane.

Oprócz kapitału zapasowego, Spółka może posiadać i specjalne fundusze rezerwowe. O tworzeniu tych funduszy rezerwowych i ich zasilaniu decyduje Walne Zgromadzenie” — otrzymuje brzmienie następujące: „Z zysku czystego, jaki pozostaje po pokryciu wszelkich wydatków i strat, będzie odliczane 8% na kapitał zapasowy dopóki kapitał ten nie osiągnie conajmniej $\frac{1}{3}$ części kapitału akcyjnego. Z pozostałej sumy zysku wydziela się przedewszystkiem kwotę, określaną corocznie przez Walne Zgromadzenie, na dywidendę dla akcjonariuszów Spółki. Pozostałość zysku dzieli się według uznania Walnego Zgromadzenia.

Dywidenda, niepodniesiona w ciągu 5 lat, przechodzi na własność Spółki, z wyjątkiem wypadków, gdy przedawnienie na mocy praw obowiązujących uznane jest za przerwane.

Oprócz kapitału zapasowego, Spółka może posiadać i specjalne fundusze rezerwowe. O tworzeniu tych funduszy rezerwowych i ich zasilaniu decyduje Walne Zgromadzenie”;

1) Redakcyjna zmiana § 20;

g) Ogólna zmiana numeracji paragrafów Statutu Spółki.

5) Ustalenie ilości członków Rady Nadzorczej;

6) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej;

7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, zechcą przedstawić swoje akcje lub odnośne dowody depozytowe instytucji kredytowych krajowych lub instytucji kredytowej zagranicznej Trust Métallurgique Belge-Français, Bruxelles, 168, rue Royale, nie później niż do dn. 11 maja r. b. w biurze Zarządu Spółki.

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka zł 172 590.40; Rymesy zł 323 454.17; Pap. wartość. i udziały zł 33 518.00; Odbiorcy zł 808 553.18; Różni zł 90 754.12; Materiały i towary zł 597 771.18; Majątek stały zł 1 592 802.66; Sumy przechodnie zł 3 226.75; Odbiorcy za towar w komisie zł 17 784.69; Razem zł 3 640 461.15.

STAN BIERNY. — Kapitały zł 1 300 429.67; Fundusze zł 612 238.74; Długi zł 1 134 592.31; Dostawcy zł 157 930.14; Odbiorcy zł 23 246.79; Różni zł 304 730.80; Sumy przechodnie zł 40 402.27; Zysk zł 49 105.68; Towar w komisie zł 17 784.69; Razem zł 3 640 461.15.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

STRATY. — Odsetki zł 140 260.95; Koszty handl. i administr. zł 455 833.16; Koszty sprzedaży zł 233 445.51; Podatki i świadc. socjalne zł 283 695.51; Amortyzacja zł 107 398.62; Zysk zł 49 105.68; Razem zł 1 269 739.43.

ZYSKI. — Zysk brutto wytwórni w Ćmielowie zł 707 957.67; Zysk brutto wytwórni w Chodzieży zł 531 001.91; Zysk na różnicach kursowych zł 30 779.85; Razem zł 1 269 739.43.

Jednocześnie „Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie Spółka Akcyjna” zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że — począwszy od daty ogłoszenia — wypłaca 2% dywidendy za 1935 r. w lokalu Dyrekcji w Krakowie, ul. Basztowa 17 i w biurze w Warszawie, ul. Kredytowa 9 m. 10. Kupony niepodjęte do lat pięciu ulegają przedawnieniu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Browarów Warszawskich p. f. HABERBUS H & SCHIELE, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 16 maja 1936 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Spółki, Grzybowska 58, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie Zarządu i plan działania na 1936 r.; 4) Sprawozdanie Rady; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Zatwierdzenie bilansu, r-ku zysków i strat oraz podziału zysków za 1935 r.; 7) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 8) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady i Komisji Rewizyjnej na 1936 r.; 9) Wybory do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 10) Wnioski Zarządu; 11) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zebraniu, powinni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych ze wskazaniem numerów akcji najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki, Grzybowska 58.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Polskie Zakłady Chemiczne „NITRAT”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 maja 1936 r. o godz. 13 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr. 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie pokwitowania z czynności władzom Spółki; 2) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1936 r.; 3) Kupno, sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomego oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu; 4) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

W tutejszym rejestrze handlowym dział B pod nr. 374 29 lu-
tego 1936 wpisano firmę:

Wieler & Hardtmann, Oddział Gdynia

SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba przedsiębiorstwa oddziału: Gdynia, ul. Świętojańska
Nr. 40.

Przedmiot przedsiębiorstwa: wykonywanie wszelkiego rodzaju
czynności handlowych, w szczególności dokonanie frachtowania,
przewozu i składowania towarów.

Kapitał zakładowy wynosi: 400 000 guldenów gdańskich, po-
dzielonych na 40 akcji na okaziciela po 300 guldenów gdań-
skich oraz 388 akcji na okaziciela po 1000 guldenów gdań-
skich.

Członkami Zarządu są: Dr. Max Lesser, Eugen Seeger. O ile
ustanowiono kilku członków Zarządu, Spółkę zastępują dwaj
członkowie Zarządu łącznie lub jeden członek Zarządu łącznie
z jednym prokurentem. Rada Nadzorcza może postanowić, iż
jeden członek Zarządu uprawniony jest do samodzielnego zastęp-
stwa Spółki.

Prokury udzielono: Aleksandrowi Thiel i Beate Teschner.
Prokurent uprawniony jest do zastępowania Spółki łącznie z jed-
nym członkiem Zarządu lub łącznie z drugim prokurentem.

Umowę Spółki zawarto w dn. 7 lipca 1899 r.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 10 marca 1928 r.
ustanowiono nowy statut Spółki w miejsce dotychczas obowią-
zującego.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 25 maja 1929 r. zmie-
niono umowę Spółki w § 3 (wysokość i podział kapitału za-
kładowego) i § 17 (prawo głosu).

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 12 marca 1930 r. zmie-
niono § 3 umowy Spółki (kapitał zakładowy).

Spółka wpisana jest w rejestrze handlowym Sądu Grodz-
kiego w Gdańsku 10 R. H. B. 32 jako Sądzie Rejestrowym za-
kładu głównego przedsiębiorstwa.

Sąd Rejestrowy w Gdyni.
827-17

Zarząd firmy Biuro Budowlane F. Skąpski i S-ka Inżynierowie

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja r. b. o godz.
18 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Tropolowa 4 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania,
bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 3) Podział zy-
sku; 4) Uchwalenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i tantjem
Zarządu za 1935 r.; 5) Wybory 5 członków Rady i 3 członków
Zarządu; 6) Wolne wnioski, o ile wpłyną przed dniem
2 maja r. b.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgroma-
dzeniu, winni złożyć Zarządowi Spółki conajmniej na 7 dni
przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświada-
czenia banków.

843-17

„Petropol“ Polska Akcyjna Spółka Górnicza

Na odbytem w dn. 17 lutego 1936 r. Nadzwyczajnym Wal-
nym Zebraniu Akcjonariuszy uchwalono jednogłośnie: **prze-
niesienie siedziby Spółki z Katowic do Drohobycza, i wybrano
członkami Rady Nadzorczej PP.: Georgea Cowpera Hugh
Mattheya, przemysłowca w Londynie, D-ra Natana Sussmanna
w Warszawie, Basila Mc Kenziego, Wiedeń, D-ra Zygmunta
Teichera, Drohobycz, Stuart, Strickland Moore — Ede, Lon-
dyn i Henryego Williama Sandersa, Londyn.**

848-17

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Kraków — Kocmyrzów

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZY

Kolei Lokalnej Kraków—Kocmyrzów odbędzie się w **Jn.
23 maja 1936 r. o godz. 11** w Krakowie w biurze Towarzystwa
przy ul. Kapucyńskiej 3. I. p., na które niniejszem zapraszamy
PP. Akcjonariuszy.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie zamknięcia rachunku
i bilansu za 1935 r.;

2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;

3) Uchwalenie bilansu za 1935 r. i postanowienie co do pu-
krycia straty za 1935 r.; udzielenie absolutorjum poprzedniemu
i obecnemu Zarządowi, jakoteż poprzedniej i obecnej Radzie
Nadzorczej;

4) Oznaczenie wartości znaczka obecności i wynagrodzenia
dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej;

5) Uchwalenie likwidacji Spółki i wybór władz Spółki
w likwidacji, jakoteż ustalenie ich wynagrodzeń.

Co do uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu i wykonania
prawa głosowania, co do powzięcia uchwał nad przedmiotami;
będącymi na porządku dziennym, jakoteż umieszczenia spraw
dodatkowych na porządek dzienny, wskazuje się na postanowie-
nie Statutu Towarzystwa; akcje, z wyjątkiem akcji, będących
w posiadaniu: Przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”
i Gminy miasta Krakowa — mają być złożone najpóźniej do
dn. 10 maja 1936 r. w Powszechnym Banku Związkowym
w Polsce, Oddział w Krakowie Rynek Główny. Złożenie akcji
ma nastąpić przy załączeniu przez składającego dwóch kon-
sygnacji, podpisanych własnoręcznie wzgl. firmowo, z których
jeden egzemplarz, zawierający poświadczenie złożenia, otrzy-
muje deponent. Na podstawie tego poświadczenia otrzyma
składający kartę legitymacyjną w biurze Towarzystwa w Kra-
kowie, przy ul. Kapucyńskiej 3. I. p. Po odbytem Walnym
Zgromadzeniu akcje wydane zostaną tylko za zwrotem konsy-
gnacji.

Odnosnie do akcji, będących w posiadaniu: Przedsiębiorstwo
„Polskie Koleje Państwowe” i Gminy miasta Krakowa, wy-
starczy w miejsce złożenia akcji przedłożenie potwierdzenia
Kasy, w której akcje są przechowywane.

Kraków, dn. 23 kwietnia 1936 r.

Zarząd.
851-17-18

Zarząd firmy „Bracia Kobylańscy“, Spółka Akcyjna dla Przemysłu i Handlu Wyrobnami Stalowymi w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że Zwyczajne Walne
Zgromadzenie, zwołane na dz. 20 kwietnia r. b. nie doszło do
skutku spowodu braku wymaganej § 28 statutu Spółki obecno-
ści akcjonariuszy, reprezentujących przynajmniej trzecią część
kapitału zakładowego i że wobec tego — stosownie do § 30
statutu Spółki — Zarząd zwołuje

POWTÓRNE WALNE ZGROMADZENIE

na **dz. 11 maja 1936 r. o godz. 17** w Warszawie przy ul. Widok
19 w lokalu Spółki z następującym porządkiem dziennym tak-
im samym, jak niedoszło do skutku Zgromadzenie w pierwszym
terminie:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3)
Zatwierdzenie bilansu zamknięcia i r-ku strat i zysków za
1935 r.; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Pokwitowanie
władz Spółki; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1936 r.; 7) Podział
zysków; 8) Wolne wnioski, przyczem Zarząd zawiadamia, że
do tego punktu w przepisany terminie wpłynął wniosek na-
stępującej treści: „Upoważnić Zarząd Spółki do nabywania,
sprzedawania i obciążania nieruchomości Spółki”.

PP. Akcjonariusze korzystają z prawa głosu na Walnym Zgroma-
dzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą
akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

Zgromadzenie to uważa się — stosownie do § 30 statutu
Spółki — za prawomocne i uchwały jego za ostateczne bez
względu na liczbę reprezentowanych akcji.

867

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Drukarni Dziennika Poznańskiego, Spółki Akcyjnej w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 5 czerwca 1936 r. o godz. 4 popoł. w sali Redakcji Dziennika Poznańskiego w Poznaniu, ul. Pocztowa 9.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych;
- 4) Powzięcie uchwał co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r. i powzięcie uchwały o zużyciu wykazanego zysku;
- 5) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi, za wykonane przez nich obowiązki;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących,
- 7) Wolne wnioski.

Jednocześnie podaje się do wiadomości PP. Akcjonariuszów że sprawy, nie objęte niniejszym porządkiem obrad, mogą być stawiane w formie wniosków, które należy przesłać pod adresem Zarządu, najpóźniej do dn. 22 maja 1936 r.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni zawiadomić o tem Spółkę, przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zebrania, t. zn. do dn. 29 maja 1936 r. włącznie.

ZARZĄD DRUKARNI DZIENNIKA POZNAŃSKIEGO S. A.
W POZNANIU

(—) Hilary Gottowt.

889-17

Bank Polska Kasa Opieki, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji: zł 586 710 83. Waluty zagraniczne: zł 333 272.44; Papiery wartościowe zł 39 728 520.34; Udziały w przedsiębiorstwach: zł 499 000 00. Banki krajowe: zł 368 921.97; Banki zagraniczne: zł 2 306 551.06; Weksle zdyskontowane zł 2 113 341.14; Rachunki bieżące zł 122 940.94; Pożyczki pod zastaw pap. wart. zł 59 693.86; Nieruchomości zł 466 752.87; Koszty administracyjne zł 313 666.97; Oddziały zł 33 832 168.02; Różne rachunki zł 153 159.05; Suma stanu czynnego zł 80 884 699.49.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 2 500 000 00; Fundusze zapasowe i rezerwowe zł 1 002 505.01; Rezerwy podatkowe zł 252 416.36; Specjalny rachunek przejściowych różnic kursowych zł 205 945.55; Wkłady zł 35 100 191.61; Rachunki bieżące zł 3 780 542.03; Banki krajowe zł 396 877.62; Banki zagraniczne zł 2 436 087.75; Procenty, prowizje i inne zł 439 987.94; Oddziały zł 33 884 923.71; Różne rachunki zł 885 221.91; Suma stanu biernego zł 80 884 699.49.

Inkaso, depozyty, gwarancje zł 163 403.73.

893

Pierwsze Polskie Zakłady Linoleum, Spółka Akcyjna

(w organizacji)

Bilans za rok obrachunkowy 1935.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty fabryczne zł 241 752.70; Bocznica kolejowa zł 30 254.76; II. Majątek płynny: Rachunek organizacji zł 81 783.71; Dłużnicy zł 2 647 200.00; **Razem zł 3 000 991.17.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 000 000.00; II. Zobowiązania: Wierzyciele zł 991.17; **Razem zł 3 000 991.17.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. —

MA. —

Ze względu na to, że Spółka znajduje się jeszcze w stadium organizacji i żadnych obrotów towarowych za czas sprawozdawczy nie było, rachunek strat i zysków nie wykazuje żadnych pozycji.

877-17

Przemysłu Korkowego Wicander i S-ka, Warszawa

Marszałka Focha 9

Bilans za rok obrachunkowy 1935.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Budynek mieszkalny zł 266 779.85; Inwentarz martwy zł 144 015.62; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 12 783.28; Papiery procentowe zł 1 268.00; Odbiorcy zł 86 592.59; Weksle zł 287.62; Towary zł 24 858.60; Straty z lat ubiegłych zł 108 769.45; Straty w 1935 r. zł 13 686.33; **Razem zł 659 041.34.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 350 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 147 435.25, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 720.50; III. Zobowiązania: Dostawcy zł 159 885.59; **Razem zł 659 041.34.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 159 885.59.

Rachunek strat i zysków.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 19 323.52; Koszty kredytów zł 6 523.99; Podatki państwowe i komunalne oraz świadczenia zł 3 312.83; Odpisy amortyzacyjne zł 1 720.50; Eksploatacja nieruchomości zł 754.38; Opał i światło zł 1 106.89; **Razem zł 32 742.61.**

MA. — Procenty banków i rachunków bieżących zł 1 359.94; Zysk na towarach zł 17 696.34; Strata w 1935 r. zł 13 686.33; **Razem zł 32 742.61.**

879-17

W rejestrze handlowym dział B Sądu Grodzkiego w Wejherowie pod Nr. 43 przy firmie:

ZAGÓRSKA FABRYKA KRZESEŁ I TARTAKI,
SPÓŁKA AKCYJNA

w dn. 24 lutego 1936 r. dopisano:

Wpis przeniesiono z urzędu do rejestru handlowego Sądu Okręgowego w Gdyni dział B nr. 369.

Następnie przy tymże numerze dopisano:

Firma obecnie brzmi: „Pomorska Fabryka Wyrobów Drzewnych Spółka Akcyjna”.

Siedziba przedsiębiorstwa: Zagórze-Pomorskie pow. morski. Zarząd składa się z jednego zarządcy lub więcej członków. Członkami Zarządu są: Adolf Jahnz i Jan Mack. Jeżeli Zarząd jest jednoosobowy — Spółkę zastępuje członek Zarządu lub dwaj prokurenci łącznie. Jeżeli Zarząd jest wieloosobowy — Spółkę zastępują dwaj członkowie Zarządu łącznie lub jeden członek Zarządu łącznie z jednym prokurentem lub dwaj prokurenci łącznie.

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 6 sierpnia 1935 r. zmieniono dotychczasowe brzmienie firmy.

Sąd Rejestrowy w Gdyni.

894

I OGŁOSZENIE

Zarząd Przędzalni Wełny Czesankowej Markus Kohn, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Łąkowej Nr. 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 3) Podział zysku, osiągniętego w 1935 r.;
- 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 6) Uzupelnienie uchwał Walnych Zgromadzeń Spółki z dn. 5 czerwca 1910 r., 10 maja 1930 r. oraz 9 maja 1931 r., dotyczących wypłacania emerytur wdowom po Założycielach Spółki.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem tegoż Zgromadzenia posiadane przez nich akcje Zarządowi Spółki.

Zamiast akcyj mogą być złożone zaświadczenia na dowód złożenia akcyj u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

888

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Budowlanego dawniej Jan Lewiński, Lwów

Rachunek bilansu z dn. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 55 453.60; 2) Budynki: a) fabryczne zł 94 422.08, b) mieszkalne zł 1 214.81; 3) Urządzenia techniczne zł 32 179.70; 4) Inwentarz biurowy zł 918.95; Razem zł 184 189.14; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasie zł 1 493.59; 6) Gotówka w bankach: a) na rk bieżącym zł 63 979.31, b) lokaty zł 4 695.41; 7) Papiery procentowe zł 4 754.00; 8) Rymesy zł 10 334.95; 9) Akcje i udziały zł 11 965.16; 10) Materjały: a) surowce zł 2 092.88, b) pomoc. i pędne zł 862.45; 11) Półfabrykaty zł 2 283.60; 12) Gotowe wyroby zł 8 231.84; 13) Dłużnicy zł 113 070.13; 14) Wygrane premje zł 1 000.00; 15) Wątpliwe należności zł 1 469.16; 16) Spec. rk. przechodni różnic kurs. zł 64 235.77. **Suma zł 474 657.39.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 100 000.00; 2) Kapitał zapasowy saldo z 1934 r. zł 55 000.00; 3) Kapitały rezerwowe: a) rezerwa specjalna zł 1 100.00, b) ekwiwalent sprzedanych gruntów zł 240 463.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1934 r. zł 26 535.31, b) dopisano w 1935 r. zł 6 030.93; III. Kapitał obligacyjny: 5) Rezerwa podatkowa zł 3 728.60; IV. Zobowiązania: 6) Niezapłacone podatki zł 10 942.45; 7) Wierzyciele różni zł 599.29; 8) Dywidenda za 1932 r. zł 15.00; 9) Dywidenda za 1933 r. zł 9.00; 10) Dywidenda za 1934 r. zł 310.00; 11) Reszta zysku z 1934 r. zł 12 548.36; 12) Zysk w 1935 r. zł 17 375.45; **Suma zł 474 657.39.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Administracja: a) ogólna zł 16 941.01, b) koszty fabrykacji zł 1 468.82; 2) Podatki: a) państwowe zł 4 296.32, b) komunalne zł 475.19; 3) Amortyzacja zł 6 030.93; 4) Zysk: a) reszta z 1934 r. zł 12 548.36, b) zysk w 1935 r. zł 17 375.45; **Suma zł 59 136.08.**

ZYSKI. — 1) Odsetki zł 8 264.37; 2) Najem: a) lokali zł 24 097.16, b) maszyn zł 4 105.23; 3) Budynki zł 3 724.12; 4) Urządzenia techniczne zł 2 856.16; 5) Inwentarz biurowy zł 121.85; 6) Fabrykaty zł 759.43; 7) Różnice kursowe zł 1 659.40; 8) Wygrane premje zł 1 000.00; 9) Zysk z 1934 r. zł 12 548.36; **Suma zł 59 136.08.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków został przez XIV Zwyczajne Walne Zgromadzenie, odbyte w dn. 16 kwietnia 1936 r., zatwierdzony.

Zarząd:

(—) Inż. Paweł Durbak wr.

(—) ppa. Inż. Roman Kołtuniuk wr.
855

Towarzystwo Browarów i Fabryki Drożdży Spirytusowych „Bergszlos“, Spółka Akcyjna w Równem

Bilans z dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 96 104.90; Budynki zł 732 004.42; Urządzenie techniczne zł 950 949.34; Inwentarz zł 227 721.54; Gotówka i banki zł 33 816.51; Papiery procentowe zł 10 338.00; Weksle zł 36 489.42; Udziały zł 12 555.00; Materjały i towary zł 95 671.93; Dłużnicy zł 417 901.00; **Razem zł 2 613 552.06.**

Sumy pozabilansowe: Depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i żyra zł 411 786.76; Różni za gwarancje zł 225 000.00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 100 000.00; Kapitał zapasowy zł 61 869.17; Kapitał amortyzacyjny zł 1 254 223.40; Zobowiązania zł 183 478.43; Sumy przechodnie zł 6 454.68; Pozostałość zysku z lat ubiegłych zł 342.88; Zysk z 1935 r. zł 7 183.50; **Razem zł 2 613 552.06.**

Sumy pozabilansowe: Różni za uzyskane depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i żyra zł 411 786.76; Zabezpieczenia gwarancyjne zł 225 000.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 209 307.22; Wydatki handlowe zł 248 257.68; Administracja zł 91 520.00; Akcyza zł 476 045.64; Straty zł 21 827.95; Amortyzacja zł 87 606.76; Zysk zł 7 183.50; **Razem zł 1 144 748.75.**

MA. — Dochody z fabrykacji zł 1 142 261.73; Dochody inne zł 2 487.02; **Razem zł 1 144 748.75.**
815-17

Bank Handlowo-Przemysłowy, Spółka Akcyjna

WE WŁOCŁAWKU

Bilans po dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji Banku zł 3 016.84; Waluty zagraniczne zł 9.61; Papiery wartościowe własne zł 4 384.82; Banki krajowe zł 20.00; Weksle zdyskontowane zł 32 180.99; Weksle protestowane zł 25 076.25; Rachunki bież. zabezp. zł 367 344.70; Różne rachunki zł 8 656.67; Nieruchomość zł 180 010.50; Ruchomości zł 9 815.15; Strata pozost. za 1934 r. zł 7 067.24 i strata za 1935 r. zł 9 761.50; **Razem zł 16 828.74; Razem zł 647 344.26.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Wkłady zł 20 426.77; Rachunki bieżące zł 13 541.19; Zobowiązania inkasowe zł 996.25; Redyskonta weksli zł 26 547.84; Banki krajowe zł 57.58; Wierzyciele hipoteczni zł 69 850.00; Różne rachunki zł 15 924.63; **Razem zł 647 344.26.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

Procenty i prowizje wypłacone zł 4 308.41; Koszty handlowe zł 15 989.09; Podatki zł 1 343.00; Odpisy zł 4 747.38; **Razem zł 26 388.74.**

Procenty i prowizje pobrane zł 11 078.99; Dochód z nieruchomości zł 5 348.04; Odzyskane straty zł 200.21; Strata zł 9 761.50; **Razem zł 26 388.74.**

866

Polski Bank Komercyjny, Spółka Akc., Warszawa

Al. Jerozolimska 36

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O. zł 73 392.67; Waluty zagraniczne zł 2 556.45; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 11 971.95, b) akcje zł 35 546.20; Banki krajowe zł 1 472.78; Banki zagraniczne zł 13 288.74; Weksle zdyskontowane zł 1 620 469.82; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 944 511.11, b) niezabezpieczone zł 768 062.32; Różne rachunki zł 533 003.00; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 49 560.63; Gwarancje zł 874 354.66; Inkaso zł 217 488.02; **Razem zł 5 145 678.35.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000.00, b) zapasowy zł 1 727.67; Wkłady: a) terminowe zł 368 576.00, b) a vista zł 168 641.53; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 64 075.34; Zobowiązania inkasowe zł 100.00; Redyskonta weksli zł 913 299.47; Banki zagraniczne zł 426.60; Sumy przechodnie zł 12 521.48; Procenty, prowizje zł 24 467.58; Gwarancje zł 874 354.66; Inkaso zł 217 488.02; **Razem zł 5 145 678.35.**
852-17

Warszawskie Zakłady Przemysłowe Wyrobu Drożdży Prasowanych Słodu i Spirytusu, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 148 759.18; Papiery procentowe zł 65 581.75; Zaliczenia zł 15 807.25; Udziały zł 19 100.00; Nieruchomości zł 1 329 544.50; Maszyny i urządzenia zł 951 644.03; Ruchomości zł 5 921.15; Surowce i półfabrykaty zł 87 847.12; Banderole zł 15 042.38; Dłużnicy zł 101 388.30; Sumy przechodnie zł. 8 378.38; **Razem zł 2 749 014.09.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 716 000.00. Kapitał zasobowy zł 22 921.27; Kapitał amortyzacyjny zł 961 455.35; Wierzyciele zł 43 385.37; Świadczenia socjalne zł 1 077.93; Zysk za 1935 r. zł 4 174.17; **Razem zł 2 749 014.09.**

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

WINIEN. — Banderole zł 1 022 485.00; Koszty administracji ogólnej zł 172 566.12; Koszty fabrykacji zł 414 693.73; Koszty sprzedaży zł 149 929.87; Koszty handlowe zł 89 875.72; Odpisy na amortyzację zł 129 956.90; Straty na maszynach zł 22 730.12; Świadczenia socjalne zł 20 860.94; Podatki państwowe i komunalne zł 99 907.25; Procenty od kredytów zł 1 693.80; Zysk zł 4 174.17; **Razem zł 2 128 873.74.**

MA. — Ze sprzedaży produkcji zł 2 110 645.37; Odsetki zł 1 964.11; Różne zł 16 264.26; **Razem zł 2 128 873.74.**
830-17

Fabryka Wyrobów Włókienniczych Hirsberg i Birnbaum

w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 55 040.00; Budynki zł 488 219.56; Maszyny zł 2 290 578.71; Urządzenia biura i składu zł 46 072.63; Konie i wozy zł 1.00; Razem majątek stały zł 2 879 911.90; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 8 695.00; Banki — rachunki bieżące zł 35 283.86; Papiery procentowe zł 71 770.20; Weksle w portfelu zł 133 789.75; Materjały: Towary, przedza, chemikalja zł 1 102 492.41; Dłużnicy: Odbiorcy zł 294 628.50; Różni zł 119 325.91; Watpliwi zł 55.00; Razem zł 2 276 037.67; Kapitał amortyzacyjny: Stan z dn. 1.I 1935 r. zł 1 824 672.88, przybyło w 1935 r. zł 19 029.06; Razem zł 1 843 701.94; Zobowiązania: Dostawcy zł 464 823.81; Odbiorcy zł 14 725.59; Różni zł 13 335.87; Razem zł 492 885.27; Sumy Przechodnie zł 3 718.50; Razem majątek płynny zł 1 775 935.13; **Ogółem aktywa zł 4 655 847.03.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 72 000.00; Kapitały rezerwowe: Rezerwa waloryzacyjna zł 119 190.00; Kapitał rezerwowy zł 57 004.25; Rezerwa na podatki zł 27 843.42; Razem zł 2 276 037.67; Kapitał amortyzacyjny: Stan z dn. 1.I 1935 r. zł 1 824 672.88, przybyło w 1935 r. zł 19 029.06; Razem zł 1 843 701.94; Zobowiązania: Dostawcy zł 464 823.81; Odbiorcy zł 14 725.59; Różni zł 13 335.87; Razem zł 492 885.27; Sumy Przechodnie zł 3 718.50; Zysk na 1935 r. zł 35 616.45; **Ogółem pasywa zł 4 655 847.03.**

Sumy pozabilansowe. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 277 625.50; Obligo weksli klientowskich zł 478 897.51.

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji: Przędza zł 1 224 465.37; Materjały pomocnicze i chemikalja zł 1 099.20; Wykończenie i farbowanie zł 284 903.71; Robocizna zł 390 155.01; Wydatki fabryki zł 87 753.93; Ubezpieczenie od ognia i kradzieży zł 13 876.61; Razem zł 2 002 253.83; Koszty administracji ogólnej: Koszty handlowe zł 55 380.06; Pensje zł 178 645.61; Razem zł 234 025.06; Koszty sprzedaży: Prowizje zł 98 984.62; Procenty zł 12 091.47; Podatki państwowe i komunalne zł 87 947.05; Świadczenia społeczne — dopłaty zł 37 316.06; Straty na dłużnikach zł 10 622.51; Straty na papierach procentowych zł 1 265.75; Różnice kursowe zł 3 822.03; Odpisy amortyzacyjne zł 27 029.06; Razem zł 279 078.55; Nadwyżka dochodu nad rozchodem zł 35 616.45; **Ogółem zł 2 550 973.89.**

MA. — Pozostałość z 1934 r. zł. 415.74; Uzyskano za fabrykaty własne zł 2 461 927.77; Uzyskano z tkalni zł 73 388.16; Zysk na papierach procentowych zł 10 748.34; Dywidenda akcyj Banku Polskiego zł 1 800.00; Kupony papierów procentowych zł 637.03; Zwrot kosztów przewozu zł 665.54; Uzyskano za 2 cewiarki zł 237.50; Zwrot sum. spisanych na straty, zł 1 153.81; **Ogółem zł 2 550 973.89.**

I OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Wyrobów Sukiennych Ch. Rubin, Sp. Akc.

w Tomaszowie-Maz.

zawiadamia, że we wtorek dn. 19 maja 1936 r. o godz. 5 popoł. w lokalu Zarządu Spółki przy ul. Krzyżowej Nr. 22 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie z działalności Spółki za 1935 r. oraz Rady Nadzorczej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za czas od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1935 r.; 4) Powzięcie uchwały o rozdzieleniu zysków; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Uchwalenie budżetu na 1936 r.; 7) Wybór Zarządu; 8) Wybór Rady Nadzorczej; 9) Wolne wnioski.

842-17-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein“

Spółka Akcyjna w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że — stosownie do par. 31, 32 i 33 Statutu Spółki — zwołuje na dz. 19 maja 1936 r. na godz. 4.30 po poł.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego Nr. 3.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły, oraz wniosków Komisji Rewizyjnej; 3) Powzięcie uchwały co do zysków i strat; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 5) Sprawa budżetu i planu działania na 1936 r.; 6) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej (dwóch na miejsce ustępujących według starszeństwa wyboru i jednego na miejsce członka, kooptowanego przez Radę Nadzorczą); 7) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 8) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 9) Upoważnienie Zarządu do hipotecznego obciążania nieruchomości Spółki (zarówno w postaci pożyczek jak i kaucyj), nabycia nieruchomości dla Spółki oraz zbywania należących do Spółki placów i domów; 10) Wnioski akcjonariuszów, o ile zostaną zgłoszone we właściwym trybie i terminie.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są — w myśl § 38 Statutu Spółki i art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej, z wymienieniem w zaświadczeniu liczby akcji i stwierdzeniem, że nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący conajmniej jedną dwudziestą część kapitału zakładowego, życzący sobie umieszczenia dodatkowych spraw w porządku obrad, powinni zgłosić Zarządowi Spółki swoje wnioski na piśmie najpóźniej na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Stosownie do § 39 Statutu Spółki, Walne Zgromadzenie dojdzie do skutku we wskazanym wyżej terminie, o ile wezmą w niem udział osobiście, lub przez pełnomocników, akcjonariusze, reprezentujący razem przynajmniej 1/5 część kapitału zakładowego.

860-17

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „Radomska Przędzalnia Lnu“, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Radomiu przy ul. Marywilskiej 12

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za 1935 r.; 3) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć — w myśl art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych — w biurze Zarządu nie później jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenia notariusza albo instytucji kredytowych krajowych, stwierdzające, że akcje zostały złożone do przechowania i nie będą wydane właścicielowi przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

844-17-19

Bank Amerykański w Polsce, Spółka Akcyjna

Bilans surowy na dzień 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, Bank Polski. P. K. O. i banki państwowe zł 648 482.96; Waluty zagraniczne zł 83 449.08; Papiery wartościowe własne: papiery państwowe zł 293 728.60; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 100 00; Banki krajowe zł 69 257.30; Banki zagraniczne zł 374 341.86; Weksle zdyskontowane zł 1 341 286.13; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 3 930 178.53, b) niezabezpieczone zł 1 756 220.04; Pożyczki terminowe zł 7 414 772.56; Nieruchomości zł 1 534 225.17; Różne rachunki zł 499 842.40; Koszty handlowe i administracja nieruchomości zł 184 832.21; **Razem zł 18 130 716.84**

Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 115 690.25; Inkaso zł 1 214 589.98
Suma bilansowa zł 19 460 997.07.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 5 000 000.00, b) zapasowy zł 3 395.45; Wkłady: a) terminowe zł 9 962 794.33, b) a vista zł 1 652 129.05; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 574 275.37; Zobowiązania inkasowe zł 2 898.68; Redyskonto weksli zł 19 721.00; Banki krajowe zł 142 848.00; Banki zagraniczne zł 32 184.50; Wierzyciele hipoteczni zł 219 000.00; Różne rachunki zł 300 111.86; Procenty, prowizje i różne zyski zł 221 358.60; **Razem zł 18 130 716.84.**

Gwarancje zł 115 690.25; Różni za inkaso zł 1 214 589.98
Suma bilansowa zł 19 460 997.07. 834-17

Bank für Handel und Gewerbe Poznań

Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu, Spółka Akcyjna

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 712 681.68; Waluty zagraniczne zł 16 417.20; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 125 165.46, b) papiery hipoteczne zł 71 352.69, c) akcje zł 145 245.10, **Razem zł 341 763.25**; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 503 500.00; Banki krajowe zł 160 608.42; Banki zagraniczne zł 189 065.62; Weksle zdyskontowane zł 1 420 356.90; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 7 078 743.61, b) niezabezpieczone zł 548 000.95; **Razem zł 7 626 744.56**; Pożyczki terminowe zł 664 485.83; Należności z tyt. układów kowersyjnych zł 100 572.08; Nieruchomości zł 40 414.00; Różne rachunki zł 255 050.15; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 126 418.52; Oddziały zł 1 583 116.18; **Suma bilansowa zł 13 741 194.39.**

Akcepty Banku Akceptacyjnego zł 20 500.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 000 000.00, b) zapasowy zł 317 823.45, **Razem zł 2 317 823.45**; Wkłady: a) terminowe zł 4 233 905.68, b) a vista zł 2 270 114.46, **Razem zł 6 504 020.14**; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 2 217 793.10; Zobowiązania inkasowe zł 2 126.39; Redyskonto weksli zł 101 424.55; Dyskonto akcentów Banku Akceptacyjnego zł 20 500.00; Banki krajowe zł 308 078.25; Banki zagraniczne zł 291 250.20; Różne rachunki zł 172 073.85; Procenty, prowizje i różne zyski zł 260 300.86; Oddziały zł 1 545 803.60; **Suma bilansowa zł 13 741 194.39.**

Bank akceptacyjny zł 20 500.00; Gwarancje zł 377 930.50; Inkaso zł 1 418 761.93. 835-17

R. H. B. II. 217.

Dn. 20 marca 1936 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy w sprawie firmy:

„Huta Szkła Helena”, Spółka Akcyjna

na podstawie zgłoszenia firmy z dn. 18 marca 1936 r. postanawia wpisać do rejestru handlowego:

Nr. kolejny wpisu: 104/4.

Wykreśla się wpis członka Zarządu Emila Brocha. Członkiem Zarządu ustanowiony został Zygmunt Katz.

20 marca 1936 r.

839-17

Spółka Akcyjna Eksploatacji Soli Potasowych

Bilans

za czas od dn. 1 listopada 1934 r do 31 października 1935 r.

I. Majątek stały: 1) Grunty zł 455 358.05; 2) Budynek przemysłowy zł 5 255 320.46; 3) Budynek mieszkalny zł 821 447.28; 4) Urządzenia przemysłowe zł 17 063 916.40; 5) Ruchomości zł 1 179 476.28; 6) Nadania zł 4 100 360.48; 7) Inwestycje w toku zł 187 643.58; **Razem majątek stały zł 29 063 522.53**; II. Majątek płynny: 1) Zapasy gotówki i efektów zł 1 890 242.37; 2) Zapasy produkcji zł 1 528 581.60; 3) Zapasy materiałów pomocniczych zł 1 030 692.48; 4) Dłużnicy zł 1 684 575.33; **Razem majątek płynny zł 6 134 091.78**; III. Inne aktywa: 1) Koszty organizacyjne zł 340 914.19; 2) Nerozdzielone straty z lat ubiegłych zł 3 194 957.26; 3) Strata za rok sprawozdawczy 1934/35 zł 197 058.10; **Razem inne aktywa zł 3 732 939.55**; **Razem suma bilansowa zł 38 930 553.86.**

Sumy pozabilansowe zł 3 577 234.08.

I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 20 000 000.00; 2) Fundusz odnowienia zł 727 326.59; 3) Fundusz amortyzacyjny zł 7 259 380.00; **Razem kapitały własne zł 27 986 706.59**; II. Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 2 745 250.37; 2) Pożyczki zł 8 198 596.90; **Razem zobowiązania zł 10 943 847.27**; **Razem suma bilansowa zł 38 930 553.86.**

Sumy pozabilansowe zł 3 577 234.08.

Rachunek strat i zysków

I. Koszty: 1) Koszty produkcji sprzedażnej zł 7 115 300.61; 2) Koszty handlowe zł 6 616 296.33; 3) Koszty finansowe zł 522 055.00; 4) Koszty ogólne zł 861 096.76; 5) Koszty badań naukowych zł 112 728.21; 6) Nadzwyczajne straty zł 222 956.49; **Razem koszty zł 15 450 433.40.**

II. Dochody: 1) Dochody ze sprzedaży brutto zł 16 350 923.59; 2) Dochody finansowe zł 439 906.79; 3) Dochody inne zł 7 259.30; 4) Nadzwyczajne zwroty zł 144 576.30; **Razem Dochody zł 16 942 665.98**; Zysk brutto zł 1 492 232.58.

III. Amortyzacja i odpisy zł 1 689 300.68; Strata za rok 1934/35 zł 197 068.10. 826-17

R. H. B. II 237.

POSTANOWIENIE

z dnia 19 marca 1936 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy, w sprawie firmy:

Dr. A. Wander, Spółka Akcyjna w Krakowie

na podstawie zgłoszenia firmy z dn. 16 marca 1936 r. postanawia wpisać do rejestru handlowego.

Nr. kolejny wpisu: 120/12.

Oddział w Warszawie przeniesiono na ul. Królewską 31.

Obniżono kapitał akcyjny o kwotę zł 1 488 000, równocześnie podwyższono kapitał akcyjny o tę samą kwotę zł 1 488 000. Kapitał akcyjny wynosi nadal zł 2 000 000.

Wybrano ósmym członkiem Zarządu Prof. U. J. Adama Krzyżanowskiego.

Data wpisu 20 marca 1936 r.

Zarządzić wpisanie w rejestrze handlowym Sądu Okręgowego w Warszawie oddziału firmy w Warszawie. 838-17

Bank Towarzystw Spółdzielczych, Spółka Akcyjna

Bilans surowy dn. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gospodarstwa Krajowego oraz bony bezprocentowe Funduszu Inwestycyjnego zł 720 702.89; Waluty zagraniczne zł 36 605 78; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 305 114.44, b) papiery hipoteczne zł 226 891.50, c) akcje zł 212 906.81, Razem zł 744 912.75; Banki krajowe zł 209 136.84; Banki zagraniczne zł 87 083.70; Weksle zdyskontowane zł 4 231 628.67; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 114 372.04, b) niezabezpieczone zł 13 283.85, Razem zł 2 127 655.89; Pożyczki terminowe zł 136 999.20; Należności z tytułu układów konwersyjnych, zaopatrzonych w akcept Banku Akceptacyjnego zł 1 749 726.93; Nieruchomości zł 4 783 186.19; Różne rachunki zł 2 214 535.41; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 169 631.26; Oddziały zł 366 142.22; **Ogółem zł 17 577 947.73.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 3 000 000.00; b) zapasowy zł 526 495.53, c) inne rezerwy zł 888 746.95, d) fundusz amortyzacyjny zł 592 283.81, Razem zł 5 007 526.29; Wkłady: a) terminowe zł 3 130 584.72, b) a vista zł 7 381 423.83, Razem 10 512 008.55; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 232 442.06; Zobowiązania inkasowe zł 218.40; Redyskonto weksli zł 629 103.50; Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł 156 602.00; Banki krajowe zł 338 047.72; Banki zagraniczne zł 4 836.08; Wierzyciele hipoteczni zł 47 197.94; Różne rachunki zł 15 481.76; Procenty, prowizje, różne zyski zł 261 756.04; Oddziały zł 372 727.39; **Ogółem zł 17 577 947.73.**

Gwarancje zł 212 923.99.
Inkaso zł 468 262.87.

871

Łódzki Bank Depozytowy, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans surowy na dz. 1 kwietnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., B. G. K. i Państw. Banku Rolnym zł 1 416 119.68; Waluty zagraniczne (banknoty i monety) zł 396 940.53; Papiery wartościowe własne: a) papiery państwowe zł 258 397.40, b) listy zastawne zł 234 429.63, c) akcje zł 75 077.00; Razem 567.904.03; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 214 940.00; Papiery wartościowe ustaw. kapitału zapas. zł 630 317.77; Banki krajowe zł 650 722.11; Banki zagraniczne zł 1 058 153.27; weksle zdyskontowane zł 16 487 364.86; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 2 472 355.47, b) niezabezpieczone zł 2 580 466.71; Razem zł 5 052 822.18; Nieruchomości zł 221 007.52; Koszty handlowe zł 350 098.24; Różne rachunki zł 260 998.31; Oddziały zł 1 557 871.98; Należności z tyt. tranz. dew. na termin na termin zł 3 820 994.35; **Ogółem zł 32 701 171.97.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 520 000.00, b) zapasowy zł 1 260 000.00, c) fundusz amortyzacyjny zł 50 993.40, Razem zł 3 830 993.40; Wkłady: a) terminowe zł 2 453 992.25, b) a vista zł 7 697 686.65, Razem zł 10 151 678 90; R-ki bieżące (saldo kredytowe) zł 4 903 992.20; Zobowiązania inkasowe zł 90 759.82; Redyskonto weksli (w kraju) zł 3 288 421.83; Banki krajowe zł 804 528.72; Banki zagraniczne zł 1 862 150.34; Różne rachunki zł 379 985.11; Procenty, prowizje i różne zyski zł 748 234.32; Oddziały zł 2 113 444.55; Zyski z lat ubiegłych zł 705 988.43; Zobow. z tyt. tranz. dew. na termin zł. 3 820 994.35; **Ogółem zł 32 701 171.97.**

Gwarancje — zł 2 822 147.99.

Inkaso — zł 2 371 787.19.

874-17

Towarzystwo WYROBÓW DZIANYCH „R. Lipszyc“

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 57 000.00, Budynki: fabryczne zł 247 168 35, mieszkalne zł 170 944.50, Urząd. techn., maszyny i utens. zł 263 829.64, Inwentarz biur. zł 34 646.67; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 461.29, Papiery proc. zł 1 056.00, Weksle zł 8 241.63, Udziały zł 1 200.10, Materj. sur. zł 30 371.85; Gotowe wyroby zł 40 323.31; Dłużnicy: odbiorcy zł 59 215.14, różni zł 25 805.98; Sumy przech. zł 1 128.50; Straty do 1931 r. zł 370 730.99, mniej zysk. za 1935 r. zł 1 048.23, Ogółem zł 269 682.76; **Razem zł 1 319 975.72.**

PASYWA. — Kapit. zakł. zł 510 000.00; Kapit. amort.: saldo z r. ub. zł 162 381.85, dopis. w 1935 r. zł 22 465.98; Zobowiązania: dost. zł 18 196.22, odbiorcy zł 237.50, akcepty zł 41 034.87, banki zł 19 567.00; różni zł 57 676.80; Wierzycieln. hipot. zł 338 643.50; Specj. r-k. przejsc. różnic kurs. zł 148 872.00; **Razem zł 1 319 075 72.**

Kwota zobow. zaogr. zł 35 086.48.

Rk zysków i strat

WINIEN. — Koszty admin. ogóln. zł 39 239.03; Koszty fabr. zł 75 498.53; Koszty kredytów zł 9 811.32; Pod. państw. i komun. zł 15 647.45; Różnice kurs. zł 325.76; Amortyz. zł 22 465.98; Straty na dłużn. i inne zł 1 698.87; Zysk za 1935 r. zł 1 048.23; **Razem zł 165 735 17.**

MA. — Nadwyżka na tow. zł 153 700.22; Różne wpływy zł 12 034.95; **Razem zł 165 735.17.**

856

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Polski Lloyd

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w piątek dn. 1 maja 1936 r. o godz. 12 w lokalu przy ul. Marszałkowskiej 97 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu rachunku strat i zysków oraz udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Wybór władz Spółki; 5) Wolne wnioski.

Akcje mogą być złożone w banku „Crédit Suisse“ w Zürichu i w „The National City Bank of New York“. Oddział w Londynie.

W razie niedojścia Zgromadzenia w tym terminie do skutku odbędzie się ono w dn. 18 maja 1936 r. o godz. 12 z tym samym porządkiem dziennym.

858

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy“ Spółka Akcyjna

powiadamia po raz drugi PP. Akcjonariuszów, że w dn. 9 maja r. b., o godz. 17 w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Brackiej Nr. 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r., podziału zysków i powzięcie odnośnych uchwał; 3) Pokwitowanie władz Spółki; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu wydatków na 1936 r.; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

833

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka w kasie zł 38 941.37; Gotówka w P. K. O. zł 66 500.49; Efekta zł 13 073.70; Kaucje odbiorców zł 2 500.00; Rymesy odbiorców zł 3 926.29; Ruchomości zł 337.50; Dłużnicy per saldo zł 166 879.18; Koszty założenia działu mydła zł 4 360.38; Rachunek sum przechodnich zł 38.33; Zapasy towarów zł 14 458.08; **Razem zł 311 015.82.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 105 000.00; Zwyczajny fundusz rezerw. zł 14 078.99; Nadzwyczajny fundusz rezerw. na straty zł 22 187.11; Rezerwa na nieściągalne pretensje zł 395.90; Niepodjęta dywidenda zł 594.00; Wierzyciele per saldo zł 166 403.44; Nadwyżka zł 2 356.38; **Razem zł 311 015.82.**

Sumy pozabilansowe: Weksle kaucyjne zł 280 000.00; Różni za gwarancje zł 280 000.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY. — Koszty administracji zł 51 810.00; Koszty handlowe zł 13 483.49; Opłaty społeczne zł 4 403.38; Koszty najmu lokalu zł 3 628.32; Koszty składu komisowego zapalek zł 2 981.89; Podatki zł 26 325.96; Dział sprzedaży mydła; Koszty administr. zł 2 360.00; Opłaty społeczne zł 99.52; Koszty założenia zł 4 360.38; Koszty handlowe zł 8 233.46; Koszty przewozu i dostawy mydła zł 13 305.32; Prowizje agentów zł 11 815.92; Odpisy nieściąg. pretensyj zł 335.06; Nadwyżka zł 2 356.38; **Razem zł 145 499.08.**

ZYSKI. — Z prowizji komisowych od sprzedaży cukru zł 59 145.93; od sprzedaży zapalek zł 18 617.39; od sprzedaży sody zł 6 794.33; Z towarów zł 4 517.92; Z rezerwy podatkowej zł 3 118.98; Z towarów mydło zł 53 304.53; **Razem zł 145 499.08.**

880

Spadkobiercy Juljusza Jarischa Fabryka Śrub i Wyróbów Tłoczonych

Spółka Akcyjna, Łódź, ul. Wodna Nr. 11/13

Bilans za rok operacyjny 1935

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 373 351.40; Ruchomości zł 623 583.05; Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 26 404.12; Materiały zł 185 570.79; Dłużnicy zł 174 236.14; **Razem zł 1 383 145.50.**

Żyra zł 58 895.86.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 700 000.00; Kapitał zapasowy zł 93 296.64; Kapitał amortyzacyjny zł 352 199.97; Wierzyciele zł 180 544.66; Pozostałość zysku z 1934 r. zł 1 789.43; Zysk za 1935 r. zł 55 314.80; **Razem zł 1 383 145.50.**

Różni za żyra zł 58 895.86.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1935

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 463 051.37; Koszty sprzedaży zł 73 242.12; Różne wydatki zł 183 644.35; Zysk za 1935 r. zł 55 314.80; **Razem zł 775 252.64.**

MA. — Za sprzedane fabrykaty zł 775 252.64.

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 20 kwietnia 1936 r., jak to wynika z protokołu, sporządzonego przez notariusza w Łodzi dr. Kazimierza Okszy-Strzeleckiego za Nr. 615, przyczem na Zebraniu powyższem, na którym reprezentowanymi byli cały kapitał zakładowy Spółki, zapadły następujące uchwały, nieulegające zarejestrowaniu:

1) Bilans, rachunek strat i zysków oraz sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej Walne Zgromadzenie jednomyślnie zatwierdziło i udzieliło Zarządowi absolutorium;

2) Zysk za 1935 r. wraz z pozostałością zysku z 1934 r., czyli razem zł 57 104.23, Walne Zgromadzenie jednomyślnie uchwaliło zużyć, jak następuje: 8% na kapitał zapasowy, czyli zł 4 425.18; 1% na amortyzację budynków zł 4 443.00 i 7% na amortyzację ruchomości zł 46 768.72, czyli razem na amortyzację zł 51 211.72, oraz na wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej zł 750.00, pozostała zaś kwota zł 717.33 przeniesieć na 1936 r.

3) Do Komisji Rewizyjnej wszystkimi głosami wybrani zostali: Erwin Jungnickel, Alfred Jarisch, Herman Goeppert, Włodzimierz Toepffer i Wilhelm Hannemann.

883

Bilans zamknięcia na dz. 1 I 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomość zł 522 612.11; Maszyny, urządzenia fabryczne i ruchomości zł 779 195.88; Majątek płynny: Kasa zł 18 232.81; Banki, rachunki bieżące zł 3 496.83; Wpłaty na pożyczkę inwestycyjną zł 2 190.00; Weksle zł 12 763.18; Weksle na inkasie w bankach zł 400.00; Weksle protestowane zł 1 666.14; Surowce w magazynie i półfabrykaty zł 145 082.81; Dłużnicy zł 175 094.21; Sumy przechodnie zł 5 415.72; Licencje i udziały zł 23 407.68; **Razem zł 1 689 557.37.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 155 600.00.

PASYWA. — Kapitały: akcyjny zł 400 000.00, zapasowy zł 85 772.23, amortyzacyjny zł 346 486.66; Wpłaty na III emisję akcji zł 138 100.00; Wierzyciele: Banki zł 54 115.06; Tow. Kredytowe Przemysłu Polskiego zł 83 488.00; Wierzyciele długoterminowi zł 329 534.23; Odbiorcy zł 12 287.56; Dostawcy zł 94 152.55; Akcepty i rembursy zł 119 856.42; Sumy przechodnie zł 11 179.01; Przejściowe różnice kursowe zł 9 727.52; Zysk z 1934 r. zł 2 508.07; Zysk za rok sprawozdawczy zł 2 350.06; **Razem zł 1 689 557.37.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania za gwarancje zł 155 600.00.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Pozostałość półfabrykatów na dz. 1/I 1935 r. zł 51 881.88; Koszty produkcji zł 608 042.04; Konserwacja i remont budynków, instalacji maszyn, obrabiarek, silników, prądnic, transmisji, pasów, środków transportowych, pieców i ruchomości zł 24 060.08; Koszty eksploatacji środków transportowych zł 7 639.06; Asekuracje zł 3 538.22; Remont i zużycie narzędzi zł 22 813.96; Kontrola robót, próby i doświadczenia zł 4 455.99; Woda zł 2 268.40; Energia elektryczna, siła i światło zł 19 401.14; Gaz zł 4 421.85; Paliwo (węgiel i koks) zł 5 527.37; Wynagrodzenie personelu technicznego i administracyjnego zł 124 952.08; Świadczenia społeczne zł 42 024.29; Podatki, opłaty skarbowe, komunalne i stempl. zł 17 133.26; Koszty handlowe zł 139 125.84; Amortyzacja licencji zł 2 955.67; Odnośny na kapitał amortyzacyjny zł 32 986.67; Nieodzyskane należności zł 412.40; Zysk z roku 1934 zł 2 508.07; Zysk za rok sprawozdawczy zł 2 350.06; **Razem zł 1 118 498.33.**

ZYSKI. — Pozostałość półfabrykatów w dn. 31/XII 1935 r. zł 59 679.99; Roboty wykonane na zanosy składowe zł 7 962.24; Instalacje nowych maszyn i urządzeń zł 20 334.99; Towary i wyroby gotowe zł 1 026 943.01; Za kunony obligacji Pożyczki Narodowej zł 157.50; Odzyskane należności zł 121.30; Różnice kursowe zł 791.23; Zysk z 1934 r. zł 2 508.07; **Razem zł 1 118 498.33.**

850

Śląski Zakład Kredytowy, Spółka Akcyjna, Bielsko

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, Bank Polski, P. K. O. zł 727 603.18; Waluty zagraniczne zł 148 245.10; Papiery wart.: pożyczki państwowe zł 273 300.44, pap. hipoteczne zł 200 496.97, akcje zł 2 615.01; Razem zł 476 412.42; Udziały i akcje w przedś. kon-sorcji, zł 179 838.00; Banki krajowe zł 643 976.29; Banki zagraniczne zł 748 297.17; Weksle zdyskontowane zł 7 277 591.35; Rachunki bież.: zabezpieczone zł 6 049 067.92, niezabezpieczone zł 1 354 971.06; Razem zł 7 404 038.98; Nieruchomości zł 336 523.84; Różne rachunki zł 630 940.48; Koszty handlowe zł 170 993.01; Oddział zł 654 203.37; Rachunki dewizowe na termin zł 9 213 980.62; **Ogółem zł 28 612 643.81.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 3 000 000.00, zapasowy zł 932 750.00, inne rezerwy zł 1 696 000.00, fund. amortyzacyjny zł 27 900.00; Razem zł 5 656 650.00; Wkłady: terminowe zł 1 766 119.24, a vista zł 3 237 166.32; Razem zł 5 003 285.56; Rachunki bieżące zł 4 836 586.75; Redyskonto weksli zł 1 370 333.56; Banki krajowe zł 888 808.20; Banki zagraniczne zł 89 264.72; Różne rachunki zł 632 128.33; Procenty, prowizje i inne zyski zł 306 098.29; Oddział zł 580 760.34; Rachunki dewizowe na termin zł 9 203 131.33; Zysk z lat ubiegłych zł 45 596.73; **Ogółem zł 28 612 643.81.**

Gwarancje zł 1 640 933.38;

Inkaso zł 753 193.13.

821

Łódzka Huta Szklana „Geha“, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place zł 60 000.00; Budynki fabryczne zł 152 105.23; Budynki mieszkalne zł 68 563.00; Maszyny i urządzenia zł 100 235.68; Urządzenia biurowe zł 4 852.80; Przedmioty krótkotrwałe zł 11 450.00; Inwentarz i samochód: a) żywy zł 1 130.00, b) martwy zł 1 680.00; Razem zł 400 016.71; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 1 493.51; Banki zł 2 220.17; Weksle zł 2 971.40; Papiery wartościowe zł 54 743.75; Materjały zł 13 010.40; Towary gotowe zł 46 047.76; Dłużnicy: a) Akcjonariusze zł 30 720.00, b) Odbiorcy zł 54 254.58, c) Różni zł 26 572.27; Sumy przechodnie zł 3 791.42; Razem zł 235 855.26; Razem zł 635 871.97.

Za udzielone kaucje zł 36 570.00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 400 000.00; Kapitał zapasowy, saldo z 1934 r. zł 31 676.37; Dopis z zysku z 1934 r. zł 12 000.00; Razem zł 443 676.37; II. Kapitał amortyzacyjny: Saldo r 1934 r. zł 107 365.76; Spisano w 1935 r. zł 4 515.00; Dopisano w 1935 r. zł 27 282.95; Razem zł 130 133.71; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) Dostawcy zł 10 002.07, b) Różni zł 20 206.32; Sumy przechodnie zł 9 941.19; Zysk do podziału przenies. zysku z 1934 r. zł 5 288.32; Zysk w roku oper. 1935 zł 16 623.99; Razem zł 62 061.89; Razem zł 635 871.97.

Różni za kaucje zł 36 570.00.

Rachunek strat i zysków.

WINIEN. — Koszty administracji zł 131 720.00; Koszty handlowe zł 78 241.49; Podatki i opłata stemplowa zł 19 819.33; Świadczenia socjalne zł 21 199.21; Procenty i damno zł 3 091.73; Straty zł 2 684.10; Amortyzacja zł 27 282.95; Zysk do podziału przenies. z 1934 r. zł 5 288.32; Zysk w roku oper. 1935 zł 16 623.99; Razem zł 305 951.12.

MA. — Przeniesienie zysku z 1934 r. zł 5 288.32; Zysk na fabrykacji zł 297 538.25; Różne wpływy zł 3 124.55; Razem zł 305 951.12.

Podział zysku:

Rezerwa na podatek dochodowy zł 16 000.00; Przeniesienie na 1936 r. zł 5 912.31; Razem zł 21 912.31.

Sprawozdanie za 1935 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 8 kwietnia 1936 r.

813-17

Towarzystwo Teatrów Stołecznych, Spółka Akcyjna

Bilans dn. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Kasa zł 2 683.44; Dom Szkolny wł. zł 1 082 353.55; Dom Teatralny dz. zł 874 941.34; Ruchomości zł 211 564.47; Pożyczka Inwestycyjna zł 2 000.00; Depozyty zł 1 575.00; Wykłady zł 14 550.88; Straty: za lata ub. zł 31 236.70, za r. b. zł 7 195.20; Razem zł 2 228 100.58.

PASYWA. — Kapitał zakł. zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 75 000.00; Dłużnicy i wierzyciele zł 138 131.27; Akcepty zł 1 394 993.21; Sumy przechodnie zł 107 476.10; Zadłużenia hipoteczne zł 262 500.00; Razem zł 2 228 100.58.

Rachunek zysków i strat

W-N. — Amortyzacje zł 11 775.00; Odpisy nieściągalne zł 300.00; Koszty handlowe zł 234 092.37; Razem zł 246 167.37.

MA. — Dochody: z Teatrów zł 132 695.83, z Domu Szkolnego zł 93 654.50; z Ogrodu „Nowa-Gwiazda” zł 1 608.74; Uzyskane dawniej odpisane zł 11 013.10; Strata zł 7 195.20; Razem zł 246 167.37.

859-17

R. H. B. X. 1566

Sąd Okręgowy we Lwowie jako Sąd rejestrowy w sprawie firmy:

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie, Sp. Akc.

zarządził w rejestrze następujący wpis:

Wykreśla się powyższą firmę z tut. rejestru wobec przeniesienia siedziby do Warszawy a następnie do Krakowa.

Wpisano w dn. 15 kwietnia 1936 r.

832-17

Polski Przemysł Korkowy, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans za rok obrachunkowy 1935

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomość — bocznicą kolejowa zł 141 794.16; Ruchomości zł 348 009.52; Majątek płynny: Kasa zł 1 099.72; Weksle zł 37 344.62; Papiery procentowe zł 2 370.00; Towary: a) surowce zł 259 927.15, b) gotowe wyroby i półfabrykaty zł 279 986.53 = zł 539 913.68; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 144 185.25, b) dostawcy zł 677.81, c) banki zł 26 008.53, d) różni zł 6 779.24, e) wątpliwe zł 38 892.98 = zł 216 543.81; Sumy przechodnie zł 10 798.37; III. Straty z lat ubiegłych zł 250 637.24; Razem zł 1 548 511.12.

Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach handlowych zł 42 968.26.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 149 915.10, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 4 914.71 = zł 154 829.81; Rezerwa specjalna zł 47 423.30; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 194 043.69, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 35 459.51 = zł 229 503.20; III. Zobowiązania, Wierzyciele: a) dostawcy zł 61 028.28, b) odbiorcy zł 860.57, c) różni zł 10 580.00 = zł 72 468.85; IV. Zysk za 1935 r. zł 44 285.96; Razem zł 1 548 511.12.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 59 444.09.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 194 732.25; Koszty fabrykacji zł 831 116.34; Koszty sprzedaży zł 42 090.99; Koszty kredytów zł 3 250.53; Podatki i świadczenia społeczne zł 67 854.00; Odpisy amortyzacyjne zł 35 459.51; Straty na odbiorcach zł 133.19; Zysk za 1935 r. zł 44 285.96; Razem zł 1 218 922.77.

ZYSKI. — Zysk brutto zł 1 218 721.82; Wpływ spisanych należności zł 200.95; Razem zł 1 218 922.77.

862

Zarząd Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „RUCH“, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki przy Al. Jerozolimskiej Nr. 63, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.;
- 3) Podział zysków;
- 4) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej — stosownie do § 7 statutu Spółki i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wysokości zetonów dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Uwaga: PP. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić go Zarządowi Spółki nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa, Warszawa, Al. Jerozolimska Nr. 63 przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju. Świadczenie depozytowe powinno zawierać ilość akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

863

!!! Najwygodniej podróżować samolotem !!!

„Petropol“, Polska Akcyjna Spółka Górnicza

Bilans zamknięcia za rok operacyjny 1935

AKTYWA. — Własność terenu kopalni „Ewa” zł 27 129.60; Budynki kopalniane zł 31 701.08; Prawa nadtowe zł 431 067.60; Maszyny i urządzenia kopalniane zł 201 456.88; Rury wiertnicze zł 79 033.60; Urządzenie biura Zarządu zł 2.756.86; Gotówka zł 3 343.02; Pożyczka Narodowa zł 2 300.00; Pożyczka Inwestycyjna zł 5 000.00; Magazyn kopalni „Ewa” zł 2 170.85; Dłużnicy zł 40 673.53; Strata zł 43 753.97; **Razem zł 870 386.99.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 490 000.00; Fundusz amortyzacyjny zł 150 278.57; Fundusz rezerwowy zł 459.99; Akcepty zł 1 326.18; Wierzyciele zł 206 791.86; Bruttowcy zł 7 889.00; Przedsprzedaż ropy zł 7 641.39; **Razem zł 870 386.99.**

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

STRATA. — Koszty ruchu zł 78 097.96; Płace robotników zł 125 017.29; Koszty opatu zł 46 555.71; Koszty administracji zł 55 666.58; Podatki zł 11 426.94; Metrowki zł 4 044.66; Świadczenia społeczne zł 31 914.86; Koszty zarządu zł 63 635.00; Koszty tłoczenia ropy zł 7 813.22; Dowozy i dojazdy zł 7 802.54; Koszty założenia zł 3 282.75; Odsetki zł 5 066.78; Tantjemy zł 1 500.00; Różnice kursowe zł 48.19; Ubezpieczenie od ognia zł 1 241.76; Amortyzacja zł 69 023.37; **Razem zł 512 137.61.**

STRONA BIERNĄ. — Dochód z ropy zł 420 613.05; Dochód z gazów zł 62 353.09; Zwrot kosztów od bruttowców zł 18 082.81; Strata za 1935 r. zł 11 088.66; **Razem 512 137.61.**

847

„EKONOMJA“

Spółka Akcyjna Gospodarstwa Krajowego w Warszawie

Bilans za 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 268.99; Papiery procentowe i akcje zł 14 665.00; Weksle zł 11 648.20; Magazyn zł 8 771.39; Towary zł 1 322.04; Dłużnicy zł 31 631.69; Nieruchomości zł 1 397.16; Maszyny zł 111 528.77; Ruchomości zł 8 050.70; Strata zł 1 586.26; **Razem Aktywa zł 363 457.20.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 300 000.00; Kapitał zapasowy zł 10 000.00; Rezerwa przerachowań zł 3 439.85; Kapitał amortyzacyjny maszyn zł 36 298.75; Wierzyciele zł 13 718.60; **Razem Pasywa zł 363 457.20.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólne zł 16 744.57; Koszty fabrykacji zł 4 800.00; Amortyzacja zł 3 813.17; Podatki zł 3 030.20; Procenty zł 140.06; Świadczenia socjalne zł 1 368.51; Odpisy na dłużnikach zł 5 465.72; **Razem straty zł 38 384.64.**

Ma. — Czynsze zł 11 167.00; Tarcie zł 1 464.14; Materiały tarte zł 1 268.79; Papiery procentowe zł 375.00; Zysk z nieruchomości zł 19 384.79; Odpisy z wierzycieli zł 116.25; Strata zł 1 586.26; **Razem zyski zł 38 384.64.**

878-17

I OGŁOSZENIE

Zarząd Nowoczesnej Spółki Wydawniczej, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 15 maja 1936 r. o godz. 12 w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 3/5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje względnie świadectwa tymczasowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

887-17

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Karpalit“ dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych i Przemysłu Litograficznego we Lwowie, ul. Zielona 20

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszy Spółki na
**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY**

które odbędzie się w dn. 14 maja 1936 r. o godz. 12 w południe w biurach Spółki Akcyjnej „Karpalit“ we Lwowie, ul. Zielona 20.

Porządek obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat;

3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonywanych przez nie obowiązków;

4) Zmiana paragrafu 4 statutu, w ten sposób, że uchyla się dotychczasowe brzmienie, a paragraf 8 statutu odąd opiewać będzie: „Ska ma następujące władze: a) Walne Zgromadzenie, b) Zarząd, c) Komisję Rewizyjną”;

5) Przyjęcie do wiadomości rezygnacji członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej na okres 3 lat.

Dla wykonania prawa głosowania, winien akcjonariusz złożyć w Spółce przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia albo akcje, albo zaświadczenia o dokonaniu złożeniu akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej, dopuszczony; art. 399. par. 2. k. h.

868-17-18

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy „Karol Steinert“, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 276

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 4) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej;
- 5) Budżet wydatków na 1936 r.;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub bankowe dowody depozytowe Zarządowi przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

Gdyby Walne Zgromadzenie spowodu niedostatecznej liczby reprezentowanych akcji w powyższym terminie nie doszło do skutku, ponowne Zgromadzenie odbędzie się w tem samym miejscu w dn. 29 maja 1936 r. o godz. 4 po poł. z tym samym porządkiem obrad i będzie ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na Zgromadzeniu akcji.

872

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Dom Handlowy I. Cwejko“, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Bielańska 23, w dn. 22 maja 1936 r. o godz. 19 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków oraz sprawozdania za 1935 r.;
- 2) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w biurze Zarządu Spółki lub w odpowiedniej instytucji bankowej conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

892

Steinhagen i Saenger, Fabryka Papieru i Celulozy

Spółka Akcyjna, Zarząd w Warszawie, ul. Smolna 17

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place: 1) Fabryki celulozy w Włocławku zł 2 383 341.47, 2) Papierni w Myszkowie zł 168 380.00, 3) Papierni w Pabjanicach zł 1 567 269.02; 4) Papierni I we Włocławku zł 204 807.23; 5) Papierni II we Włocławku zł 209 859.20; 6) Fabryki masy drzewnej we Włocławku zł 12 851.58, 7) Centrali w Warszawie zł 11 463.85; Budynki fabryczne: 1) Fabryki celulozy we Włocławku zł 5 279 884.86, 2) Papierni w Myszkowie zł 3 906 313.75, 3) Papierni w Pabjanicach zł 1 725 321.12, 4) Papierni I we Włocławku zł 1 275 358.83, 5) Papierni II we Włocławku zł 1 320 183.99, 6) Fabryki masy drzewnej we Włocławku zł 263 066.45; Budynki mieszkalne: 1) Fabryki celulozy we Włocławku zł 704 588.17, 2) Papierni w Myszkowie zł 735 545.61, 3) Papierni w Pabjanicach zł 284 343.00, 4) Papierni I we Włocławku zł 239 216.00, 5) Papierni II we Włocławku zł 52 543.80, 6) Centrali w Warszawie zł 443 854.40; Budynki gospodarcze: 1) Fabryki celulozy we Włocławku zł 99 476.27, 2) Papierni w Myszkowie zł 63 160.00, 3) Papierni w Pabjanicach zł 20 549.00, 4) Papierni I we Włocławku zł 6 934.44, 5) Papierni II we Włocławku zł 193.00; Maszyny i urządzenia: 1) Fabryki celulozy we Włocławku zł 19 306 385.74, 2) Papierni w Myszkowie zł 17 496 814.88; 3) Papierni w Pabjanicach zł 6 112 053.74, 4) Papierni I we Włocławku zł 3 853 610.03, 5) Papierni II we Włocławku zł 4 315 986.22, 6) Fabryki masy drzewnej we Włocławku zł 980 678.36; Budowle i urządzenia niewykończone w 1935 r.: 1) Fabryki celulozy we Włocławku zł 2 334.46, 2) Papierni w Myszkowie zł 9 022.68; Ruchomości i narzędzia: 1) Fabryka celulozy we Włocławku zł 156 916.32, 2) Papierni w Myszkowie zł 147 919.96; 3) Papierni w Pabjanicach zł 156 847.63; 4) Papierni I we Włocławku zł 49 302.81, 5) Papierni II we Włocławku zł 29 958.61, 6) Fabryki masy drzewnej we Włocławku zł 5 034.90; 7) Centrali w Warszawie zł 1 007 439.57; Weksle w portfelu i inkasie zł 2 225 424.70, Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 495 560.19; Surowce i materiały pomocnicze: a) surowce zł 4 275 555.12, b) pomocnicze i pędne zł 1 609 064.97; Półfabrykaty zł 7 200.00; Wyroby gotowe zł 1 835 793.09; Dłużnicy: 1) Odbiorcy zł 85 594.00, 2) Odbiorcy za pośrednictwem Sp. „Centropapier” i „Centroceluloza” zł 2 451 726.78, 3) Dostawcy zł 1 044 039.03, 4) Różne rachunki osobowe zł 197 987.78, 5) Weksle protestowane zł 156 043.80; Sumy przechodnie: 1) Wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 30 289.14, 2) Niezrealizowane kupony od papier. proc. zł 22 714.68, 3) Surowce i materiały w drodze zł 57 132.63, 4) Inne zł 19 986.55; **Razem zł 93 864 859.29.**

Pozycje pozabilansowe. 1) Gwarancje, wydane w akceptach zł 50 000.00, 2) Kaucje nasze, złożone w papierach procentow. zł 76 650.00; Weksle gwarancyjne odbiorców zł 38 200.00; 4) Kaucje hipoteczne zł 747 934.54; 5) Gwarancje, złożone przez dostawców zł 235 226.00; 6) Odbiorcy za wydane gwarancje zł 659 741.28; 7) Różni za zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 603 755.52; **Razem pozycje pozabilansowe zł 2 411 507.34.**

Ogółem stan czynny zł 96 276 366.63.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 36 800 000.00; 2) Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 4 609 367.00, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 372 370.00, Razem zł 4 981 737.00; 3) Fundusz rezerwy specjalnej do dyspozycji PP. Akcjonariuszów zł 1 913 541.72; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 42 199 359.01, b) spisano w roku sprawozdawczym zł 651 764.35, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 3 293 886.73; Razem zł 44 841 481.39; Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) dywidenda niepodniesiona zł 13.00, b) odbiorcy zł 3 785.13, c) dostawcy zł 1 219 239.21, d) różne rachunki osobowe zł 688 872.27; 2) Sumy przechodnie: a) zarobki robotników do wypłaty w styczniu 1936 r. zł 77 349.03, b) drzewo, pozostawione dostawcom do dyspozycji zł 1 715.84; Zyski: zysk za 1935 r. zł 3 337 124.70; **Razem zł 93 864 859.29.**

Pozycje pozabilansowe: 1) Akcepty gwarancyjne zł 50 000.00; 2) Papiery proc. własne, wydane jako kaucje zł 76 650.00; 3)

Odbiorcy za wydane weksle gwarancyjne zł 38 200.00; 4) Odbiorcy za wydane kaucje hipoteczne zł 726 334.54; 5) Różni za wydane kaucje hipoteczne zł 21 600.00; 6) Dostawcy za złożone gwarancje zł 235 226.00; 7) Gwarancje wydane za odbiorców zł 659 741.28; 8) Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach odbiorców zł 603 755.52; **Razem pozycje pozabilansowe zł 2 411 507.34.**

Ogółem stan bierny zł 96 276 366.63.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych (dostawcy) zł 568 211.66.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — 1) Koszty produkcji celulozy i papieru zł 28 249 088.58; 2) Koszty administracji ogólnej zł 1 618 955.39; 3) Koszty sprzedaży zł 785 473.40; 4) Kontyngenty nabyte zł 651 078.76; 5) Podatki państwowe i komunalne zł 780 211.75; 6) Procenty i skonta zł 137 117.05; 7) Strata na odbiorcach zł 752 060.42; 8) Strata na akcjach i udziałach w innych przedsiębiorstwach zł 217 725.64; 9) Strata na zniesionych budynkach oraz zdemontowanych maszynach i urządzeniach zł 47 538.94; 10) Strata na inwentarzu żywym zł 2 230.51; 11) Amortyzacja zł 3 293 886.73; 12) Zysk za 1935 r. zł 3 337 124.70; **Ogółem zł 39 872 491.87.**

ZYSKI. — 1) Wartość wyproduk. towaru zł 39 808 159.08; 2) Dochód z domu przy ul. Smolnej 17 zł 2 745.81; 3) Różnice kursowe zł 48 105.27; 4) Zysk na papierach procentowych zł 4 000.00; 5) Wyegzekwowane od odbiorców należności, spisane w latach ubiegłych na straty zł 9 481.71; **Ogółem zł 39 872 491.87.**

Dywidendę w wysokości zł 6.00 wzamian za kupon Nr. 6 wypłaca się w biurze Zarządu, względnie w Banku Handlowym w Warszawie i Oddziale tegoż Banku w Częstochowie.

857-17

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Amunicyjne „Pocisk”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 maja 1936 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr. 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., podział zysku, udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Plan działań i budżet na 1936 r.; 3) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia; 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości; 5) a) Zatwierdzenie kooptacji i upoważnienie do kooptacji członków Rady, b) Wybory do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

896

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Zakłady Chemiczne w Winnicy”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja 1936 r. o godz. 11 w Warszawie, w lokalu Zarządu S. A. „Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn”, przy ul. Daniłowiczowskiej 16, odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akc. „Zakłady Chemiczne w Winnicy, S. A.”, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1935 r. i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Przeniesienie i podział zysków; 5) Budżet na 1936 r.; 6) Wybory trzech nowych członków Zarządu w miejsce ustępujących, i desygnowanie jednego spośród członków Zarządu do samodzielnego reprezentowania Spółki; 7) Wybory Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki (Winnica, poczta Henryków, koło Warszawy), conajmniej na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

895-17-18

II OGŁOSZENIE

Na mocy upoważnienia zawartego w Postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie, jako Sądu Rejestrowego z dnia 30 marca 1936 r., zwołuje akcjonariusz Towarzystwa Kopalni Węgla „Flora” Sp. Akc., Tulo Nussenblat,

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Tow. Kopalni Węgla „Flora”, Spółka Akcyjna

na dzień 6 maja 1936 r. o godz. 19 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 28, z następującym porządkiem dziennym:

1) Podstawa ustalenia należności firmy B. W. Holenderski od Towarzystwa Kopalni Węgla „Flora” Spółka Akcyjna; 2) Wysockość zadłużenia Towarzystwa Kopalni Węgla „Flora” Sp. Akc. u Firmy „B. W. Holenderski”; 3) Kwestja zaległości w wypłacie należności urzędnikom i robotnikom Tow. Kopalni Węgla „Flora” Sp. Akc. i odpowiedzialność Zarządu za powstanie zaległości; i 4) Gospodarka finansowa w Tow. Kopalni Węgla „Flora” Sp. Akc. i odpowiedzialność Zarządu z tego tytułu. 846

Bank Spółek Niemieckich w Polsce, Spółka Akcyjna

Ł Ó D Ź

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gosp. Krajow. i Państw. B-ku Rolnym zł 362 431.94; Waluty zagraniczne zł 24 353.70; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 52 214.28; b) papiery hipoteczne zł 2 318.00, c) akcje zł 20 895.75, Razem zł 75 428.03; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 372 000.00; Banki krajowe zł 55 646.84; Banki zagraniczne zł 105 715.28; Weksle zdyskontowane zł 2 091 931.20; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 891 394.50, b) niezabezpieczone zł 446 051.84. Razem zł 1 337 456.34; Pożyczki terminowe zł 849 085.68; Należności z tytułu układów konwencyjnych, zaopatrzonych w akcept Banku Akceptacyjnego zł 16 714.58; Nieruchomości zł 849 966.62; Różne rachunki zł 31 766.71; Koszty i t. p. zł 49 313.09; **Suma bilansowa zł 6 307 830.01.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 1 500 000.00, b) zapasowy zł 95 198.00, c) inne rezerwy zł 66 251.00, d) fundusz amortyzacyjny zł 57 487.42, Razem zł 1 718 936.42; Wkłady: a) terminowe zł 976 244.04, b) a vista zł 1 115 785.34, Razem zł 2 092 029.38; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 019 873.08; Zobowiązania inkasowe zł 61 711.11; Redyskonto weksli zł 577 257.62; Banki krajowe zł 629 481.80; Banki zagraniczne zł 13 379 78; Różne rachunki zł 69 258.71; Procenty, prowizje i różne zyski zł 125 902.11; **Suma bilansowa zł 6 307 830.01.**

Gwarancje zł 7 504.50; Inkaso zł 582 767.39.

841

Drukarnia Toruńska, Spółka Akcyjna w Toruniu

Bilans za okres od 1/VII 1935 r. do 31/XII 1935 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 254 130.28; Maszyny zł 150 989.96; Inwentarz techn. zł 82 242.98; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 39 854.54; Kasa zł 630.38; Banki zł 1 778.76; Efekty zł 1 361.00; Weksle zł 501.00; Materiały zł 22 801.66; Dłużnicy zł 78 222.79; Sumy przech. zł 7 550.00; Straty zł 4 789.82; **Razem zł 644 853.17.**

PASYWA. — Kapitał zakł. zł 200 000.00; Kapitał rez. zł 13 690.31; Kapitał amortyz. zł 256 451.70; Wierzyciele zł 95 869.16; Hipoteki zł 77 300.00; Sumy przechodnie zł 1 542.00; **Razem zł 644 853.17.**

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia 1935 r.

STRATY. — Robocizna zł 74 566.22; Materiał zł 37 069.19; Koszty handlowe i fabrykacyjne zł 48 476.41; Naprawa nieruchomości zł 3 976.49; Sumy przech. zł 464.71; Amortyzacja zł 14 572.00; **Razem zł 179 125.02.**

ZYSKI. — Produkcja zł 172 051.61; Niepodjęta dywidenda zł 2 283.59; Straty zł 4 789.82; **Razem zł 179 125.02.**

Zarząd.

882

Polski Bank Komunalny

Spółka Akcyjna

Bilans surowy na dzień 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY.	zł	zł
Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe, bony Funduszu Inwestycyjnego		2 491 058'05
Waluty zagraniczne		37 705'11
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe (w tem bilety skarbowe zł 6 800 000'00)	8 772 860'92	
b) papiery hipoteczne	2 642 167'80	
c) akcje	145 531'70	11 560 560'42
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		758 666'45
Banki krajowe		3 102 922'60
Weksle zdyskontowane		4 674 508'17
Rachunki bieżące:		
a) zabezpieczone	2 376 702'75	
b) niezabezpieczone	541 917'82	2 918 620'57
Pożyczki terminowe		43 549 710'41
Nieruchomości		2 230 130'65
Różne rachunki		2 461 697'97
Koszty, różnice kursowe i t. p.		224 535'69
Długoterm. pożyczki obligacyjne		15 817 022'00
		<u>89 827 138'09</u>

STAN BIERNY.

	zł	zł
Kapitały własne:		
a) zakładowy	5 000 000'00	
b) zapasowy zwyczajny	592 103'94	
c) zapasowy obligacyjny	405 655'59	
d) specjalny fundusz rezerw.	579 044'20	
e) fundusz amortyzacyjny	176 911'52	6 753 715'25
Wkłady:		
a) terminowe	7 687 396'69	
b) a vista	5 385 852'10	
c) specjalne	42 966 645'96	56 039 894'75
Rachunki bież. (saldo kredytowe)		23 622'03
Zobowiązania inkasowe		319'25
Redyskonto weksli		182 840'00
Banki krajowe		8 603 489'68
Różne rachunki (w tem fundusz umorzenia obligacji i na opłatę kuponów zł 583 086'26)		1 822 184'73
Procenty, prowizje i różne zyski		584 050'40
Obligacje		15 817 022'00
		<u>89 827 138'09</u>

Gwarancje . . . . zł 242 200'00
Inkaso . . . . „ 104 482'94

876

Huta Poldi (Poldina Hut)

Na odbytem w dn. 20 kwietnia 1936 r. 45 Walnem Zgromadzeniu uchwalono wypłacić za 1935 r.

DYWIDENDĘ W WYSOKOŚCI 6 PROCENT

czyli kor. czesk. 24, a po potrąceniu 10% podatku od dywidendy — dwadzieścia jeden i 60/100 koron czeskich od jednej akcji. Wypłata powyższej dywidendy nastąpi od dn. 21 kwietnia 1936 r. za okazaniem kuponu dywidendowego Nr. 26.

Realizację kuponów uskutecznią następujące instytucje:
w Pradze — Česká eskomptni banka a uverni ustav oraz Zivnostenská banka;

w Wiedniu — Oesterreichische Industriekredit A. G.;

w Genewie — Société de Banque Suisse.

Praga, dn. 20 kwietnia 1936 r.

Rada Zarządzająca

885

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Olkusz” Fabryka Naczyń Emaljowanych w Olkusz

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1936 r. o godz. 16 odbędzie się w lokalu Spółki w Olkusz, ul. Fabryczna 8

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Olkusz” Fabryka Naczyń Emaljowanych w Olkusz z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków i o pokryciu strat;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór względnie odwołanie władz Spółki;
- 6) Wyznaczenie pensyj członków Zarządu oraz wysokości odszkodowania członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Upoważnienie Zarządu do zbycia nieruchomości fabrycznych;
- 8) Zmiana statutu w celu uzgodnienia z obowiązującymi przepisami Kodeksu Handlowego;
- 9) Wolne wnioski.

Przewidziane są następujące zmiany statutu Spółki:

§ 7. — Skreśla się treść, poczynając od zdania 2-go aż do końca.

§§ 8 i 9. — Otrzymują numerację 9 i 10.

§ 10 skreśla się.

§ 11. — Otrzymuje numerację 8.

§ 11 nowego statutu otrzymuje brzmienie: „Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów, kapitał zakładowy Spółki może być obniżony. Obniżenie może nastąpić przez zmniejszenie nominalnej wartości akcji, przez umorzenie części akcji lub wymianę. Umorzenie akcji może być: a) dobrowolne — w drodze nabycia własnych akcji pod tytułem odpłatny — lub w drodze darowizny czy zapisu, b) przymusowe — na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia, które ustali warunki i sposób umorzenia”.

§ 14. — Wyraz: „Olkusz” zostaje skreślony, a zastąpiony wyrazem: „Wolbromiu”.

§ 15. — W punkcie piątym skreślone zostają słowa: „na okres dłuższy, niż jeden rok”.

§ 17 — Zmienia się w ten sposób, że słowa: „30 trzydzieści dni” zastąpione zostają słowami: „trzy tygodnie”.

§ 18. — Skreśla się treść: „lub po uprzednim uzyskaniu zezwolenia w myśl art. 59 Prawa akcyjnego w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych”, która zastąpiona zostaje treścią: „oraz niżej wyszczególnionych zagranicznych, na które zezwolił Minister Skarbu w myśl art. 399 K. H.”. Ponadto skreśla się treść punktu 3 trzeciego: „Darmstätter und Nationalbank Kommandit Gesellschaft a. Aktien, Berlin”, który otrzymuje brzmienie: „Dresdner Bank in Berlin”. Po punkcie 10 dziesiątym po słowie: „Vaduz” dodaje się łącznik (-) oraz treść: „lub innych w ogłoszeniach podanych”.

§ 19. — Skreśla się słowo: „upelnomocnionych”, w miejsce którego wchodzi słowo: „uprawnionych”, w dalszym ciągu skreślone zostaje słowo: „oraz”, które zastępuje się słowem: „ilość” wraz z przecinkiem (,), jak również skreślone zostają słowa: „będących w ich posiadaniu, jak również”, w miejsce których wchodzi słowo: „tudzież”

§ 20 skreśla się.

§ 24 otrzymuje brzmienie: „Każda akcja daje prawo jednego głosu. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu następuje jawnie albo tajnie w myśl przepisów Kod. Handl., a w szczególności art. 409 i 411 K. H.”.

§ 26. — W punkcie 8 ósmym skreśla się słowa: „na okres dłuższy, niż jeden rok”.

§ 36. — Skreśla się słowa: „bilans przepisany artykułem 102 sto dwa Prawa akcyjnego”, które zastąpione zostają treścią: „i złożony organom nadzorczym bilans na ostatni dzień roku obrotowego, rachunek zysków i strat za rok ubiegły oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności Spółki w tym okresie”: Ponadto skreśla się słowo: „fabrycznych”, a zastępuje go się słowem: „technicznych”.

§ 39 otrzymuje nowe zdanie jako pierwsze o treści: „Jeżeli bilans, sporządzony przez Zarząd, wykaże stratę, przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią część kapitału akcyjnego, wówczas Zarząd obowiązany jest bezzwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, celem powzięcia uchwały co do dalszego istnienia Spółki”. Ostatnie zdanie skreśla się.

§ 40. — Zostaje skreślone słowo: „zjawili”, a w miejsce tegoż wchodzi słowo: „zgłosili”.

§ 41 otrzymuje następujące brzmienie: „We wszystkich sprawach, nieobjętych niniejszym statutem, mieć będą zastosowanie przepisy Kodeksu Handlowego, a w szczególności działu XII. (Art. 307 do 497 K. H.) o spółkach akcyjnych”.

W związku z powyższymi zmianami §§ od 21 do 41 otrzymują numerację kolejną od § 20 do § 40.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji, bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej, lub — po uprzednim uzyskaniu zezwolenia w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschecho-slowackische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft, Berlin, 3) Darmstätter und Nationalbank Kommandit Gesellschaft a. Aktien, Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 5) Credito Italiano, Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller & Comp. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank Verein, Zurich, 9) Ungarische Allgemeine Kredit Bank, Budapest V i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Zaświadczenia powyższe zawierać muszą prócz oznaczenia ilości akcji, także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

869-17-19

Spółka Akcyjna Warszawskie Towarzystwo Handlu Herbatą

A. Długokęcki, W. Wrześniewski

Bilans za 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: a) Budynek mieszkalny, częściowo zajęty na przedst. handlowe przy ul. Brackiej Nr. 23 z l 1 279 201.05, b) Nieruchomość fabryczna przy ul. Al. Jerolimskie Nr. 119 z l 182 927.40; Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości z l 148 082.72, marka handlowa z l 200.00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie z l 6 816.78; gotówka w bankach z l 152 109.47; Papiery procentowe z l 13 755.16; Weksle w portfelu i inkasie z l 68 672.28; Towary z l 203 108.81; Dłużnicy: a) odbiorcy z l 69 990.22, b) różni z l 14 954.95, c) dostawcy z l 19 813.04; **Razem z l 2 159 631.88.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy bez zmian z l 900 000.00; Kapitał rezerwowy: saldo na dz. 1/I 1935 r. z l 195 348.64, dopisano w 1935 r. z l 3 378.25; Kapitał zapasowy: saldo na dz. 1/I 1935 r. z l 247 877.00, dopisano w 1935 r. z l 13 513.02; Kapitał rezerwy specjalnej bez zmian z l 180 000.00; Razem z l 1 540 116.91; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo na dz. 1/I 1935 r. z l 298 890.92, dopisano w 1935 r. z l 34 015.82; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyty hipoteczne z l 64 445.00, b) dostawcy z l 10 169.23, c) dywidenda niepodniesiona z l 2 262.00; Sumy przechodnie: rezerwa na podatki z l 12 734.83; Dyskonto: zdyskontowane weksle w Banku Polskim z l 10 869.37; IV. Zysk do podziału z l 186 127.80; **Razem z l 2 159 631.88.**

Kaucje z l 65 100.00; Depozyty z l 65 100.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

Koszty handlowe z l 200 651.08; Robocizna, opakowanie i ekspedycja z l 50 901.44; Strata na dłużnikach z l 23 236.86; Czysty zysk z l 186 127.80; **Razem z l 460 917.18.**

Zysk b-tto ze sprzedaży towarów z l 374 356.72; Dochód z nieruchomości z l 71 908.12; Procenty od r-ków czekowych w bankach i za kupony od papierów procentowych z l 6 747.31; Zysk na różnicy kursów z l 2 136.61; Zysk na spłacie długu Tow. Kred. m. Warszawy z l 5 590.89; Ściągnięto od dłużników odpisanych na straty z l 177.53; **Razem z l 460 917.18.**

Dywidendę 8% wypłaca się, począwszy od dn. 30 kwietnia r. b., w biurze Spółki ul. Bracka Nr. 23.

853

Towarzystwo Fabrykacji Firanek, Tiulu i Koronek
Szenkier, Gettlich i S-ka, Spółka Akcyjna, Warszawa
Ś-to Jerska 10

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I Majątek stały: maszyny i urządzenia techniczne zł 227 826.60; Inwentarz zł 33 364.68; Budynki fabryczne zł 13 955.12; Razem majątek stały zł 275 146.40; II Majątek płynny: Gotówka zł 107 673.53; Papiery procentowe zł 30 118.00; Weksle w portfelu zł 199 092.38; Weksle w inkasie zł 22 714.94; Materjały, surowce, półfabrykaty i gotowe towary zł 1 175 966.92; Dłużnicy zł 1 094 233.07; Weksle protestowane zł 92 312.21; Sumy przechodnie zł 15 340.48; Razem majątek płynny zł 2 737 451.53; III Inne aktywa: Koszty organizacyjne zł 1 800.00; Gwarancje wydane zł 30 000.00; Razem inne aktywa zł 31 800.00; Razem stan czynny zł 3 044 397.93; Strata za 1935 r. zł 30 188.24; **Ogółem stan czynny zł 3 074 586.17.**

STAN BIERNY. — I Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 4 664.93; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 3 960.87, dopisano w 1935 r. zł 7 939.73, razem zł 11 900.60; Wierzyciele zł 872 815.43; Pożyczki długoterminowe zł 919 335.35; Akcepty zł 24 902.39; Sumy przechodnie zł 37 093.52; Akcepty gwarancyjne zł 30 000.00; Gwarancje otrzymane zł 165 085.00; Zyski z lat ubiegłych zł 8 788.95; **Ogółem stan bierny zł 3 074 586.17.**

Sumy pozabilansowe. Obligo z tytułu żyra zł 605 564.40; Zobowiązania zagraniczne zł 200 233.60.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY. — Koszty ogólno-handlowe zł 222 015.31; Wynagrodzenie personelu administracyjnego zł 106 588.66; Procenty zł 116 322.23; Podatki zł 154 239.36; Amortyzacja zł 8 439.73; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 12 377.47; Różne straty zł 97 400.22; Czynnz dzierżawny zł 550 000.00; **Ogółem zł 1 267 382.98.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży zł 1 212 706.04; Różnice kursowe zł 1 065.55; Premje eksportowe zł 13 640.81; Różne zyski zł 9 782.34; Razem zł 1 237 194.74; Strata za 1935 r. zł 30 188.24; **Ogółem zł 1 267 382.98.**

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 31 marca 1936 r.

822-17

Przemysł Bieliźniany „Asko“ A. Strassman i S-ka, Sp. Akc.

w Warszawie, ul. Chłodna 5

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Maszyny i urządzenia fabryczne zł 231 148.00; Środki transportowe zł 12 802.00; Inwestycje i ruchomości zł 29 634.31; Razem zł 273 584.31; Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach zł 154 024.41; Papiery procentowe zł 11 732.00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 21 532.91; Razem zł 187 289.32; Materjały zł 10 058.65; Dłużnicy zł 76 440.86; Wątpliwe należności zł 19.00; Sumy przechodnie zł 5 909.71; Inne aktywa zł 39 399.96; **Suma bilansowa zł 592 701.81.**

Sumy pozabilansowe zł 12 621.62.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 340 000.00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 202 355.39; dopisano w roku sprawozdawczym zł 19 569.45; Razem zł 221 924.84; **Ogółem kapitały zł 561 924.84;** Zobowiązania zł 8 937.99; Sumy przechodnie zł 9 900.90; Czysty zysk zł 11 938.08; **Suma bilansowa zł 592 701.81.**

Sumy pozabilansowe zł 12 621.62.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 276 351.98; Odpisy i amortyzacja zł 55 658.88; Ubezpieczenia społeczne zł 41 194.30; Podatki zł 28 206.09; Różnice kursowe zł 22.42; Przepadłe długi zł 3 291.43; Czysty zysk zł 11 938.08.

MA. — Zysk na produkcji zł 410 806.00; Procenty zł 5 857.18. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów zatwierdziło w dn. 7 kwietnia 1936 r. powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków i postanowiło czysty zysk przenieść na rachunek strat i zysków z lat ubiegłych.

849-17

Polsko-Francuski Przemysł Jedwabny C. J. Bonnet

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Place zł 137 950.00; 2) Budynki zł 156 643.90; 3) Lokal mieszk. dyr. w W-wie zł 15 400.66; 4) Urządzenie fabryki: a) Instalacja fabryki zł 19 954.41, b) Maszyny zł 154 898.49. Razem zł 174 852.90; 5) Ruchomości zł 16 628.63; II. Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach zł 25 061.94; 2) Papiery procentowe: a) Pożyczka Narodowa zł 1 000.00, b) Pożyczka Inwestycyjna zł 3 600.00, Razem zł 4 600.00; 3) Portfel wekslowy zł 73 298.38; 4) Materjały: a) Surowce zł 49 033.52, b) Półfabrykaty zł 152 774.58, c) Towary krajowe zł 330 694.43, d) Towary zagraniczne zł 2 619.90; Razem zł 535 122.43; 5) Odbiorcy zł 294 091.11; 6) Weksle protestowane zł 385.97; 7) Wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 1 337.63; 8) Różne rachunki zł 21 378.27; Razem zł 955 275.73; III. Strata: Strata za lata ubiegłe zł 312 568.30; **Suma bilansowa zł 1 769 320.12.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 960 000.00; II. Zobowiązania: 1) Dostawcy zł 67 482.11; 2) Zobowiązania zagraniczne zł 617 146.83; 3) Odbiorcy zł 317.61; 4) Różne rachunki zł 30 408.97; Razem zł 715 355.52; III. Zyski: Zysk za 1935 r. zł 93 964.60; **Suma bilansowa zł 1 769 320.12.**

Rachunek strat i zysków.

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 135 919.70; 2) Koszty fabrykacji zł 231 808.11; 3) Zużyty materiał na fabrykację: a) Surowiec zł 491 059.92, b) Apretura i farbowanie zł 284 198.57; Razem zł 775 258.49; 4) Koszty sprzedaży: a) prowizja agentów i przedstawicieli zł 39 359.43, b) prowizja komisantów od sprzedaży komisowej zł 30 719.17; Razem zł 70 078.60; 5) Koszty kredytów zł 52 223.07; 6) Podatki państwowe i komunalne zł 45 052.72; 7) Amortyzacja zł 26 976.31; 8) Prowizje: a) bankom zł 4 039.52; b) różnym zł 4 447.27; Razem zł 8 486.79; 9) Różnice kursowe zł 1 900.60; 10) Odpisy na dłużników i regulacje z tytułu weksli protestowanych zł 22 126.28; 11) Zysk za 1935 r. zł 93 964.60; **Suma bilansowa zł 1 463 795.27.**

MA. — Rachunek towarów — obrót roczny, po potrąceniu salda z roku ubiegłego i innych pozycji debetowych zł 1 463 795.27; **Suma bilansowa zł 1 463 795.27.**

824-17

Zjednoczone Składy Śrub B. Cukierman, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Ruchomości i koszty organizacji Spółki zł 13 566.15; Kasa zł 9 742.69; Weksle i zaliczenia zł 9 249.46; Papiery wartościowe i kaucje zł 1 747.50; Towary i surowce zł 480 925.80; Banki zł 34 829.67; Dłużnicy zł 296 052.72; Sumy przechodnie zł 2 627.00; Strata za 1935 r. zł 2 137.49; **Razem zł 851 878.48.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 600 000.00; Kapitał zapasowy zł 30 957.45; Banki zł 17 201.04; Wierzyciele zł 196 303.35; Sumy przechodnie zł 7 416.64; **Razem zł 851 878.48.**

Rachunek strat i zysków.

WINIEN. — Wydatki handlowe zł 178 753.69; Koszty produkcji zł 76 930.57; Komorne zł 17 585.72; Pensje i robocizna zł 168 183.09; Świadczenia zł 23 461.92; Podatki zł 35 563.07; Amortyzacja zł 3 943.65; **Razem zł 514 323.27.**

MA. — Zysk brutto na towarach zł 512 185.78; Strata za 1935 r. zł 2 137.49; **Razem zł 514 323.27.**

845-17

R. H. B. XII 1736

W wykonaniu prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego we Lwowie I. CZ 206/35 Sąd Okręgowy we Lwowie jako Sąd rejestrowy w sprawie firmy

„POLLUX“ FABRYKA ŻARÓWEK, SPÓŁKI AKCYJNEJ
WE LWOWIE

zarządził w rejestrze wpis następującej treści:

Członkiem Zarządu jest Dr. Dawid Springer.

Wpisano w dn. 25/X 1935 r.

875

WILEŃSKI BANK ZIEMSKI

Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 marca 1936 r.

	zł	zł		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji na rachunkach bieżących w bankach		2 402 275 91	Kapitały własne:		
Papiery wartościowe własne:			a) kapitał zakładowy	6 300 000 00	
a) w dyspozycji Banku	6 453 265 33		b) kapitał zapasowy i rezerwowowy	9 359 477 95	
b) na rachunek kapitału zapasowego	1 575 007 65	8 028 272 98	c) fundusz amortyzacyjny	312 157 12	15 971 635 07
Papiery wartościowe na rach. Fund. na wystaw. domów dla zniedołężn. urzędników i rodzin, pozostałych po urzęd. Banku		19 111 50	Listy zastawne:		
Papiery wartościowe na rach. funduszu im. Józefa Montwiłła		6 532 29	a) 4 $\frac{1}{2}$ % w obiegu	61 912 070 00	
4 $\frac{1}{2}$ % listy zast. W. B. Z. IV serji podlegające emisji		1 283 10	b) 4 $\frac{1}{2}$ % przeznacz. do obiegu	7 803 620 00	
Pożyczki, umarżane ratami, w 4 $\frac{1}{2}$ % list. zast.	69 569 974 75		c) 5% w obiegu	828 510 00	
Pożyczki, umarżane ratami, w 5% list. zast.	828 498 51		d) 4 $\frac{1}{2}$ %, oparte na pożyczkach powstałych z konwersji zaległ. w obiegu	12 542 980 00	
Pożyczki, umarżane ratami, w 4 $\frac{1}{2}$ % list. zast., powstałe z konw. zaległ.	13 775 314 55		e) 4 $\frac{1}{2}$ %, oparte na pożyczkach powstałych z konwersji i zaległ. przeznacz. do obiegu	1 283 100 00	84 370 280 00
Termin. i przedterm. zwrot pożycz. umarż. ratami, w 4 $\frac{1}{2}$ % i 5% list. zastawnych	196 492 19	84 370 280 00	f) 8% dolarowe wylosowane do opłacenia		266 50
Pożyczki, spłacane jednorazowo w gotówiznie		382 967 96	Kupony od listów zastawn. do opłacenia		7 545 197 92
Pożyczki, umarżane ratami w gotowiznie, powstałe z konwersji zaległości		1 735 505 82	Dywidenda od akcji do opłacenia		1 389 185 00
Zaległości od pożyczek		13 337 373 37	Fundusz na opłacenie kuponów Fundusz amortyzacyjny od pożyczek umarżanych ratami		1 904 946 84
Nieruchomości i ruchomości Banku		2 013 396 44	Fundusz im. Józefa Montwiłła		196 492 19
Dłużnicy różni i zaliczki		468 876 51	Fundusz na wystawienie domów dla zniedołężniałych urzędników i rodzin, pozostałych po urzędnikach Banku		6 532 29
Straty na kursach walutowych		303 435 91	Rezerwa na opłacenie należności przedwojennych i zaciągniętych w czasie wojny		20 965 33
Wydatki banku		453 590 04	Wpływy na raty przed terminem ich płatności		124 079 70
			Sumy przechodnie		18 995 05
			Wierzyciele różni		971 655 24
			Zyski na kursach walutowych		92 877 89
			Dochody Banku		493 138 39
			Czysty zysk za 1935 r.		1 184 561 56
					513 909 76
					<u>114 804 718 73</u>

817

Rada Zawiadowcza Spółki Akcyjnej Elektrownia Bielsko-Biała

Spółka Akcyjna w Bielsku

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 8 maja 1936 r. o godz. 16 odbędzie się

VI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w lokalu Spółki w Bielsku na Słasku, ul. Batorego Nr. 13a, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej oraz Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1935;
- 2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1935 r. i rachunku strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 3) Wybory do Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej w ciągu 8 dni od daty ogłoszenia o Walnym Zgromadzeniu, t. j. najpóźniej w dn. 1 maja 1936 r., w biurze Spółki w Bielsku, ul. Batorego 13-a. Zamiat akcyj mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kre-

dytowych. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 35 statutu, Walne Zgromadzenie jest zdolne do powzięcia uchwał, o ile są na niem obecni Akcjonariusze lub pełnomocnicy, reprezentujący conajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego.

818-17

II OGŁOSZENIE

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 5 lutego 1936 r., postanowiona została likwidacja firmy

„Produkty Kolonialne“, Sp. Akc. — „Colonial Products Limited“
Warszawa, Leszno 77

Na likwidatorów Spółki wybrano PP. Malcolm Mc. Larena. Egertona Sykesa i Mieczysława Wołkowicza. Na podstawie art. 449 Kodeksu Handlowego likwidatorzy wzywają niniejszem

WSZYSTKICH WIERZCIELI SPÓŁKI

do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.
637-15-17-19

Browar i Fabryka Kwasu Węglowego Sukcesorów K. Anstadta, Spółka Akcyjna, Łódź

POMORSKA 34,36

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 92 880.00; Budynki: a) fabryczne zł 1 762 151.93, b) gospodarcze zł 281 287.25, c) mieszkalne zł 130 720.00; Urządzenia techniczne — kotły, maszyny, aparaty i urządzenia fabryczne zł 1 325 468.25; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 3 020.30, b) martwy (ruchomości) zł 686 245.25; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 22 697.49; Papiery wartościowe zł 18 419.00; Pożyczka Inwestycyjna zł 5 850.00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 23 375.83; Materiały: a) surowce zł 51 639.87, b) pomocnicze i pędne zł 44 889.75; Półfabrykaty zł 44 793.84; Gotowe wyroby i towary zł 109 799.05; Udziały: w Spółdzielcz. Banku Przem. Łódzk. zł 32 000.000, w Zjedn. Fabr. Kwasu Węgl. Katowice zł 1 400.00 — zł 33 400.00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 225 644.81; b) różni zł 74 576.34; Weksle protestowane zł 2 054.61, b) należności w postępowaniu rewidukacyjnym zł 14 764.01; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczą okresu przyszł. zł 4 503.17; **Razem zł 4 958 180.75.**

Sumy pozabilansowe: Gwarancje zł 30 000.00; Weksle depozytowe zł 11 300.00; Obligo żyrowe zł 61 676.70.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 100 000.00; Kapitał zapasowy zł 234 100.00; II. Amortyzacyjny: a) Saldo z roku ubiegłego zł 1 906 088.97, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 53 207.10; III. Zobowiązania — Wierzyciele: a) akcepty zł 165 000.00; b) banki zł 4 100.00; c) podatki, płatne w styczniu 1936 r. zł 13 174.71; d) dostawcy zł 70 761.16; e) odbiorcy zł 9 019.45; f) różni zł 24 481.31; g) wkłady akcjonariuszów zł 320 884.90; Wkłady różnych osób zł 48 338.32; Kaucje — zastawy zł 8 446.42; Sumy przechodnie różne zł 484.66; Reszta zysku przeniesiono na 1936 r. zł 93.75; **Razem zł 4 958 180.75.**

Sumy pozabilansowe: Różni za gwarancje zł 30 000.00; Różni za depozyty zł 11 300.00; Różni za obligo żyrowe zł 61 676.70; Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 75 608.79.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 297 488.21; Koszty fabrykacji zł 318 433.95; Koszty sprzedaży zł 238 422.17; Koszty kredytów — odsetki zł 57 296.57; Podatki państwowe i komunalne zł 309 752.94; Straty u odbiorców zł 16 236.56; Odpisy amortyzacyjne za 1935 r. zł 53 207.10; Reszta zysku z roku sprawozdawczego przeniesiono na 1936 r. zł 93.75; **Ogółem zł 1 290 931.25.**

MA. — Pozostałość zysku z 1934 r. zł 932.14; Wartość wyprodukowanego piwa i kwasu węglowego zł 1 264 628.34; Dochody różne zł 25 370.77; **Ogółem zł 1 290 931.25.**

825-17

Zarząd Spółki Akcyjnej

A. Piasecki, Fabryka Czekolady w Krakowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 23 maja 1936 r. o godz. 17 w biurze fabryki w Krakowie, przy ul. Wrocławskiej L. 17 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1935 r.; 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 4) Zatwierdzenie rachunku bilansu oraz strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi; 5) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swoje akcje lub właściwe kwity depozytowe najpóźniej do dn. 15 maja 1936 r. w biurze fabryki w Krakowie przy ul. Wrocławskiej 17. 809-17

Korzystajcie z Poczty Lotniczej!

I OGŁOSZENIE XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

Polskiej Spółki Akcyjnej „Pharma” Magister Bolesław Jawornicki
W KRAKOWIE

odbędzie się w sobotę dn. 16 maja 1936 r. o godz. 17 (5 popołudn.) w sali posiedzeń we własnym gmachu „Pharma” przy ul. Długiej Nr. 48 I p. z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia przez Prezesa Rady Nadzorczej; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Odczytanie protokołu z XV Walnego Zgromadzenia; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 5) Powzięcie uchwały o pokryciu strat; 6) Kwitowanie władz Spółki z wykonanych przez nie obowiązków; 7) Wybór skrutatorów i członków Rady Nadzorczej w miejsce wylosowanych; 8) Oznaczenie wysokości marek obecności Rady Nadzorczej i wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej, ustalenie wysokości funduszu dyspozycyjnego oraz wybór pisma do ogłoszeń.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym tego Walnego Zgromadzenia, jeżeli żądanie pisemne ze wskazaniem konkretnych wniosków zgłoszą do Zarządu nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia przy udowodnieniu posiadania powyższej ilości akcji.

Celem wykonania prawa głosowania składają akcjonariusze akcje swoje, tak imienne uprzywilejowane, jak i na okaziciela opiewające, bez arkuszy kuponowych i talonów, najpóźniej do dn. siódmego przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki t. j. najdalej do dn. 9 maja 1936 r.

Kraków, dn. 17 kwietnia 1936 r.

814-17

Danziger Privat—Actien— Bank Filiale Poznań
Gdański Prywatny Bank Akcyjny, Spółka Akcyjna w Gdańsku
Oddział w Poznaniu wraz z Wpłatnią w Grudziądzu i Oddziałem w Starogardzie

Bilans surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe, Bony Funduszu Inwestycyjnego zł 342 889.05; waluty zagraniczne zł 54 640.04; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 60 904.10; b) papiery hipoteczne zł 1 859.35. Razem zł 62 763.45; Banki krajowe zł 136 301.02; Banki zagraniczne zł 345 721.13; Weksle zdyskontowane zł 562 456.31; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 551 588.81, b) niezabezpieczone zł 492 839.67, razem zł 3 044 428.48; Pożyczki terminowe zł 289 422.24; Należności z tyt. układów konwersyjnych zł 48 576.98; Nieruchomości zł 124 070.00; Różne rachunki zł 3 631.32; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 74 348.64; Oddziały zł 897 906.05; **Ogółem zł 5 987 154.71.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 1 500 000.00, b) zapasowy zł 25 688.30, d) fundusz amortyzacyjny zł 10 770.00, Razem zł 1 536 458.30; Wkłady: a) terminowe zł 911 619.78; b) a vista zł 699 151.80, Razem zł 1 610 771.58; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 025 924.93; Zobowiązania inkasowe zł 14 658.57; Banki zagraniczne zł 516 287.47; Banki krajowe zł 178 309.40; Różne rachunki zł 44 538.48; Procenty, prowizje i różne zyski zł 62 525.01; Oddziały zł 892 482.54; Rezerwa dla wątpliwych pretensyj zł 105 198.43; **Ogółem zł 5 987 154.71.**

Gwarancje zł 125 545.86.

Inkaso zł 499 326.13.

810-17

Vistula Powszechnie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akc.

w Tczewie, w likwidacji

W poniedziałek, dn. 25 maja 1936 r. o godz. 10 min. 30 przedpoł. odbędzie się w Tczewie przy ul. Kopernika 9

ZWYCZAJNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie o sprawdzeniu bilansu wraz z rachunkiem zysku i strat, sporządzonym na dz. 31 grudnia 1935 r.; 2) Powzięcie uchwały co do zatwierdzenia bilansu; 3) Udzielenie absolutorjum Komisji Likwidacyjnej i Radzie Nadzorczej; 4) Wybór członków Rady Nadzorczej; 5) Różne.

816-17

Ziemski Bank Hipoteczny, Sp. Akc. we Lwowie

Bilan surowy na dz. 31 marca 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w B-ku Polskim, P. K. O. i Państw. B-ku Rolnym zł 133 019.39; Waluty zagraniczne zł 41 650.42; Papiery wartościowe: a) pożyczki państwowe zł 185 121.98, b) papiery hipoteczne zł 7 448.97, c) akcje zł 4 517.60; Udziały i akcje w przedsięb. konsorc. zł 50 989.50; Banki krajowe zł 128 497.97; Banki zagraniczne zł 25 970.10; Weksle zdyskontowane zł 1 392 091.47; Rachunki bieżące (saldo debet.) zł 534 945.39; Pożyczki terminowe zł 3 140 704.82; Należności z układów konwers. zł 1 211 059.14; Nieruchomości zł 474 469.31; Różne rachunki zł 1 786 246.01; Koszty i t. p. zł 71 603.22; Oddziały zł 119 576.66; Długotermin. pożyczki hip. zł 207 694.67; Różne działu długotermin. zł 38 089.09; Należności z tytułu transakcyj dewizowych na termin i report. zł —; **Razem zł 9 553 695.71.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 5 000 000.00, b) zapasowy zł 237 309.65, c) inne rezerwy zł 31 482.84, d) amortyzacyjny zł 169 164.33; Wkłady: a) terminowe zł 1 016 394.51, b) a vista zł 1 083 491.83; Rachunki bieżące (saldo kred.) zł 343 999.16; Zobowiązania inkasowe zł 1 366.06; Redyskonto weksli zł 176 110.50; Dyskonto akceptów Akcept. B-ku zł 723 176.00; Banki krajowe zł —; Banki zagraniczne zł 1 325.64; Wierzyciele hipoteczni zł —; Różne rachunki zł 215 066.62; Procenty, prowizje i różne zyski zł 173 226.56; Oddziały zł 138 356.26; Listy zastawne zł 207 694.67; Różne działu długoterminowego zł 35 531.08; Akcepty zł —; Zobowiązania z tytułu transakcyj dewizowych na termin i report. zł —; **Razem zł 9 553 695.71.**

Gwarancje zł 4 697.80; Inkaso zł 35 682.95.

881

Do rejestru handlowego B. 157 Chorzów wpisano dnia 14/XII. 1935 przy firmie

Górnośląski Bank Związkowy, Spółka Akcyjna

OBERSCHLESISCHER BANKVEREIN
AKTIENGESELLSCHAFT W KRÓLEWSKIEJ HUCIE

że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 24 maja 1934 r. przere-
dagowano statut, uzgodniając go z przepisami obowiązującego
prawa.

Firma obecnie brzmi: Górnośląski Bank Związkowy Spółka
Akcyjna.

Siedziba przedsiębiorstwa znajduje się w Chorzowie.

Przedmiotem przedsiębiorstwa jest wykonywanie zwykłych
czynności bankowych wszelkiego rodzaju, a w szczególności:
1) przyjmowanie wkładów oraz otwieranie i prowadzenie rachun-
ków bieżących; 2) udzielanie kredytu w formie wydawania poży-
czek i otwierania kredytów na rachunkach bieżących bez za-
bezpieczenia wzgl. za zabezpieczeniem w drodze zastawu lub
wręczenia papierów wartościowych wszelkiego rodzaju oraz to-
warów; 3) otwieranie kredytów we wszelkiej innej postaci,
a mianowicie: w formie kredytów gwarancyjnych, akceptacyj-
nych, dyskontowych, rembursowych, akredytywnych oraz zalicz-
kowania konosamentów, warrantów, listów przewozowych dowo-
dów składowych i innych papierów towarów wzgl. handlowych,
jakoteż należności wszelkiego rodzaju; 4) dyskonto i redyskonto
weksli, czeków, pretensyj książkowych i innych zobowiązań pie-
niężnych; 5) handel dewizami; 6) kupno i sprzedaż walut zagra-
nicznych; 7) inkaso czeków i weksli, kuponów procentowych
i dywidendowych, papierów wartościowych wylosowanych lub
wypowiedzianych i wszelkiego rodzaju należności; 8) obrót ce-
kowy, wydawanie i przyjmowanie przekazów w kraju i na zagra-
nicę, wypłaty telegraficzne i inne transakcje kasowe; 9) wysta-
wanie akredytyw; 10) kupno i sprzedaż papierów wartości-
owych na rachunek własny oraz na rachunek osób trzecich;
11) uczestniczenie w kapitale zakładów innych przedsiębior-
stw; 12) przechowywanie papierów wartościowych oraz wy-
dzierżawianie skrytek depozytowych (safes) we własnych kasach
ogniotrwałych; 13) udzielanie gwarancji, przyjmowanie porę-
k; 14) zarządzanie majątkiem, w szczególności administrowanie pa-
pierami wartościowymi, opłacanie kuponów procentowych i dy-
widendowych, wyjednywanie nowych arkuszy kuponowych, kon-

trola losowań, realizowanie wypowiedzianych albo wylosowa-
nych papierów wartościowych, wykonywanie prawa poboru no-
wych akcji, przedsięwzięcie wszelkich innych praw wynikających
z posiadania lub administrowania papierami wartościowymi,
ubezpieczanie strat kursowych na wypadek wylosowania oraz
reasekuracja w innych instytucjach; 15) organizowanie i finan-
sowanie przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych; 16) kup-
no i sprzedaż towarów na rachunek osób trzecich; 17) nabywa-
nie nieruchomości na własny użytek lub dla uchronienia się od
strat; 18) otwieranie w charakterze komisowym zapisów (sub-
skrypcji) na pożyczki publiczne, na akcje; obligacje, udziały
i listy zastawne, których emisja została przez Rząd dozwolona.

Kapitał akcyjny w wysokości zł 1 000 000.00 podzielony jest
na 100 akcji nominalnej wartości po zł 10 000.00.

Zastępca członka Zarządu Erhard Zimmermann ustąpił.

Paweł Smudo otrzymał prokurę łączną.

Sąd Okręgowy w Katowicach.

865-17

AMERYKA jest największym
rynkem na świecie

Aмерыkańско-Polska Izba Handlowa
w Stanach Zjednoczonych
149 east 67-th Street New York City

pośredniczy w nawiązywaniu
stosunków handlowych po-
między Ameryką i Polską

Kupcze i przemysłowcze polski!

po przybyciu do Nowego Yor-
ku, udaj się zaraz do Izby

Rozmówisz się tam po polsku, otrzymasz wska-
zówki i pomoc biurową z a d a r m o! Korespon-
dencja w języku polskim. W Polsce załatwiają
swe sprawy przez

Polsko-Amerykańską Izbę Handlową

Warszawa, Nowy Świat Nr. 72, telefon 6-26-62

GDYŃIA, KATOWICE
KRAKÓW, LWÓW,
POZNAŃ, WILNO

ODDALONE SĄ OD STOLICY
O ZALEDWIE 2 GODZINY LOTU!

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9
ADRES TELEGRAFICZNY: PKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,
POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ, LWÓW

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASA WEKSEL I INNE DOKUMENTY (CZEKI, KWITY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO ZLECENIODAWCY.

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZYTY):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DALSZYCH ZLECZEŃ SAMO DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

ZLECENIA GIELDOWE:

ZLECENIA GIELDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE W EDŁUGI KART UMOWY (SZLUSÓW GIELDOWYCH) P. K. O. SKUPIE RÓWNIEŻ KUPONY WALDRÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYŁOSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE (CENTRALA W WARSZAWIE).

OBROT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ:

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICĄ DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWEMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCĄ PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRII, BELGII, DANII, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWJI, ŁOTWY, WŁOCH, TUNISU, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJ BANKU POLSKIEGO NA DOBODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE KORESPONDENCJI.

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁY W KRAKOWIE, LWOWIE)

P. K. O. wynajmuje kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7,8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZNE
WE WSZYSTKICH STOLECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINERYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMAROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ———

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWARTOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”, DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNIĄ UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOBÓWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
